

24EDU - Doi pentru educație

Liceul Tehnologic
**"Dimitrie
Leonida"**
Petroșani

&
Școala
Gimnazială **"I.D.
Sîrbu"** Petrila

2023-2024

Numărul **7**

ISSN: 2734-8725
ISSN-L 2734-8725

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani
&
Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila

Colectivul de redacție:

Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila:

Prof. Biro Ana Maria

Prof. Zorilă Coculeana

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani:

Prof. Cercel Ana Maria

Prof. Paraschiv Camelia

Coperta revistei este realizată de domnul prof. Chînța Radu – Clubul Copiilor Petrila

Adresa: Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila Str. Tudor Vladimirescu, nr.5, Petrila,

Jud. Hunedoara, cod. 335800

e-mail: scidsirbu@yahoo.com

www.leonida-petrosani.ro <https://scoala.idsirbu.ro/>

ISSN: 2734-8725

ISSN-L 2734-8725

Autorii articolelor își asumă răspunderea pentru originalitatea, claritatea și corectitudinea materialelor publicate. Imaginile sunt preluate de pe Internet.

Cuprins

Instrumente digitale utile în predarea limbilor străine	5
Prof. Ambruș Georgiana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	5
Metodele active- participative folosite în cadrul orei de limba română	8
Prof. Andrei Beatrice-Mirela , Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	8
Educarea elevilor în spiritul respectului reciproc	10
Prof. Bauman Cristina, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara	10
Cultivarea toleranței în clasa de elevi	13
Prof. Balintoni Mirela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	13
Educarea în spiritul disciplinării pozitive	15
Prof. Bauman Cristian, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara	15
Rolul familiei în activitatea școlară	18
Prof. Bălici Claudia, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă ”Rudolf Steiner” Hunedoara	18
Contribuția familiei în succesul școlar	20
Prof. Belgiu Gabriela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	20
Abordări comparative ale învățării prin cooperare cu alte forme de învățare	23
Prof. Biro Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	23
Competențele necesare profesorului în organizarea învățării prin cooperare	25
Prof. Blaj Mihai Alexandru, Liceul Teoretic Ion Constantin Brătianu, Hateg, județul Hunedoara	25
Activitatea în echipe de elevi – formă eficientă de organizare a unui învățământ centrat pe elev	29
Prof. înv. primar BOLOG RODICA, Școala Gimnazială I. D. Sîrbu Petrila-Hunedoara.....	29
Creativitatea și rolul ei asupra dezvoltării personalității în contextul învățării unei limbi străine	32
Prof. Cornea Cristina, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva, județul Hunedoara	32
Schimbarea educațională între deziderat și realitate.....	35
Prof. Cioară Luiza-Dana, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara	35
Blocaje în comunicare	37
Prof. Gheban Nora, Școala Gimnazială „I. G. Duca” Petroșani.....	37
Exerciții de stimulare a comunicării nonverbale	39
Prof. Grecu Andreea-Oana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara.....	39
Compunerea -activitate de importanță majoră în procesul de creație	41
Prof. Herțeg Liliana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	41
Educația, între ideal și realitate	44
Prof. Ința Ramona-Estera, Colegiul Economic „HERMES” Petroșani, județul Hunedoara.....	44
Procesarea informațiilor în cazul copilului cu CES	46
Prof. Lăcătușu Mihaela, Școala Gimnazială „I.G.DUCA”Petroșani.....	46
Rolul factorilor educativi în realizarea educației incluzive	47

Prof. Lupa Daniela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	47
Mental Health and Well-being of Students	50
Prof. Maier Anca, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani	50
Relațiile care influențează predarea și învățarea	52
Prof. dr. Manolea Mihaela, Liceul Tehnologic ”Dimitrie Leonida” Petroșani	52
Utilisation du média dans l'enseignement du fle	54
Prof. Luminița Mihoc, Colegiul Național « Mihai Eminescu » Petroșani.....	54
Comunicarea didactică - blocaje și bariere	56
Prof. Mititelu Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	56
Asigurarea calității în procesul instructiv-educativ	59
Prof. dr. ing. Mitran Cecilia-Livia Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara	59
Școala ca element al comunității și factor al dezvoltării	61
Consilier rețea școlară, MUREȘAN OANA ALINA, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara	61
Dorința și bucuria de a citi	64
Bibliotecar, Scafariu Angela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	64
Cadrul didactic - promotor al metodelor moderne de predare	66
Prof. SCAFARIU CORINA-ANIȘOARA, Școala Gimnazială I. D. Sîrbu Petrila-Hunedoara.....	66
Rolul profesorului într-o lume a schimbărilor	69
Prof. dr. Todorici Monteola-Ilona, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	69
Dezvoltarea competenței de comunicare și relaționare între elevi și cadrele didactice	72
Prof. Vasiiu Claudia, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara.....	72
Rolul proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în socializarea și valorizarea elevilor	75
Prof. Zorilă Coculeana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	75

Instrumente digitale utile în predarea limbilor străine

Prof. Ambruș Georgiana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

În etapa actuală a predării limbilor străine, în special, și a predării în general, unul din obiectivele principale ale activității profesorului trebuie să fie îndrumarea și sprijinirea elevilor în a ști să caute singuri informațiile care-i interesează din mai multe surse. Ei trebuie să înțeleagă de ce învață o limbă străină. Cu alte cuvinte care este „scopul final” pentru care o învață.

Psihopedagogia studiază legile psihologice specifice achiziției unei limbi străine. Datorită ei alegem cele mai bune mijloace și procedee pentru a preda o limbă străină căci fiecare elev trebuie tratat diferit. Dincolo de esențialitatea integrării firești a digitalului în

procesul de predare-învățare la orice disciplină școlară, tot perioada pandemică ne-a arătat care sunt limitele utilizării tehnologiei digitale în procesul instructiv – educativ, atât în ceea ce privește orizontul de timp, măsurabil și cuantificabil, cât și în ceea ce privește nivelul de vârstă al copiilor cu care se lucrează, gradul lor de implicare activă ca și eficiența sau utilitatea digitalului în formarea unor deprinderi și abilități de învățare: spre exemplu tehnologia digitală a putut fi cu succes utilizată în dezvoltarea competențelor de limba engleză - atât cele de receptare-ascultat, citit, cât și de producere a mesajelor orale și scrise, dar, mai puțin utilă, de exemplu, în formarea abilităților de scriere.

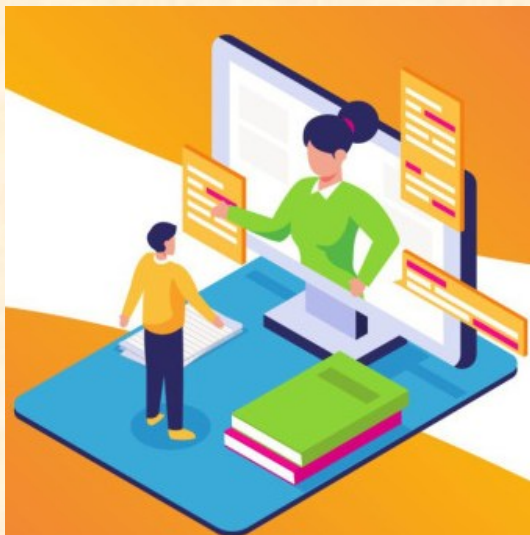
Un alt palier de discuții vizează tipul de generație pe care sistemele de învățământ le formează în acest moment-așa numită generație „Z”, sau nativii digitali, care sunt în genere caracterizați ca fiind esențialmente diferiți de generația anterioară prin următoarele trăsături principale: totul pentru copii / elevi stă sub imanența imediatului, ei fiind obișnuiți cu accesul instantaneu la informație, mesaj, imagine, în timp ce ”multi-tasking-ul” este extrem de ușor de acceptat deoarece, pentru ei, este importantă viteza cu care se realizează ceva mai degrabă decât produsul final al unei activități. Este adevărat că față de reprezentanții generației anterioare, este cunoscut faptul că, aparținătorii generației „Z” se concentrează mai greu, le este dificil să accepte și să urmeze un set de reguli care le sunt gata date, fiind mai degrabă obișnuiți să li se ofere alternative, să aibă libertate de alegere și de exprimare a opiniei proprii. În loc să fie în zona de ”analysis paralysis” și să aibă deprinderea de a analiza îndelungat și în detaliu o temă de lucru, o problemă sau o situație care trebuie în vreun fel rezolvată, membrii generației „Z” se situează mai degrabă în zona de ”activity hopping”, prin capacitatea lor de a trece extrem de ușor de la o activitate la alta, prin viteza cu care iau o decizie și prin nevoia lor de a mișca mereu lucrurile înainte.

Prin urmare, în fața unor astfel de provocări și schimbări atât ale contextului în care se desfășoară procesul de învățământ, cât și al tipologiei elevilor cu care se lucrează, o parte din soluțiile cu privire la nevoile de formare ale acestora vin exact din zona în care ei se simt confortabil și cu care ei interacționează extrem de ușor: digitalul.

Avantajele utilizării instrumentelor digitale în domeniul formării de competențe de limbi străine sunt binecunoscute: tehnologia contribuie la crearea unui mediu de învățare atractiv și motivant pentru elevi, mediu

care încurajează deopotrivă colaborarea și incluziunea, dar și învățarea autonomă, independentă. Apoi, tehnologia contribuie la dezvoltarea unor abilități specifice secolului al XXI-lea crearea unor prezentări, diferențierea între calitatea resurselor care se regăsesc pe Internet, sau utilizarea unui limbaj potrivit și adecvat în mediul on-line. Pentru cadrele didactice, tehnologia oferă de asemenea avantaje, unul dintre cele mai importante fiind multitudinea de resurse educaționale la îndemâna unui click, de la lecții virtuale, platforme educaționale colaborative, la diferite tipuri de software care facilitează evaluarea sau notarea.

În ceea ce privește predarea limbii engleze ca limbă străină, instrumentele digitale la îndemâna unui click sunt deopotrivă diverse și numeroase. Personal, cred că cele mai cunoscute și mai des utilizate sunt Kahoot, Quizziz, StoryJumper, Coggle sau Nearpod. Lista însă poate continua.

Unul dintre instrumentele digitale pe care elevii de la nivel primar până la cel liceal le-au perceput ca fiind extrem de interesante, motivante și utile este Quizlet, o variantă mai interactivă și mai incitantă a unui exercițiu de tipul Quizziz. Marele atu al acestui instrument este că, spre deosebire de Quizziz, elevii nu lucrează individual, ci în echipe pe care platforma le organizează aleatoriu ca urmare a conectării la exercițiu/ activitate printr-un link unic sau un cod QR. Elevii se joacă și se concurează în echipe în cadrul cărora trebuie să colaboreze și să comunice pentru a identifica un răspuns corect, pe care doar un membru al echipei îl are și care trebuie transmis pentru a merge mai departe la următorul item. Având în vedere că doar un membru al echipei are răspunsul corect și ceilalți le au greșite, decizia și transmiterea

răspunsului corect se ia prin colaborarea strânsă și comunicarea rapidă și eficientă între membrii echipei. Câștigă echipa care răspunde corect și cel mai repede la toți itemii exercițiului / activității. Quizlet este util în exersarea elementelor de vocabular al limbii engleze la orice nivel, a unor elemente diverse de gramatică- de genul irregular verbs, pluralul substantivelor, grade de comparație ale adjectivelor, modalități de exprimare a viitorului, trecutului, condiționale, phrasal verbs și multe altele.

Concret, pașii care trebuie urmați în lucrul cu platforma Quizlet sunt următorii:

1. Accesați: <https://quizlet.com/en-gb>
2. Log in (with Google / Apple / Facebook) sau Sign up (nume utilizator/ e-mail, parolă)
3. Create (Study Set / Folder / Class) (Create Study set- creați un material, Create Folder- creați un fișier pe o temă unde puteți pune mai multe seturi de studiu, Create Class- creați o clasă pe Quizlet)

❖ Pentru a crea o clasă: Click Create / Alegeți Clasa/ Dati numele clasei / descrierea / (alegeți dacă le permiteți să editeze seturi de studiu sau să invite în clasă alți colegi din școală/ afară) alegeți școala și dați Create Class.

4. Pentru a da spre studiu un set unei clase sau a-l salva într-un fișier: click pe set și apoi - click pe + (Add to class / folder)

❖ Pentru a juca un joc LIVE în Quizlet: Alegeți un set/ Click Live (stînga sus)/ Classic Quizlet

Live/ Random Teams / Alegeți tipul de joc (Definiție – Termen sau Termen – Definiție) / Create game/ Trimiteți codul QR sau link-ul de logare/ Create Teams/ Start Game

Tutoriale utile găsiți la:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=B4K2b042rns>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=Pu57Rx4UdKU>

Un al doilea instrument util și ușor de utilizat în predarea limbilor străine și nu numai este Mentimeter. Este extrem de util în orice fel de exerciții de tipul brainstorming, spargere a gheții, chestionare, aranjare de itemi într-o anumită ordine sau sondaje. Poate fi aplicat practic la orice materie școlară, iar utilitatea instrumentului merge dincolo de domeniul strict școlar, fiind utilizat și de companii / organizații din domeniul privat, spre exemplu.

Concret pașii care trebuie urmați pentru utilizarea acestui instrument sunt următorii:

1. Accesați: <https://www.mentimeter.com/>
2. Log in (with Facebook / Google), sau Sign Up (nume de utilizator, / e-mail + parolă)
3. My presentations / New Presentation / Presentation Name
4. Alegerea tipului de prezentare (Type) (Multiple choice / Itemi cu alegere multiplă, Word Cloud (excelent pentru brainstorming de orice fel), Open – Ended (întrebări deschise), Scales (scală / balanță)/ Ranking (utilă în clasificări), Q&A (întrebări și răspunsuri), Quiz Competition (care e răspunsul corect?), Type answer (Răspunde).
5. Content (Conținut): se completează cu întrebarea de pornire (What's your question?), Câte răspunsuri sunt permise per participant, Cât timp e alocat fiecărui răspuns, Extras (dacă permiteți participantului să răspundă de mai multe ori), image (dacă doriți să adăugați o imagine).
6. Click Share.
7. Alegeteți Anyone with the link, code or OR.
8. Copy link / Download QR.

Tutoriale utile pentru Mentimeter:

<https://www.youtube.com/watch?v=8ckjXGzOM-g>

https://www.youtube.com/watch?v=sAh42p7F_-g

Alături de cele două instrumente prezentate în detaliu mai sus, ar fi demn de menționate și: TedED, EdPuzzle, More than One Story (aplicație digitală specific concepută pentru telefoane) și Studystack.

Utilizarea constantă și rațională a acestor instrumente digitale și platforme educaționale sprijină nu numai dezvoltarea competențelor de limbă străină la elevi, ci și dezvoltarea abilităților de tip life-long learning: comunicare și abilități de lucru eficiente în echipe, abilități de autoevaluare și interevaluare, dezvoltare de competențe de tip e-learning având, în cele din urmă, drept miză obținerea mult doritei autonomii în învățare.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu, G., - O psihologie a educației. Iași: Editura Polirom, 2005;
2. Cojocariu, Venera-Mihaela, - Educație pentru schimbare și creativitate, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008;
2. Durkheim, E., - Educație și sociologie. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1980;

Metodele active- participative folosite în cadrul orei de limba română

Prof. Andrei Beatrice-Mirela , Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Metodele de învățare activă fac lecțiile interesante, ajută elevii să realizeze judecăți de substanță și fundamentate, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală. Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc.

Într-o societate care se află într-o continuă schimbare, cunoștințele se perimează repede și din acest motiv elevii care termină liceul sau chiar studiile superioare, se văd puși în situația de a nu mai putea aplica ceea ce au învățat pe parcursul acestor ani. Din acest motiv, scopurile și obiectivele

învățământului românesc s-au schimbat în ultimele decenii, accentul nu mai cade pe însușirea unor cunoștințe ci pe formarea competențelor.

Elevii trebuie să capete pârgăile prin care, mai târziu, se vor descurca singuri, adică trebuie să învețe cum să învețe. Profesorul este din ce în ce mai mult un coordonator care să îndrepte pașii copiilor în direcția potrivită. Această schimbare survenită în cadrul procesului de învățământ determină modernizarea bazei materiale dar și schimbarea unor mentalități la nivelul cadrelor didactice. Ele trebuie să se arate dornice să împărtășească elevilor noile metode și tehnici prin care elevii pot căpăta anumite abilități sau competențe și nu doar cunoștințe. Mulți dintre elevii noștri, fie constrânși de împrejurări fie din dorința de a evolua, fac cunoștință cu sisteme de învățământ europene sau chiar internaționale unde, contează mai puțin bagajul de cunoștințe și mai mult posibilitatea de adaptare rapidă la schimbările societății în care trăiesc.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, aflându-se în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice. Pentru că sunt profesor de limba și literatura română, m-am documentat și am experimentat tot felul de metode didactice care să-i determine pe elevii mei să învețe mai mult, mai repede, mai bine. Nu toate metodele s-au dovedit eficiente, acest lucru datorându-se colectivului de elevi cu care lucram. Uneori, aceeași metodă, aplicată la clase paralele nu funcționa la fel de bine, tocmai de aceea, pe lângă metode și mijloace de învățământ, contează foarte mult și nivelul de receptivitate al colectivului de elevi.

♣ **Metode specifice disciplinei limba română:** algoritimizarea, analiza gramaticală, exercițiul structural, problematizarea, instruirea programată, activitatea în grupuri mici.

♣ **Metode specifice predării literaturii române:** lectura, expunerea, prelegerea-dezbateri, simularea, studiul de caz, brainstormingul, comentariul literar, interpretarea literară, analiza literară, cubul, cvintetul, ciorchinele, gruparea elevilor în funcție de atitudinea față de o problemă, lectura și rezumarea conținutului unui text în perechi, stabilirea succesiunii evenimentelor, predarea reciprocă, jurnalul cu dublă intrare, tehnica "lasă-mă pe mine să am ultimul cuvânt", realizarea unor predicții etc.

♣ **Metode comune în predarea limbii și literaturii române:** conversația, problematizarea, învățarea prin descoperire, dezbateră, exercițiul, învățarea prin acțiune, demonstrația, jocul didactic, rezumatul, algoritmizarea, explicația, lucrul cu manualul, activitatea în cabinet, exercițiul, instruirea programată. Prin metode de tip activ-participative înțeleg orice situație prin care elevii sunt solicitați și sunt scoși din ipostaza de obiect al formării și sunt transformați în subiecți activi, coparticipanți la propria formare.

Am să prezint câteva metode de predare utilizate în cadrul orelor de limba română:

* **Jocul de rol** este o metodă ce se aplică cu succes la orice clasă dar în special la clasele mici.

Elevii sunt încurajați să relaționeze între ei, jocul de rol îi activează din punct de vedere cognitiv și afectiv, iar interacțiunile dintre participanți permit autocontrolul eficient al conduitelor, comportamentelor și achizițiilor.

Profesorul are rolul de proiecta scenariul, implicând în această activitate și elevii, distribuie rolurile pornind de la aspirațiile, aptitudinile și preferințele fiecărui participant, organizează activități pregătitoare, creează o atmosferă plăcută de lucru pentru a-i stimula pe interpreți și a evita blocajele emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor, conduce modul de desfășurare al jocului de rol. Un astfel de joc solicită din partea cadrului didactic, pe lângă aptitudini pedagogice speciale, aptitudini regizorale și actoricești.

* **Diagrama Venn** este o metodă folosită în activități

în care, elevilor împărțiți în grupe li se cere să efectueze o reprezentare grafică a asemănărilor și a deosebirilor dintre două elemente. (două personaje literare, două figuri de stil, două specii sau curente literare etc.).

* **Metoda ciorchinelui** stimulează realizarea unor asociații noi de idei prin scrierea unui cuvânt sau desenarea unui obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei / a foi de hârtie, elevii, individual sau în grupuri mici, având sarcina de a emite idei prin cuvinte sau desene legate de tema dată.

* **Metoda cubului** se realizează un cub ale cărui fețe pot fi acoperite cu hârtie de culori diferite iar pe fiecare față a cubului se scrie câte una dintre următoarele instrucțiuni: DESCRIE, COMPARĂ, ANALIZEAZĂ, ASOCIAZĂ, APLICĂ, ARGUMENTEAZĂ. Se poate lucra în perechi sau în grupuri restrânse.

Puncte tari ale acestei metode sunt: stimulează atenția și gândirea; oferă posibilitatea elevilor de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare; lucrul individual, în echipe sau participarea întregii clase la realizarea cerințelor "cubului" este o provocare și determină o întrecere în a demonstra asimilarea corectă și completă a cunoștințelor.

* **Metoda „Știu - Vreau să știu - Am învățat”** este o strategie ce-i determină pe elevi să conștientizeze ceea ce știu despre un subiect sau ceea ce doresc să cunoască. Eu utilizez această metodă în prima parte a lecției, când le cer elevilor să inventarieze ideile pe care consideră că le dețin cu privire la subiectul sau tema lecției ce va urma în rubrica – „ȘTIU”;

Această metodă am utilizat-o de mai multe ori, pentru că s-a dovedit eficientă în cazul meu, mai ales atunci când predam opere ale unor autori studiați anterior. Elevii aveau posibilitatea de a-și aduce aminte de cunoștințele însușite anterior dar, în același timp, își puteau manifesta dorința de a cunoaște mai mult și a-și

dezvolta abilitățile de cooperare și documentare deoarece majoritatea elementelor din rubrica „VREAU SĂ ȘTIU” devineau teme pentru acasă sau teme de proiect.

Metoda este eficientă în sistematizarea cunoștințelor de la finalul orei, când elevii își inventariază noile idei asimilate pe parcurs, notându-le în rubrica „AM ÎNVĂȚAT”.

În concluzie, utilizarea eficientă a metodelor de predare-învățare-evaluare interactive duce la dezvoltarea gândirii și creativității elevilor dar acest lucru nu înseamnă excluderea metodelor de tip tradițional ci o îmbinare eficientă a acestora. Profesorului îi revine sarcina de a selecta atât metodele moderne cât și pe cele tradiționale ce pot fi folosite eficient în cadrul lecțiilor, ținându-se cont de nivelul de cunoștințe al elevilor și de vârsta acestora.

BIBLIOGRAFIE:

1. Berca Ion, - Metodica predării limbii române, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974;
2. Cerghit, I., - Metode de învățământ, Ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
3. Nicolae Mariana, - Strategii pentru succes în predare-învățare, AFIR Publishing House, 2003;
4. Oprea, Crenguța Lăcrămioara, - Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

Educarea elevilor în spiritul respectului reciproc

Prof. Bauman Cristina, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara

Educația în domeniul drepturilor omului încurajează și promovează respectul pentru valori și promovează incluziunea, nediscriminarea, participarea, responsabilitatea și egalitatea. Această formă de educație nu trebuie înțeleasă exclusiv în termenii unei obligații școlare, ea include tot ceea ce experimentăm în mediul privat, în comunitățile de apartenență, în relațiile cu prietenii și colegii.

Educația pentru drepturile omului are un rol esențial în procesul de responsabilizare individuală și socială, deoarece prin intermediul ei sunt cultivate responsabilitățile și îndatoririle care ne revin ca cetățeni. Evoluția educației și viitorul acestei lumi constituie o prioritate a comunității mondiale. Majoritatea țărilor în dezvoltare au înțeles că educația joacă un rol decisiv în calificarea specialiștilor, în formarea respectului față de muncă, a civismului, a dragostei față de tradiție, deci rămâne cheia dezvoltării societății.

Unul dintre obiectivele principale ale educației moderne este pregătirea copiilor pentru a participa la dezvoltarea unei societăți ale cărei valori sunt pacea, securitatea, o viață armonioasă pentru toate ființele umane, dezvoltarea abilităților necesare conviețuirii în armonie cu ceilalți. Învățământul românesc trebuie să

pună accentul pe educarea sentimentului și a ideii de solidaritate umană în scopul de a-i sensibiliza pe elevi și de a-i pregăti pentru a răspunde la problemele lumii de mâine.

Într-o societate democratică, normele conviețuirii interumane trebuie cunoscute și respectate de către toți elevii. Datoria de a respecta, nevoia de respect, precum și dreptul de a fi respectat constituie cerințe importante ale oricărei societăți civilizate. Omul a simțit din totdeauna nevoia de respect ca și dreptul de a fi respectat. Pe de altă parte, omul este plin de contradicții fiind când generos, când egoist, când bun, când rău, ceea ce înseamnă că omul perfect nu există.

Pentru a contura noțiunea de respect, trebuie să cunoaștem sensul verbului a respecta care înseamnă a cunoaște și a aprecia existența unor calități deosebite, demne de stimă.

Orele de dirigiență, prin natura discuțiilor pe care le implică între profesor și elevi generează un dialog deschis și firesc, capabil să satisfacă cele mai înalte cerințe și exigențe ale concepției noi despre educație. În cadrul dezbaterilor organizate pe diferite teme, elevii își exprimă opiniile și impresiile asupra lumii în care trăiesc, își manifestă preferințele față de anumite persoane ceea ce înseamnă că le recunosc meritele și că le respectă.

Elevii stabilesc o serie de relații în cadrul colectivului de elevi, dar și în viața particulară și este cunoscut faptul că persoanele care le inspiră respect se disting prin modestie, competență, altruism, spirit de sacrificiu. Părinții, profesorii, prietenii, dar și persoanele necunoscute cer respectul în egală măsură, dacă la rândul lor elevii doresc să fie respectați. Lipsa de respect se mai observă și în indiferența față de cel aflat în suferință, dar și printr-un comportament inadecvat unor situații concrete.

Există o serie de tineri care în acțiunile lor se gândesc astfel: ☐sunt cel mai tare, fac ce vreau☐. Această atitudine trebuie schimbată, căci cine nu acționează conform unor norme de conduită însușite în familie și școală, niciodată nu va găsi echilibrul necesar pentru a duce o viață demnă. Rolul profesorului diriginte este major, deoarece caracteristica elevilor la această perioadă de vârstă se manifestă prin apariția spiritului de independență, a tendinței de emancipare de sub tutela familiei și a tendinței de afirmare.

În proiectarea temelor de dezbateri, profesorul trebuie să respecte anumite cerințe privind modul de derulare a discuțiilor cu elevii.

Prezentarea temei respective este urmată de motivarea temei din punct de vedere afectiv, moral, estetic și social, subliniind următoarele aspecte:

- cunoașterea și aplicarea normelor de comportament civilizat exprimă respectul față de om și față de sine;
- evitarea jignirii fără intenție a unor persoane, cauzată de necunoașterea normelor de comportament;
- normele de comportament nu au un caracter arbitrar, ci ele izvorăsc din cerințele stringente ale societății în care trăim;
- aplicarea lor consecventă înfrumusețează viața socială și înobilează pe cel care le practică.

O etapă importantă o constituie precizarea succintă a regulii sau normei de conduită și explicarea acesteia de către profesor:

- prezentarea unui model atunci când este cazul, exercițiul și nu vorbele goale devine activitatea de bază a elevilor și care se realizează sub controlul și îndrumarea dirigintelui și a colectivului de elevi ;
- exersarea în vederea însușirii normei de conduită și care se realizează pe cale de joc și amuzament sporind considerabil eficiența orei.

Apoi, se efectuează analiza însușirii normei de comportament, urmărind stimularea spiritului de observație, dezvoltarea spiritului critic și autocritic. După parcurgerea acestor etape, codul conduitei civilizate se va transpune în comportamentul elevilor prin exercițiu. Colaborarea între școală și comunitate poate spori calitatea educației și impactul social al acesteia. Implicarea comunității poate include parteneriate cu organizații locale, facilitarea stagierilor și a practicilor profesionale în cadrul comunității, organizarea de evenimente și activități în care comunitatea să fie implicată în procesul de învățare al elevilor.

Eficiența actului didactic depinde de măiestria profesorului diriginte de a crea un dialog viu între el și elev, dialog în care elevii știu că pot vorbi, că-și pot exprima părerile, că pot întreba, că pot acționa, că pot exersa, că se pot bucura pe deplin de ceea ce fac, de ceea ce află sau de ceea ce constată ei înșiși în cadrul lecțiilor. Practica demonstrează că o comunicare mai apropiată, mai deschisă între profesor și elev, modifică esențial rezultatul activității profesorului, în sensul realizării nu a unei simple colaborări, ci a unei cooperări eficiente de pe urma căreia să se poată face cu mai mare ușurință pasul către autoeducare.

Colaborarea între profesori, părinți și comunitate consolidează relațiile și creează un cadru de susținere reciprocă în beneficiul elevilor. Această colaborare îmbunătățește comunicarea, sprijină personalizarea învățării și crește relevanța educației pentru viața elevilor.

Incluziunea în educație are multiple beneficii, nu doar pentru elevii cu nevoi speciale, ci și pentru întreaga comunitate școlară. Ea promovează înțelegerea, empatia și respectul reciproc, contribuie la crearea unei societăți mai echitabile și pregătește elevii să facă față diversității și să se implice activ într-o lume complexă și interconectată.

În concluzie, educația fără discriminare este esențială pentru construirea unei societăți juste și echitabile. Prin asigurarea accesului egal la educație și promovarea incluziunii și diversității în școli, putem contribui la formarea unor cetățeni informați, toleranți și capabili să trăiască într-o lume în care toți oamenii sunt tratați cu demnitate și respect.

Bibliografie:

1. Boboc, I. - Managementul educational, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002;
2. Stoica, Cornelia, - Educație și comportament, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.
3. Văideanu, George, - UNESCO-50 EDUCAȚIE, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.
4. Vrasmas, T., - Școala și educația pentru toți, Editura Miniped, București, 2004.

Cultivarea toleranței în clasa de elevi

Prof. Balintoni Mirela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Motto:

„ A pleca de la probleme care sunt cu adevărat probleme, a căror soluție poate să aducă o îmbunătățire operei școlare, aceasta este regula de conduită care nu trebuie niciodată pierdută din vedere.”

(E. Planchard)

Dreptul la educație, alături de cel de a exista, de a trăi sănătos este fundamental. Societatea este obligată să-i asigure copilului exercitarea acestui drept. Copilul învață de când se naște. Prima lui școală este familia, apoi prietenii și orice alt grup social din care face parte într-un moment anume. Este „acea școală a vieții”, care debutează din copilăria timpurie și se menține de-a lungul întregii existențe.

Copilul trebuie educat pentru a respecta propriile valori culturale, dar și ale altor națiuni. E nevoie ca educația să vizeze nevoile de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor, adulților, urmărind astfel, dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și față de libertățile sale fundamentale. Ea trebuie să ia în considerare ori să se fondeze pe diferență și să se deschidă în fața diverselor valori, o educație capabilă să răspundă nevoilor Europei contemporane și viitoare, caracterizată printr-o perfectă loialitate, respectul persoanei umane, toleranță, simpatie, sociabilitate, generozitate și spirit de înțajutorare.

Sarcina actuală a școlii este formarea la elevi a unei conștiințe europene, prin cultivarea respectului și solidarității față de cultura altor popoare, valori-cheie precum: aspirația spre democrație, respectul drepturilor omului, al drepturilor copilului, justiția socială, toleranța, pacea, echilibrul ecologic, tradițiile culturale ș.a.

Într-o lume marcată de conflicte, readucerea în atenția tuturor, dar mai ales a copiilor, care reprezintă viitorul omenirii sub toate aspectele, dar mai ales ideologic, a sensului unor cuvinte precum cele amintite anterior poate reprezenta primul pas spre schimbarea mentalității, a atitudinii față de anumiți semenii, care, din colțul în care i-au împins neînțelegerea, prejudecățile, ura, caută cu ochii umezi, o speranță...

Școala este principalul spațiu al învățării pluralității culturale prin prețuirea diversității, a notei distincte aduse de cultura fiecărui actor social participant. Școala este în măsură să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, neexistând valori superioare și inferioare, ci valori specifice care trebuie judecate. În școală se „modelează” orgoliul etnic al majorității și întărirea încrederii în sine a minorității.

Educația interculturală nu se limitează la transmiterea unor conținuturi specifice, printr-o disciplină particulară și nu poate fi concepută doar pentru mediul școlar, ci printr-o abordare interdisciplinară și în strânsă legătură cu extrașcolarul. Crearea unui mediu școlar tolerant, propice dezvoltării relațiilor de cooperare, poate conduce la fixarea cunoștințelor teoretice despre valorile morale ce urmează a fi implementate în structura psihică a elevilor. Un colectiv trebuie să fie un amestec de...diferit, iar acest amalgam să permită o

întrepătrundere de cultură și civilizație. Concomitent, cadrul didactic este cel care introduce strategii educaționale ce încurajează colaborarea, toleranța, sporirea încrederii în forțele proprii și îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor, ca un corolar al efortului de integrare optimă.

Școala este aceeași pentru toți, în care fiecare își poate afirma identitatea, fără teama vreunor represalii de orice natură și de orice nivel. Așa cum elevii pot urma cursurile orelor de religie diferită, în funcție de apartenență, poate ar fi un lucru pozitiv să poată opta pentru cursuri opționale în limba maternă sau care-i învață despre etnia lor, despre obiceiurile lor. Astfel, copiii ar fi încurajați să-și afirme identitatea.

Familia reprezintă un centru de realizare a capacităților de creație a personalității, de contacte și schimburi spirituale. Ea își construiește într-un fel un sat în miniatură cu legile sale interne, cu fondul culturii tradiționale, asigurând un proces continuu de căutări și inovații. În cadrul acestui proces și educația are un rol important „Apropierea școlii de viața individului apare ca o acțiune continuă (pe durata întregii vieți), integrală (asigurând tinerilor și adulților deopotrivă o pregătire multilaterală) și transformatoare (sprijinind individul să-și asume răspunderi să ajungă la un grad de antrenare în așa fel încât să se angajeze el însuși în educația altora). Educația permanentă este un sprijin acordat continuu adolescenților, liceenilor, venind în întâmpinarea nevoii lor de a căuta, de a cunoaște, de a imagina soluții alternative la problemele vieții”.

Formarea pentru o lume în schimbare cum este societatea europeană prin identificarea unor noi roluri sociale și profesionale presupune nu o simplă operație de comprimare și conservare a unor valori bine știute ci un proces activ de învățare și înțelegere în sensul de participare și schimbare în principal prin socializare anticipată. Această socializare anticipată desemnează actualizarea valorilor și orientărilor care exista în grupuri și statusuri în raport cu care persoana nu este încă angajată dar cu care are șansa să intre în relații.

Bibliografie

1. Mariana Boca,- Mentalități Europene, Editura Universității Suceava ,2006;
2. Mariana Momanu, - Introducere în teoria educației, Editura Polirom, Iași, 2002;
3. Revista Învățătorului Sucevean, Editura Axa, Botoșani, 2004.

Educarea în spiritul disciplinării pozitive

Prof. Bauman Cristian, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara

Existența oricărei societăți presupune un anumit raport între autoritate și libertate, iar disciplina socială reglementează relațiile interumane tocmai prin prisma acestui raport; ea presupune subordonarea oamenilor față de o anumită autoritate, respectarea unor norme și cerințe, dar, totodată, lasă deschis și un câmp de manifestare pentru libertatea indivizilor.

În aceste condiții, școala apare ca o comunitate, între ai cărei membrii există o serie de relații, iar aceste relații sunt reglementate printr-un tip special de disciplină. În cazul unei societăți democratice, această disciplină școlară se caracterizează printr-un echilibru dinamic între cerințele exterioare și controlul respectării lor.

Cu alte cuvinte, atunci când vorbim despre disciplinarea pozitivă a elevilor, ne referim la autonomia lor de acțiune bazată pe acceptarea și înțelegerea acestor cerințe astfel încât, la finalul școlii, elevii să fie determinați să treacă de la respectarea convențională a normelor școlare la auto-disciplină, motivată conștient și permanent.

În cadrul acțiunii educative, disciplina îndeplinește mai multe funcții:

- ❖ socializarea individului;
- ❖ formarea și dezvoltarea unor capacități (rezistența la frustrare, încrederea în semenii, toleranța, capacitatea de cooperare);

- ❖ formarea și dezvoltarea unor atitudini morale și a unui sistem unitar de valori;
- ❖ asigurarea securității emoționale, care vizează respectul față de sine și față de ceilalți.

Un astfel de demers este deosebit de complex și are ca scop formarea la elevi a comportamentului disciplinat, iar dintre obiectivele sale s-ar putea menționa:

- ❖ cunoașterea de către elevi a normelor specifice disciplinei;
- ❖ formarea la elevi a unor deprinderi și obișnuințe de conduită disciplinată;
- ❖ formarea la elevi a deprinderilor de organizare rațională a timpului;
- ❖ asimilarea și integrarea normelor și a deprinderilor de conduită în propria structură de personalitate a elevului;
- ❖ dobândirea capacității de autocontrol al forțelor fizice și psihice;
- ❖ stabilizarea atitudinilor de punctualitate și corectitudine;
- ❖ formarea și dezvoltarea capacității elevului de a se adapta la diferite medii (familie, școală, loc de muncă, etc), fiecare dintre ele având o serie de norme specifice.

Educarea în spiritul disciplinării pozitive ar putea fi pusă într-un raport de analogie cu educația morală. Aceasta face ca atitudinea disciplinată să aibă, la fel ca personalitatea morală, două componente ce acționează într-o strânsă interdependență.

Conștiința asupra respectării disciplinei se referă la componentele interne care conferă manifestării disciplinate un caracter intenționat. Formarea ei presupune, în primul rând, prezentarea și explicitarea regulilor/normelor pe care elevii urmează să le respecte.

Un alt aspect care intră în discuție îl constituie particularitățile de vârstă ale copiilor și adolescenților. Inițial, regulile acționează ca dispoziții cărora copilul li se supune, iar ulterior, pe măsura acumulării experienței și a înțelegerii semnificației regulilor, ele ajung să declanșeze și să întrețină din interior manifestările disciplinate ale elevilor.

Conduita disciplinată cuprinde deprinderi și obișnuințe de comportare disciplinată și unele trăsături pozitive de caracter aferente. Și în acest caz, principala modalitate de formare a conduitei disciplinate o constituie exercițiul, adică îndeplinirea zilnică a unor cerințe în scopul stabilizării și consolidării unor comportamente disciplinate. Dar este necesară și urmărirea consecventă a îndeplinirii acestor cerințe, adică supravegherea, precum și intervenția promptă în cazul unor ezitări sau abateri. Acest control poate fi îmbinat și cu stimularea elevilor pentru a îndeplini corect și consecvent cerințele formulate.

La fel ca orice manifestare individuală, conduita disciplinată poartă amprenta personalității elevului, adică fiecare elev se comportă diferit față de aceeași cerință disciplinară. Aceste diferențe se explică prin cauze de natură psihologică, socială, pedagogică toate având ponderi diferite de la un caz la altul. Trebuie ținut cont de sensul pe care cadrul didactic îl atribuie unei cerințe într-o anumită situație, de particularitățile relației educaționale și de experiența acumulată de către elev până la momentul respectiv.

Procesul complex al educării atitudinii disciplinate nu are întotdeauna un sens unic, care să parcurgă în mod liniar drumul de la conștiință la conduită. În multe situații se începe cu exersarea respectării unor cerințe concrete, urmând ca abia apoi elevii să ajungă treptat la înțelegerea conținutului normelor și să adere la ele.

Pentru a exista concordanța între conștiință și conduită în privința disciplinei se recomandă:

- ❖ oferirea unor modele demne de urmat;
- ❖ eșalonarea corectă a exersării respectării regulilor, pentru a se preveni apariția rezistenței sau repulsiei față de ele;
- ❖ controlarea sistematică a îndeplinirii cerințelor;
- ❖ evaluarea conduitelor prin recompense sau sancțiuni;
- ❖ urmărirea, ca deziderat posibil, a trecerii de la disciplină la auto-disciplină, prin interiorizarea treptată a normelor și a exigențelor.

La fel ca orice demers educativ, formarea și cristalizarea unei atitudini disciplinate este un proces complex, care se desfășoară într-un interval lung de timp, important fiind să se țină cont și de particularitățile de vârstă ale tinerilor.

Procesul de învățământ are o desfășurare oarecum standardizată și reglementată de anumite norme, prescrise atât de regulamentele școlare, cât și de principiile didactice, de metodele/procedeele utilizate în procesul de predare-învățare și evaluare. Trebuie subliniat faptul că, disciplinarea pozitivă în cadrul clasei, este influențată pozitiv și de calitatea relațiilor dintre profesor și elevii săi.

Din perspectiva managementului clasei, disciplinarea pozitivă poate fi înțeleasă ca un proces continuu de învățare, prin care copilul și adolescentul este pregătit pentru gestionarea propriilor comportamente, cunoștințe și abilități. Deosebit de important este felul în care cadrul didactic se comportă la clasă, acest lucru reflectându-se în conduita elevilor. Acest lucru este vizibil la elevii mai mici care au tendința de a imita comportamentul adulților.

Un element important al educației în spiritul disciplinării pozitive îl constituie și programul zilnic al elevului, program ce presupune o succesiune relativ riguroasă a momentelor de muncă și odihnă pe parcursul unei zile. Acesta îi oferă copilului posibilitatea de a se obișnui cu respectarea unei anumite ordini în cadrul activității sale. Totuși, programul zilnic al elevului nu trebuie rigidizat, în elaborarea lui ținându-se cont de particularitățile de vârstă și individuale ale celui educat.

Activitățile extrașcolare oferă un grad sporit de autonomie, dar presupun și respectarea unor norme, a unei anumite discipline. De asemenea, gradul mai mare de libertate de care elevul beneficiază în cadrul unor astfel de activități atrage după sine și un nivel mai mare de responsabilitate față de sine însuși și față de ceilalți colegi.

Printr-un management al comportamentului, profesorul poate preveni dezvoltarea unor situații conflictuale în clasa în care există elevi cu dificultăți emoțional-comportamentale. În aceste situații, sarcina profesorului este de direcționa energiile elevilor în activități constructive, spre comportamente adecvate, pozitive, constante pentru tot restul vieții. Copilul are nevoie să fie ajutat, iubit, înțeles, apărut, călăuzit și să se simtă important pentru cei din jurul său. Dacă vrem să avem un impact pozitiv elevilor noștri, trebuie să le oferim dragoste și respect.

Educarea copiilor reprezintă unul dintre cele mai importante roluri pe care le are adultul, fie că este profesor sau părinte. Educarea eficientă este forma prin care copiii învață comportamente pozitive pentru tot restul vieții, îi ajută să crească și să se dezvolte într-un mod echilibrat și sănătos din punct de vedere emoțional și social. Procesul educației trebuie să se bazeze pe dezvoltarea încrederii în sine a copilului.

Stabilirea la început de an școlar a unor reguli ale clasei, ar fi bine să fie făcută împreună cu elevii. Acest lucru îl poate ajuta pe educator să țină sub control o situație școlară dată, acest demers având și o finalitate pe termen lung, aceasta fiind formarea și cristalizarea la elevi a unor conduite și atitudini democratice. Personalizarea clasei ar fi utilă pentru a-i determina pe elevi să resimtă mai intens apartenența la acest grup și să perceapă sala de clasă ca pe un spațiu care le este propriu.

BIBLIOGRAFIE

1. Botiș A., Tărău A., - Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2004;
2. Iucu R., - Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2000;
3. Trip, Simona, - Introducere în consilierea psihologică, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2007;
4. Roșu, Adrian, - Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție, Editura Polirom, Iași, 2015.

Rolul familiei în activitatea școlară

Prof. Bălici Claudia, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Rudolf Steiner" Hunedoara

Atitudinea familiei față de școală și profesori contează foarte mult fiind un factor determinant pentru obținerea succeselor școlare. Părinții sunt cei mai importanți în universul copilului, ei au puterea să influențeze, să motiveze copilul și să-l conducă spre succes.

Deosebit de important este ca familia să dea dovadă de respect față de învățare și de școală ca instituție. Pe lângă aceasta, părinții trebuie să se focalizeze pe aspecte esențiale privind motivația, deoarece este indispensabilă în procesul de învățare, se construiește în timp, presupune răbdare. În familie, până la vârsta școlarității, copilul deține o situație privilegiată din punct de vedere afectiv. În grupul școlar, el devine partener egal cu ceilalți. Dascălul, la rândul său, este mai rezervat, mai puțin afectiv decât părinții, autoritatea lui impunând un nou tip de relație afectivă. Se instituie astfel o anumită discontinuitate între mediul familial, mai tolerant și cu o încărcătură afectivă mai mare, și mediul școlar, mai rigid și mai neutru afectiv. Registrul relațiilor interpersonale în mediul școlar este infinit mai bogat. Alături de cooperare și competiție funcționează relații întemeiate pe conducere-subordonare, simpatie-antipatie, comandă-execuție, acceptare – respingere etc.

Complexitatea dezvoltării psihice în această etapă conferă școlii un rol special. Fără a subestima importanța mediului familial, care rămâne considerabilă, rolul activității școlare este hotărâtor. Școala contribuie în egală măsură la stimularea și consolidarea tuturor aspectelor pe care le implică cele trei dimensiuni, intelectuală, afectivă și relațională.

Acțiunea celor doi factori „familia și școală” se cere mereu coordonată pentru a se manifesta solidar și complementar, fiecare acționând însă prin mijloacele specifice de care dispune. Activitatea care declanșează și stimulează dezvoltarea întregii personalități este procesul de învățământ. Strategia educației concepută și aplicată se înscrie în coordonatele generale ale organizării și funcționării colectivului de elevi. Ca atare, ea trebuie să se concentreze în direcția stimulării maturizării sociale a elevilor, a pregătirii lor pentru sistemul complex al relațiilor sociale din care vor face parte ca obiect și subiect al lor. Conținutul acestei maturizări se referă la anumite capacități, atitudini, calități, trăsături de caracter, sentimente sociale etc. pe care comportamentul interuman le presupune în diverse împrejurări de muncă și viață.

Ținând seama de toate datele cercetării psihologice, învățătorul este chemat să asigure un proces de devenire într-o direcție deziderabilă, aplicând ingenios strategiile didactice.

Din punct de vedere intelectual are loc un salt real în procesul gândirii, concretizat în apariția operațiilor logice. Învățarea școlară devine organizatorul principal al procesului de dezvoltare psihică și exercită influențe hotărâtoare asupra transformărilor din această etapă. Copilul nu mai beneficiază de dragostea ocrotitoare a părinților și mediul școlar reprezintă pentru copil o atitudine neutră din punct de vedere afectiv. Copilul, acum elev, trebuie să se adapteze pe loc unor constrângeri inevitabile pe care nu le-a cunoscut în cursul dezvoltării lui și va trebui să accepte egalitatea înaintea legii democratice.

Școala joacă un rol important în stabilirea de raporturi mai obiective cu lumea, ea formează deprinderi intelectuale de bază. În această etapă crește caracterul voluntar și consistent al tuturor manifestărilor comportamentale. Se schimbă poziția copilului în cadrul familiei, se însușește statutul de elev, se preiau noile roluri, și crește dorința pentru a reuși și succesul școlar. Rolul familiei este unul determinant..

Se pot evidenția următoarele obiective:

- feedback din partea elevilor la sfârșitul orelor de curs;
- implicarea părinților în pregătirea lecțiilor;
- atitudinea părinților față de relațiile extrafamiliale ale copilului (colegi, prieteni, bunici etc.);
- modul în care înțelege familia să colaboreze cu școala (forme de colaborare, cunoașterea dificultăților întâmpinate de copil, cunoașterea schimbărilor aduse de școală în viața elevului).

Pentru cunoașterea modului de raportare a familiei la statutul de școlar, am aplicat chestionare și am discutat cu fiecare familie în parte în cadrul orelor de consiliere școlară.

Colaborarea dintre familie și școală este continuă, deoarece trebuie să existe o colaborare strânsă între părinți și școală. Mediul social din școală nu dispune de o încărcătură afectivă pe măsura celei din familie, însă este mult mai diversificat. Copilul simte acest lucru, devenind mai impulsiv și excitabil, cu tendința de dramatizare a unor întâmplări banale cu care se confruntă

Majoritatea părinților au înțeles importanța implicării lor directe în procesul de învățare al copilului. De asemenea, cei mai mulți părinți sunt conștienți de necesitatea unei permanente colaborări cu școala. O legătură neîntreruptă și sistematică dintre școală și familie, constituie unul din factorii care asigură atât de importantă unitate de cerințe în opera educativă, contribuind la buna creștere și pregătire a elevilor.

Importanța mediului familial, rămâne considerabilă, iar rolul activității școlare este hotărâtor. Școala contribuie în egală măsură la stimularea și consolidarea tuturor aspectelor pe care le implică cele trei dimensiuni, intelectuală, afectivă și relațională. Acțiunea celor doi factori -familia și școala- se cere mereu coordonată pentru a se manifesta solidar și complementar, fiecare acționând însă prin mijloacele specifice de care dispune.

Deci, factorii care contribuie la formarea personalității tânărului sunt familia și școala. Astfel, familia constituie cadrul social în care copilul, și apoi tânărul se află într-un riguros raport de dependență materială și spirituală până în momentul în care, odată pregătit pentru profesie și muncă, își poate dobândi singur mijloacele de existență, iar școala este principalul factor instructiv-educativ care pregătește tânărul pentru viață, îi asigură un bogat bagaj de cunoștințe.

Familia trebuie să se alăture eforturilor educative făcute de școală pentru că altfel ceea ce se clădește cu ajutorul școlii se dărmă în cadrul familiei, iar cel care suportă consecințele este copilul a cărui formare și intruire va fi frânată. Colaborarea dintre școala și familie presupune o comunicare efektivă și eficientă, o unitate de cerințe și o unitate de acțiune când este vorba de interesul copilului. Rolul profesorului este acela de a discuta cu părinții copiilor, de a stimula comunicarea permanentă cu aceștia, de a informa membrii familiei cu privire la nevoile psihice și motrice ale copiilor, de a-i orienta către cunoașterea activităților din școală și sprijinul în desfășurarea cât mai eficientă a acestora. Ea concepe cele două instituții sociale exprimându-se în schimburi de opinii și în discuții, iar atunci când este vorba de decizii, păstrându-și fiecare identitatea și aportul în mod specific.

Modul cum interrelaționează părinții și educatorii își pune amprenta asupra formării și educării copilului. Este foarte important ca familia și personalul școlii să comunice liber și deschis despre copii și activitățile lor.

Școala și căminul părintesc sunt strâns legate între ele și cu cât comunicarea între ele este mai eficientă, cu atât mai mult sprijin pot primi copiii pentru a trece printr-o perioadă educațională încununată de succes.

BIBLIOGRAFIE

1. Bunesu, G. , Alecu, G., Badea, D. , - Educația părinților, Strategii și programe, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
2. Coman, S. (coordonator), - Parteneriat în educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale, Editura Spiru Haret, Iași, 2001;
3. Nicola, I.- Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2003;
4. Pescaru-Băran, A., - Parteneriat în educație familie-școală-comunitate, Editura Aramis, București, 2004.

Contribuția familiei în succesul școlar

Prof. Belgiu Gabriela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Dezvoltarea personalității este un proces amplu de trecere de la inferior la superior, de la simplu la complex, de la vechi la nou, printr-o succesiune de etape și stadii, fiecare fiind o unitate funcțională relativ încheiată cu un specific calitativ propriu. Trecerea de la o etapă la alta implică acumulări cantitative, dar și calitative ce se condiționează reciproc, determinând constituirea de noi atitudini ce facilitează adaptarea activă la cerințele mediului socio-cultural. Relațiile copilului cu mediul devin din ce în ce mai subtile și mai diferențiate, permițând elaborarea diferitelor subsisteme ale psihicului infantil în evoluția sa spre starea de adult.

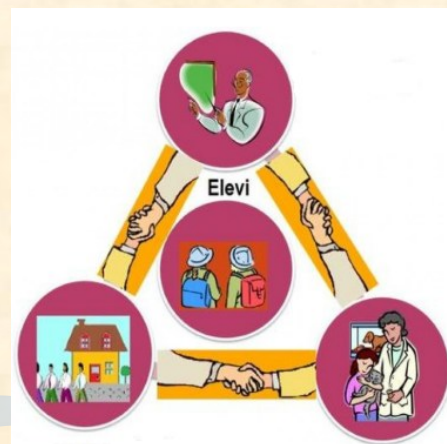
Dezvoltarea personalității are un caracter ascendent, cu stagnări și reveniri aparente, cu reînnoiri continue, fiind rezultatul acțiunii contradicțiilor ce se manifestă între capacitățile pe care le are copilul la un moment dat și cerințele din ce în ce mai complexe pe care le relevă factorii materiali și social-culturali cu care se confruntă.

Dintre aceștia, un rol determinant îl au factorii externi legați de educație, nivelul de cultură al societății, așa cum subliniază J.S.Bruner „, procesul de dezvoltare este văzut în dependență directă de acțiunea factorilor educativi, de sistemul de valori al societății, de scopurile educative pe care societatea și le fixează potrivit nivelului său tehnico-economic și cultural, de metodele de predare folosite.

Influența mediului fizic și social asupra copilului se răsfrânge inițial, prin intermediul familiei care depozitează experiența istorică materială și spirituală pentru a fi preluată și reprodusă pe o scară mai largă de

generațiile viitoare, apoi prin intermediul școlii, care prin formele specifice de organizare a activităților, asigură finalitățile educaționale conform unei corelări optime între aspectul informativ și cel formativ.

Abordarea procesului de învățământ prin prisma eficienței sale, se impune ca o cerință intrinsecă, a definirii și atingerii unui ideal educațional în conformitate cu dezvoltarea societății moderne. Categoria de eficiență exprimă de fapt, nivelul de concordanță între cerințele sociale și produsul procesului de învățământ, materializat în elaborarea structurii interne a personalității umane. Ea poate fi evaluată în interiorul sistemului prin analiza rezultatelor materializate în „produsul unor cicluri și în afara sistemului prin analiza „produsului final, adică modul în care absolvenții se integrează în viața socială.

Pe plan psihologic, eficiența constă în depășirea și rezolvarea contradicțiilor interne dintre solicitările obiective, impuse în procesul de învățământ și starea de dezvoltare psihică la care a ajuns elevul. Din această perspectivă, se poate vorbi despre succes sau insucces școlar. Dacă eficiența procesului de învățământ presupune raportarea randamentului sau performanțelor școlare la solicitările obiective, succesul școlar presupune raportarea concomitentă atât la exigențele externe, cât și la posibilitățile interne ale elevului.

Calitatea acestor performanțe, măsurate și evaluate cu ajutorul diferitelor instrumente docimologice, constituie criteriu de apreciere a eficienței procesului de învățământ și cadru de referință pentru analiza succesului sau insuccesului școlar. Aceleași performanțe, desemnând un anumit grad de eficiență, vor avea semnificații psihopedagogice diferite din punct de vedere al reușitei școlare.

Astfel, există insuccesul generalizat ce reflectă dificultăți de adaptare la viața școlară în ansamblu, elevii nefăcând față la baremurile minime, la majoritatea obiectelor de învățământ și insuccesul particular, legat de dificultăți la anumite obiecte sau pe anumite perioade de timp. Insuccesul școlar este un fenomen dinamic, evoluția lui se realizează în mai multe faze, de intensitate variabilă și cu manifestări specifice. Faza inițială, cea în care se observă rămânerea în urmă la învățătură, este o fază premergătoare, cu manifestări oscilante, ce permite ajustarea strategiilor didactice spre recuperarea elevului.

În acest moment, este importantă, atât acțiunea profesorului, dar și a familiei, ambele în concordanță pentru învingerea greutăților și asigurarea reușitei la învățătură. „Surprinsă în stadiile sale incipiente, când se produc primele neajunsuri în munca școlară a elevului, când este numai un moment al evoluției situației sale școlare, rămânerea în urmă poate fi „dirijată” printr-o intervenție pedagogică adecvată. La nivel mondial, datele statistice consemnează creșterea numărului de copii marcați de insuccesul școlar, ca etapă premergătoare a abandonului școlar, ceea ce a impus analiza cauzelor ce generează nereușită școlară și implementarea unor măsuri de prevenire legate de ajustarea influenței tuturor factorilor implicați în activitatea de învățare. Aceștia pot fi grupați în două categorii astfel:

a) **factori sociopedagogici** - legați de geneza, organizarea și administrarea solicitărilor obiective, asigurând contextul sociopedagogic în care se desfășoară învățarea,

b) **factori biopsihologici** - ce exprimă totalitatea variabilelor personalității elevului asigurând condițiile interne care mijlocesc acțiunea factorilor sociopedagogici. Niciunul dintre aceștia, nu poate fi analizat în mod izolat, deoarece aportul fiecăruia la explicarea succesului școlar este determinat de interacțiunile sale, directe sau indirecte, cu ceilalți factori.

Factorii sociopedagogici includ elementele structurii instituționale a învățământului, familia și modul de organizare a procesului didactic, reflectat prin activitatea profesorului. Analiza tuturor factorilor ajunge la concluzia că rolul familiei este determinant și la fel de important ca și cel al profesorului în actul educativ.

Contribuția familiei la asigurarea progresului școlar se realizează în principal pe două căi-asigurarea unui climat familial propice dezvoltării copilului, respectiv, colaborarea cu școala. Numeroase cercetări au evidențiat trăsăturile specifice acestui univers microsocioal, valențele educative pe care le incumbă, acreditându-se ideea că, rolul familiei în dezvoltarea psihosomatică a copilului este hotărâtor, ca punct de plecare a traiectoriei evoluției sale. Valențele educative ale familiei sunt expresia directă a mediului familial, considerat ca rezultat al interferenței tuturor relațiilor ce se stabilesc între membrii săi. Literatura de specialitate consideră că, nici un alt mediu, nu se caracterizează printr-o diversitate atât de mare de relații, cu o infinitate de nuanțe, după cum predomină cooperarea sau tensiunea între membrii familiei.

Ca factor al progresului școlar, climatul familial contribuie decisiv la formarea atitudinii copilului față de școală în general, față de învățătură în special. Aceasta presupune, din punct de vedere pedagogic, crearea unui substrat motivațional adecvat. Toate acțiunile educative întreprinse trebuie să vizeze dezvoltarea personalității în ansamblul său. Aprecierile generale ale părinților la adresa școlii, preocuparea lor sistematică față de rezultatele obținute și progresul școlar, stimulările și încurajările continue sunt cele mai puternice modalități de influențare a atitudinii față de școală a copilului.

Prin regimul de viață pe care părinții îl impun, se asigură cadrul necesar formării unui stil individual de muncă și a unor trăsături de caracter necesare depășirii dificultăților apărute în activitatea de învățare.

Acestea nu se construiesc numai prin sfaturi și pilde, ci în primul rând, prin organizarea și supravegherea activității copilului, prin păstrarea unor relații intrafamiliale pozitive, prin angajarea copilului în cadrul acestor relații, ca urmare a investiției sale cu roluri, care să-l supună unei exersări corespunzătoare.

Rolul familiei se concretizează și prin asigurarea condițiilor necesare dezvoltării fizice, menținerii stării de sănătate și echilibrului fiziologic. Observațiile medicale pertinente au stabilit o legătură între dezvoltarea fizică și activitatea școlară. Anomaliile și dereglările apărute în valorile unor parametri biologici, statură, greutate, etc favorizează instalarea stării de oboseală cu repercursiuni asupra activității intelectuale a elevilor. Starea generală a sănătății își pune amprenta asupra puterii de muncă și rezistenței la efort. Influența directă a dificultăților de ordin fiziologic se exprimă prin reducerea capacităților de mobilizare și concentrare.

Influența „indirectă” presupune intervenția unor factori de atitudine din partea părinților și a copilului, ca reacție față de aceste dificultăți. Atitudinea acestora se poate exprima fie prin subestimarea dereglărilor fiziologice și înlocuirea lor cu factori de natură caracterială, lene, încăpățănare, rea voință, etc, fie prin adoptarea unei atitudini de supraprotecție. În prima situație, se produce a adâncire a conflictelor intrafamiliale, iar în cea de-a doua se perpetuează la nesfârșit statutul de „copil mic prin conduite pasive și dependente,

incompatibile cu adaptarea școlară. Ca reacție la atitudinea părinților, copilul însuși va adopta o anumită atitudine față de propriile dificultăți. Ea poate fi tonică și compensatorie sau de resemnare în starea de copil defavorizat. Deseori, prin solicitările ei, activitatea școlară poate declanșa o reacție inversă față de dificultățile fiziologice, prin amplificarea lor și apariția unor manifestări camuflate din partea elevilor.

Succesul sau insuccesul școlar este determinat de un complex de factori, fundamentat pe două elemente centrale familia și școala, ce pot acționa concomitent sau succesiv, acțiunea concertantă a acestora se manifestă diferit de la un individ la altul și de la un moment la altul al dezvoltării sale ontogenetice.

Bibliografie:

1. Bontaș Ioan, - Pedagogie, Editura All, București, 1994;
2. Bruner J.S., - Procesul educației intelectuale, Ed. Științifică, București, 1970;
3. Gilly Michel, - Elev bun, elev slab, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976;
4. Nicola Ioan, - Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994;
5. Radulian Virgil, - Profesori și părinți contra insucceselor școlare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967.

Abordări comparative ale învățării prin cooperare cu alte forme de învățare

Prof. Biro Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Învățarea prin cooperare și învățarea prin colaborare

Conceptele de cooperare și colaborare sunt adesea confundate. Pentru a le diferenția este important să sesizăm nuanțe relative la autonomie și control, la mijloacele utilizate pentru atingerea scopului și efectuarea sarcinii și bineînțeles, să diferențiem gradul de interdependență dintre participanți. Distincția dintre cooperare și colaborare se observă la nivelul relațiilor dintre fiecare individ și membrii grupului, respectiv la responsabilitățile fiecăruia raportate la acțiunile desfășurate și la capacitatea de a influența definirea și construirea obiectivelor grupului.

Cooperarea constituie un fel de preetapă a colaborării. În cazul muncii prin colaborare nu există o distribuție a priori a rolurilor: indivizii își subsumează treptat rolurile într-un grup care devine o entitate, un întreg. Demersul colaborativ valorizează o interdescendență asociativă, în sensul că pentru membrii săi este important să fie împreună, să-și pună în comun ideile și realizările pentru a găsi sprijin și susținere din partea grupului, dar fiecare realizează sarcina în mod individual, personal.

Demersurile cooperative sunt mai structurate și mai bine încadrate, deoarece ele vizează, în primul rând, învățarea unor conținuturi și dezvoltarea autonomiei celor care învață. Un asemenea demers este mai degrabă utilizat pentru tinerii care urmează să-și însușească strategii de învățare. Demersurile de colaborare solicită un anumit grad de maturitate și capacitatea de a lucra în grup în mod autonom.

Învățarea prin cooperare și învățarea prin descoperire

Învățarea prin descoperire este o modalitate de învățare în care elevii sunt puși să descopere singuri adevărul științific prin activitatea proprie. Învățarea prin descoperire situează elevul în centrul cunoașterii, acesta folosindu-se de încercări și raționamente pentru a concluziona activitatea de descoperire. Finalizarea cu succes a acestei forme de învățare necesită îndeplinirea a trei operații de cunoaștere: să perceapă și să memoreze fapte, informații, să prelucreze și să asimileze materialul informațional adunat, să formuleze generalizări pe care să le integreze apoi într-un sistem de idei.

În cadrul acestei metode se utilizează inducția, deducția și analogia; de aceea sunt mai multe tipuri de învățare prin descoperire. Descoperirea inductivă are la bază raționamentul inductiv. Ea cuprinde analiza, clasificarea, ordonarea și ierarhizarea cunoștințelor. Descoperirea deductivă este bazată pe raționamentul deductiv; se trece de la general la particular și are ca scop obișnuirea elevilor cu operarea abstracțiunii științifice și filosofice. Prin această metodă elevul are libertatea de a realiza lucrări creatoare, presupunând descoperirea asemănărilor elementelor cunoscute și necunoscute până atunci.

Valoarea pedagogică a învățării prin descoperire este deosebit de importantă pentru educarea elevului, realizându-se cu aportul tuturor metodelor de învățare orientate euristic, determinând scopul pe care școala-l urmărește și anume de a pregăti tineretul în cele mai bune condiții pentru a fi cât mai util societății de azi și de mâine.

Învățarea prin cooperare și învățarea competitivă

Cooperarea și competiția sunt două modele de bază ale cogniției sociale care necesită o dublă monitorizare a acțiunilor proprii și ale celorlalți și implică manifestări mentale specifice. Există studii care au analizat bazele neurorenale ale celor două comportamente de învățare. Rezultatele experimentului au condus la identificarea unor zone diferite ale cortexului implicate în cooperare și competiție: cooperarea oferă o stimulare a interacțiunilor sociale și este asociată cu buna funcționare a cortexului orbitofrontal-zona responsabilă cu luarea deciziilor, în timp ce competiția solicită resurse mentale suplimentare și este asociată cu o creștere a activității cerebrale din cortexul prefrontal medial-sediul motivației.

Experiențele de cooperare, în comparație cu cele competitive, afectează dezvoltarea psihică și socială, așadar esența sănătății psihice este capacitatea de a dezvolta și de a menține relații de cooperare. Munca în cooperare are ca rezultat o mai bună sănătate psihică, respect de sine mai înalt și competențe sociale mai bune. Cooperarea este rațional pozitivă la unii indici de sănătate psihică, cum ar fi maturitatea emoțională, relațiile sociale adecvate și corect adaptate, identitatea personală puternică, capacitatea de a face față adversităților, competențele sociale, încrederea și optimismul în ceea ce privește relația cu oamenii.

Între cooperarea și competiția trebuie să se păstreze un echilibru optim care poate fi asigurat de profesor, acesta creând oportunități de învățare axate pe activitățile în grup, activități care favorizează cooperarea și întrețin competiția constructivă. Situațiile de învățare structurate cooperativ sunt mai eficiente pentru atingerea unor obiective imposibil de realizat în mod individual. Cooperarea are un efect pozitiv în privința mai multor dimensiuni ale comportamentului: motivație, strategii de raționament precum și percepția celui alt membru.

Învățarea prin cooperare și învățarea problematizată

Învățarea prin problematizare este văzută în didactica modernă mai mult decât o metodă didactică cu un statut mult mai complex, acela de orientare didactică și chiar principiu metodologic fundamental. În privința definirii problematizării, păreri sunt împărțite deoarece unii o consideră principiu didactic, alții metodă de predare. Creând situații problemă elevul are posibilitatea să depășească practica școlară care presupune învățarea pur și simplu a unor cuvinte care uneori nu sunt înțelese, determinând elevul să caute soluția prin efort propriu ținând cont de anumite repere. În acest fel învățarea prin problematizare se aseamănă cu învățarea prin cooperare deoarece nu e o învățare pasivă, ci un proces intelectual activ, asemănător cu cercetarea științifică. Problematizarea dezvoltă schemele operatorii ale gândirii, antrenează aptitudini creatoare, asigură motivarea intrinsecă a învățării, captează atenția și motivează la efort, declanșând interesul cognitiv și pregătind elevul pentru independență în gândire la fel ca învățarea prin cooperare. Cu cât implicarea elevului în activitate este mai mare și-și demonstrează aptitudinile, rezultatele vor fi mai bune.

În rezumat, problematizarea este confruntarea elevului cu o situație-problemă, confruntare care produce o disonanță cognitivă între banca de date pe care o posedă deja elevul și noutatea soluției impusă de situația-problemă. Identificarea sau elaborarea soluției de către elev sau grupul de elevi va elimina lacunele și va consemna o nouă achiziție pentru acesta, valorificabilă într-o altă situație de învățare.

Bibliografie:

1. Bocoș, M., - Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune - Ediția a II-a, revăzută, Editură Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000;
2. Flueraș, V., - Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007;
3. Ionescu, M., Radu I., - Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

Competențele necesare profesorului în organizarea învățării prin cooperare

Prof. Blaj Mihai Alexandru, Liceul Teoretic Ion Constantin Brătianu, Hateg, județul Hunedoara

Un prim scop al învățământului este maximizarea capacităților intelectuale ale elevilor, adică a capacității de a gândi pentru a rezolva probleme, a înțelege, a lua decizii și a comunica eficient. Pentru a atinge acest scop, școala și clasa trebuie să ofere o atmosferă care să încurajeze colaborarea, discutarea și exprimarea ideilor. Interacțiunile dintre adulți și copii au o importanță crucială în susținerea și influențarea dezvoltării fizice, sociale, emoționale și cognitive a copiilor. De asemenea, ele au o importanță majoră în promovarea învățării lor continue, încurajând copiii să obțină și să împărtășească cunoștințe, experiențe, sentimente și opinii.

Învățarea prin cooperare solicită o schimbare a rolului elevului în activitatea didactică dar și al profesorului care nu este doar un transmițător de cunoștințe gata elaborate, ci este cel care organizează situațiile de învățare.

În profesia didactică, ca în orice activitate, competența este condiția ce asigură performanță și eficiență. Competența pedagogică cuprinde un sistem de cunoștințe, capacități cognitive, afective, motivaționale, manageriale care sunt în interacțiune cu anumite trăsături de personalitate. Pentru exercitarea rolurilor ce revin profesorului în învățarea prin

colaborare și cooperare, sunt necesare o serie de competențe științifice, psihopedagogice, psihosociale, manageriale și transversale

Competențele științifice necesită, din partea profesorului, o cultură generală și de specialitate. De asemenea, el trebuie să cunoască materia predată, cunoștințele să fie corecte din punct de vedere științific, să fie bine organizate, structurate, simplificate, traduse în forme care să stimuleze interesul și să faciliteze înțelegerea. Cu alte cuvinte realizează o transpoziție didactică a conținuturilor.

Competențele psihopedagogice și metodice vizează asigurarea eficienței psihopedagogice a activităților instructiv-educative. Cadrul didactic trebuie să dețină un sistem de cunoștințe de psihologie și pedagogie pentru a putea proiecta și realiza optim activitățile didactice. Trebuie să aibă capacitatea de a accesibiliza conținutul, de a utiliza metodologia adecvată, mediind legătura dintre elevi și disciplina predată, chiar dintre ei și lumea înconjurătoare. Profesorul, pentru a realiza o predare centrată pe elev, are nevoie să respecte particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor (nivel intelectual, ritm de învățare, interese, stil de învățare). În același timp, să poată valorifica experiența cognitivă, afectivă, socială și practică a elevilor ajutându-i s-o îmbogățească.

Competențele manageriale țin de managementul educațional și vizează capacitatea de a orienta, coordona, de a îndruma și motiva elevii. Profesorul trebuie să aibă abilitatea de a organiza colectivul în grupe de lucru, de a-i face pe elevi să respecte regulile în învățarea prin cooperare. De asemenea, el este cel care ia decizii pertinente în situații de criză, aplanează conflictele, dând dovadă de tact pedagogic. În sala de clasă creează un climat favorabil învățării prin cooperare, stimulând dorința de a realiza sarcinile propuse.

Deținând competențe de management educațional, în conducerea activităților de instruire în grup soluționează anumite probleme metodice: pregătirea elevilor pentru activitatea în grup, începând cu cele legate de organizarea mediului fizic astfel încât să favorizeze interacțiunea profesor-elevi; alegerea temelor ținând cont de interesul elevilor, de experiența lor anterioară, de complexitatea, dificultatea temei. O altă problemă metodică se referă la dirijarea activității pe grupe, ce presupune prezentarea unor indicații, constituirea grupelor, analiza și prelucrarea materialelor, pregătirea soluțiilor, prezentarea răspunsurilor și desprinderea concluziilor.

Competențele psihosociale necesită, din partea profesorului, stăpânirea unor cunoștințe de psihologie socială cu scopul de a cunoaște acele fenomene psihosociale ce există la nivelul grupurilor școlare. Profesorul este cel care încurajează interacțiunea socială în realizarea sarcinilor de învățare propuse și gestionează comunicarea didactică. De asemenea, utilizează metode psihosociale pentru a asigura un climat pozitiv în grupul de elevi.

Competențele transversale relevante într-o activitate de instruire interactivă reală sunt exersate în activitatea de proiectare, organizare, desfășurare, evaluare a proiectului didactic. Exemple de competențe transversale ale profesorilor necesare în organizarea și desfășurarea învățării prin cooperare și colaborare ar fi: gândirea critică, rezolvarea de probleme, lucrul în echipă, empatia, favorizarea învățării și transferului de cunoștințe la elevi, toleranței, reflecției personale, colective, animarea, motivarea grupelor de elevi, activarea unor conflicte socio-cognitive etc. Toate aceste competențe pot induce o învățare activă și interactivă și se formează în practică chiar dacă există o anumită vocație, înclinație pentru profesia de cadru didactic.

În instruirea interactivă, cadrul didactic îndeplinește mai multe roluri cognitive și metacognitive:

- pedagog, în sensul că prezența lui este non-directivă, nu impune cunoștințele, ci creează situații de învățare care solicită elevilor resursele intelectuale, afective, sociale, motivaționale activându-le;
- proiectant, manager și organizator al activităților de predare, învățare și evaluare;
- mediator al activității de învățare, ce mijlocește relația dintre elev și obiectul de învățământ, facilitând accesul la cunoaștere;
- facilitator al învățării și al autoformării elevilor, el nu transmite, pur și simplu, cunoștințe, ci înlesnește procesarea intelectuală a informațiilor prin activarea proceselor cognitive și afective, facilitând accesul la cunoaștere;
- sprijin al elevilor în învățare, explică atunci când este nevoie;
- partener în învățare, participă la activitate, fiind un interlocutor în comunicarea didactică;
- consilier al elevilor în activitatea de învățare;
- ghid, călăuză ce dirijează, din umbră, stimulează schimburile intelectuale, sociale, afective;
- observator și ascultător al elevilor în timpul activităților de învățare;
- evaluator care utilizează metode și tehnici de evaluare ce au rol de ameliorare, corectare și nu de sancționare, elevii participând activ la procesul de evaluare;
- autodidact, în sensul că se perfecționează permanent, realizează schimburi de experiență cu celelalte cadre didactice, dorește să-și îmbunătățească practica pedagogică.

Un rol deosebit al profesorului este de a forma, la elevi, abilitățile de cooperare și colaborare, reorientându-i de la competiție la cooperare. Învățământul frontal și individual pune mai mult accent pe competiție care, în cazul unor elevi, poate stimula efortul, motivația la cei cu reale șanse de succes, poate promova aspirații mai înalte. Totuși, de cele mai multe ori, în situații de competiție există o slabă interactivitate între elevi, apare anxietatea, teama de eșec, lipsește încrederea reciprocă, unii elevi sunt respinși de grup și pot apărea conflicte. Pentru a evita consecințele negative ale competiției e bine să se îmbine motivația pentru competiție cu cea pentru cooperare. Profesorul are datoria de a forma, la elevi, abilități de cooperare și colaborare. În acest sens, are rolul de a stabili situații problemă care să fie rezolvate în comun, să motiveze inițiativa reciprocă, să faciliteze dorința de a coopera, să creeze situații de a participa împreună la activități de grup, să asigure o atmosferă pozitivă de învățare.

Pentru asigurarea unei învățări prin cooperare și colaborare eficiente în studiul disciplinelor pedagogice, profesorul poate ține cont de o serie de sugestii, recomandări psihopedagogice, practice:

- elevul să fie considerat o persoană implicată în propria formare, capabilă de a-și spune părerea;
- elevul trebuie să fie responsabilizat, să i se cultive încrederea în sine, în ceea ce știe, ce face și ce poate să facă;

- să se stabilească clar obiectivele operaționale și să le comunice elevilor pentru a le interioriza și pentru a obține un angajament intelectual și moral al celor educați;
- să se încurajeze reflecția individuală și activismul social prin activități independente și interdependente, de cooperare;
- să se asigure condițiile necesare rezolvării sarcinilor de învățare și să se asigure că elevii au înțeles ceea ce au de făcut;
- elevii să fie învățați cum să învețe la disciplinele pedagogice, dezvoltându-le abilități metacognitive;
- profesorul să obișnuiască elevii să lucreze împreună, să se asculte unii pe alții, să emită puncte de vedere diferite, divergente;
- elevii să fie obișnuiți să accepte faptul că sunt diferiți și să respecte particularitățile fiecărui membru al grupului;
- să se încurajeze spontaneitatea, creativitatea, imaginația elevilor;
- să se stimuleze, la elevi, dorința de a participa la schimburi de idei, concepții, de argumente, contraargumente în grup valorificându-le în soluționarea unor probleme;
- să se stimuleze capacitatea elevilor de a lua decizii împreună, ca rezultat al eforturilor individuale și de grup;
- să se stimuleze capacitatea de autoevaluare, de reflecție a elevului asupra propriei învățări.

Învățarea prin cooperare trebuie utilizată în mod strategic. Există momente și locuri potrivite pentru a apela la structuri de grupuri. Cercetările au arătat că structurile de cooperare sunt mai bune decât cele competitive și bazate pe individualism, atât din punct de vedere al performanțelor școlare, cât și social, indiferent de conținut și de nivelul de învățământ. Elevii văd adesea în școală o organizație bazată pe competiție, în care încearcă să-i depășească pe colegii lor. Cercetările arată că elevii au o atitudine mai bună față de școală, de disciplină și față de profesori atunci când au posibilitatea de a lucra prin cooperare

În concluzie, cadrul didactic nu mai este privit doar ca un transmițător de cunoștințe, care conduce procesul de învățare. În pedagogia interactivă, în organizarea învățării prin cooperare, el este un coordonator, un îndrumător, colaborator și facilitator al învățării elevului. Activitățile de predare - învățare - evaluare, prin activitățile de grup, capătă noi valențe, stimulând progresul individual, colectiv și social.

Bibliografie :

1. Bocoș, M.,- Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002;
2. Buzaș, L., - Activitatea didactică pe grupe, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976;
3. Fluraș, V., Teoria și practica învățării prin cooperare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.

Activitatea în echipe de elevi – formă eficientă de organizare a unui învățământ centrat pe elev

Prof. învă. primar BOLOG RODICA, Școala Gimnazială I. D. Sîrbu Petrila-Hunedoara

"Învățarea în grup exersează capacitatea de decizie și de inițiativă, dă o notă mai personală muncii, dar și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor, ceea ce asigură o participare mai vie, mai activă, susținută de foarte multe elemente de emulație, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă." (IOAN CERGHIT, 1997, p. 54)

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină *"identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat"* (Idem), ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări.

Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului".

Interactivitatea presupune atât cooperarea cât și competiția care este o activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun. Ele nu se sunt antitetice; ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual.

În condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă; în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate. Interacțiunea stimulează efortul și productivitatea individului și este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare. Există o dinamică intergrupală cu influențe favorabile în planul personalității, iar elevii care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual. În acest fel se dezvoltă capacitățile elevilor de a lucra împreună ce se constituie într-o componentă importantă pentru viață și pentru activitatea lor profesională viitoare.

O soluție ar fi pentru realizarea unui învățământ modern centrat pe elev, abordarea, ca formă de activitate cu elevii, activității în echipe de elevi. Această abordare este necesară și evidentă ca soluție a unui învățământ modern, centrat pe elev, instrument metodologic, prin reconsiderarea caracteristicilor procesului de învățământ, a pregătirii acțiunilor, a organizării și realizării situațiilor specifice, din perspectiva criteriilor de eficiență.

Învățământul pregătește tinerii pentru viață. A lucra în echipă nu este numai o cerință a prezentului ci și a viitorului. Ca formă de activitate cu elevii, activitatea pe grupe se practică de mult, dar nu este același lucru ca activitatea în echipă. În cadrul activității pe grupe de elevi, aceștia rezolvă individual sarcina grupei. Cerințele pot fi diferite de la o grupă la alta în funcție de obiectivele propuse, în cadrul activităților desfășurate.

Activitatea în echipe de elevi presupune rezolvarea sarcinii didactice de către toți membrii echipei, împreună contribuind fiecare la realizarea cerințelor date. În funcție de conținutul sarcinii, profesorul stabilește rolul fiecărui membru al echipei pentru ca acesta să-și asume responsabilități pentru rezolvarea de probleme. Activitatea în echipe de elevi are ca obiective care vizează formarea și educarea elevilor, formarea deprinderilor de a lucra în echipă, de a contribui personal la succesul echipei, de a accepta și părerile altora, de a se bucura de succesul echipei, de a trece peste greutățile ivite, de motivare pentru rezolvarea cerințelor formulate.

În acest context propunem modele de abordare praxiologică a muncii în echipă la disciplina biologie, cu valoare ipotetică, explicativă, instrumentală, operațională de optimizare a unui învățământ modern centrat pe elev.

Metoda Mozaicului este o strategie bazată pe învățarea în echipă.

Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

Etape și faze:

1. Pregătirea materialului de studiu:

- profesorul stabilește tema de studiu (de exemplu la clasa a VI-a la tema „animale unicelulare”, detaliu de conținut “Protozoare”) și o împarte în 4 subteme (Euglena verde, Parameciul, Amiba, Caracterele generale ale protozoarelor).
- realizează o fișă-expert în care trece cele 4 subteme propuse și care va fi oferită fiecărui grup.

2. Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 4–5 elevi (în funcție de numărul lor în clasă).

- fiecare elev din echipă, primește un număr de la 1 la 4–5 și are ca sarcină să studieze în mod independent, subtema corespunzătoare numărului său.
- un elev trebuie să devină expert în problema dată. De exemplu, elevii cu numărul 1 din toate echipele de învățare formate, vor aprofunda subtema cu numărul 1. Cei cu numărul 2 vor studia subtema numărul 2, și așa mai departe.

Faza independentă:

- fiecare elev studiază subtema lui, citește textul corespunzător. Acest studiu independent poate fi făcut în clasă sau poate constitui o temă de casă, realizată înaintea organizării mozaicului.

3. Constituirea grupurilor de experți:

- după ce au parcurs faza de lucru independent, experții cu același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel, elevii cu numărul 1, părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda subtema cu numărul 1. La fel procedează și ceilalți elevi cu numerele 2, 3, 4 sau 5.

Faza discuțiilor în grupul de experți:

- elevii prezintă un raport individual asupra a ceea ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți membrii din echipa inițială.
- fiecare elev este membru într-un grup de experți și face parte dintr-o echipă de învățare.

Scopul comun al fiecărui grup de experți este să se instruiască cât mai bine, având responsabilitatea propriei învățări și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

4. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare.

Faza raportului de echipă:

- experții transmit cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte subteme.
- specialiștii într-o subtemă pot demonstra o idee, citi un raport, folosi computerul, pot ilustra ideile cu ajutorul, desenelor, fotografiilor.
- membrii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

5. Evaluarea

Faza demonstrației:

- grupele prezintă rezultatele întregii clase.

În acest moment elevii sunt gata să demonstreze ce au învățat. Profesorul pune întrebări, cere un raport sau un eseu ori poate da spre rezolvare fiecărui elev o fișă de evaluare.

Dacă se recurge la evaluarea orală, atunci fiecărui elev i se va adresa o întrebare la care trebuie să răspundă fără ajutorul echipei.

Starbursting (eng. "star" = stea; eng. "burst" = a exploda), este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului. Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemenea exploziei stelare.

Cum se procedează:

Se scrie ideea sau problema pe o foaie de hârtie și se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul: **Ce?, Cine?, Unde?, De ce?, Când?**. Lista de întrebări inițiale poate genera altele, neașteptate, care cer și o mai mare concentrare. Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup.

Organizată în grup, starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei.

ETAPE:

1. Propunerea unei probleme;
2. Colectivul se poate organiza în grupuri preferențiale;
3. Grupurile lucrează pentru a elabora o listă cu cât mai multe întrebări și cât mai diverse.
4. Comunicarea rezultatelor muncii de grup.
5. Evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în echipă.

Facultativ, se poate proceda și la elaborarea de răspunsuri la unele dintre întrebări.

Metoda starbursting este ușor de aplicat oricărei vârste și unei palete largi de domenii. Nu este costisitoare și nici nu necesită explicații amănunțite. Participanții se prind repede în joc, acesta fiind pe de o parte o modalitate de relaxare și, pe de altă parte, o sursă de noi descoperiri.

Concluzie

Pentru realizarea obiectivelor curriculare specifice disciplinelor biologice, învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. În predarea-învățarea disciplinelor biologice, activ este elevul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care

întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărurilor și conceptelor specifice acestei discipline, de elaborarea a noilor cunoștințe.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit Ioan, 1997, *Metode de învățământ*, București, Editura R. A. Didactică și Pedagogică
2. Cucuș Constantin, 1996, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom
3. Iordache Ion, 2004, *Metodica predării-învățării biologiei*, Iași, Editura Solaris
4. Joița Elena, 2003, *Pedagogia-Educație și Curriculum*, Craiova, Editura Universitaria

Creativitatea și rolul ei asupra dezvoltării personalității în contextul învățării unei limbi străine

Prof. Cornea Cristina, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva, județul Hunedoara

Moto: „Copiii sunt creativi în mod natural și doar așteaptă atmosfera propice pentru a-și manifesta creativitatea” (I.C. Gowan și G. D. Demons)

Creativitatea este capacitatea specific umană, care se caracterizează prin transformarea deliberată a mediului de către om, într-o modalitate anticipată. Lumea se îmbogațește permanent cu obiecte materiale sau spirituale (cunoștințe), care-și au originea în „mintea” omului, cu lucruri facute de “mâna” omului în activitatea lui de creație, creativitatea este un proces mental și social care implică generarea unor idei sau concepte noi, sau noi asocieri ale minții creative între idei sau concepte existente.

Deci, creativitatea este un fenomen foarte complex, care poate fi regăsit în diferite contexte, cum ar fi economie, istorie, psihologie, literatură și multe alte domenii. Conform teoriei lingvistice de Noam Chomsky, „Creativitatea este abilitatea vorbitorului de a crea și de a înțelege un număr infinit de enunțuri noi, pe care nu le-a auzit înainte, și pe care nu le poate lista în totalitate”.

Această definiție a creativității reprezintă competența umană de a produce o varietate de acte de vorbire. Timp îndelungat creativitatea nu se admitea în procesul de predare-învățare a limbilor străine, metodele pentru începători se limitau la exerciții de repetare sau exerciții care permiteau un singur răspuns corect. Acest mod de a învăța o limbă străină a fost în contradicție cu nevoile și obiective reale ale elevilor.

Metodologia tradițională propunea un model „imitativ” de învățare care nu admitea nici o variație creativă a elevului. Creativitatea în contextul învățării unei limbi străine este modul de utilizare a resurselor acestei limbi și de a produce texte cu un anumit obiectiv. Acte de comunicare apar cel mai adesea în situații spontane.

Aceste metode au ca scop integrarea în procesul de predare-învățare a motivației și a resurselor de invenție a elevilor. Instituția de învățământ poate deveni un promotor al aptitudinilor creative atunci când

asigură anumite condiții: democratizarea relației profesor-elev prin participarea elevului la procesul instructiv-educativ; revizuirea programelor școlare; implementarea acelor discipline, care vizează stimularea creativității și evitarea supraîncărcării; promovarea unor metode noi, de exemplu învățarea prin descoperire.

Atunci când elevii sunt implicați în procesul învățării creative, se poate dobândi un rezultat mai eficient și mai consistent, deoarece creativitatea contribuie la autoeducația personalității. Se formează așa calități ca: autoobservarea, autoanaliza, autoaprecierea, probarea de sine, aptitudinile raționale de reglare a comportării în raport cu regulile, cerințele morale de comportare, responsabilitatea față de alți oameni și societate, sentimentul autocriticii, nemulțumirea de sine însuși etc. Toate acestea contribuie la formarea priceperilor de

autocunoaștere a posibilităților sale, limitele acestor posibilități, interesele și necesitățile. Formarea priceperii de autocunoaștere reprezintă baza formării personalității creative.

Însă elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească o gândire independentă, de grup, tolerantă față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul lor de rezolvare și posibilitatea de a critica constructiv, profesorul însuși trebuie să fie creativ și „dornic de aventură”.

Trăsăturile procesuale de caracter general ale activității creative evidențiate în literatura psiho-pedagogică sunt următoarele: folosirea independentă a cunoștințelor și priceperilor dobândite la orele de limba străină (elementele lexicale, gramatice, semantice) în situații noi, nestandarde; desemnarea problemelor noi în situații cunoscute; vederea a noi funcții a obiectelor; îmbinarea de sinestătătoare a mijloacelor cunoscute de activitate în altele noi; distingerea căilor noi (alternative) de rezolvare a problemelor; determinarea unor mijloace principiale noi de rezolvare a problemelor; evidențierea în mod simplu a structurii obiectelor.

Sistemul problemelor și sarcinilor problematizate trebuie să răspundă la următoarele deziderate:

- ✚ toate sarcinile cu caracter de problemă trebuie să reflecte ideile principale ale materiei de studiu îndeosebi cele transdisciplinare;
- ✚ să oglindească aspectul teoretic și practic al principalelor fenomene sociale, care determină tendințele de dezvoltare ale societății din punct de vedere economic, moral, cultural, ecologic, politic, etc.;
- ✚ să se respecte neapărat principiul corelării dintre obiectele de studiu și corelării fenomenelor și proceselor din natură și societate;
- ✚ pe parcursul trecerii de la sarcina mai ușoară la alta mai complexă, mai dificilă, trebuie neapărat să se țină cont de capacitățile și posibilitățile individuale ale fiecărui copil sau al unui grup de copii;
- ✚ sarcinile cu caracter de problemă urmează să fie de diferite tipuri în corespundere cu felurile de activitate socială: cu caracter intelectual și practic, morale, ecologice, de muncă, estetice, politice etc. și integral se îmbină în sine. Aceste trăsături generale ale gândirii creatoare ca regulă, se manifestă și se dezvoltă în cadrul folosirii de către subiecții activității educaționale a cunoștințelor și priceperilor în situații noi, nestandarde.

Totuși deseori nu este atât de important rezultatul creației cât faptul că în procesul acesteea are loc dezvoltarea și formarea personalității gânditoare. Însă pentru ca să fie înregistrat un progres este necesar ca elevul să parcurgă anumite etape:

- ❖ *Etapa formativă* presupune existența unor noi condiții și adaptarea la ele.
- ❖ *Etapa normativă* are drept scop integrarea fiecărui elev într-un grup (a nu se considera diferit, aparte) deoarece colegii exercită influență și cineva poate fi complexat din cauza diferențelor.

❖ *Etapă interogativă* în care elevul își dezvoltă un simț al mândriei pentru unicitatea sa și o încredere mai mare în eul său.

❖ *Etapă transformațională* în acest punct individul realizează că pentru a evolua, trebuie să se schimbe și schimbarea trebuie să fie majoră. La aceasta etapă individul își face drum înainte sau regresează literalmente. Este vorba de o „transformare”.

Astfel creativitatea ocupă un loc de cinste în sistemul de educație, obiectivul de bază fiind acela de a furniza copiilor fundamentul în ceea ce privește nevoile esențiale funcționării eficiente în lumea modernă, și în acest sens nimic nu este mai important decât inițierea în artă de a gândi critic. Respectul de sine înseamnă încredere în capacitatea de a depăși provocările vieții, și atunci avem nevoie să ne folosim mintea.

Actualitatea acestei teme este validată prin faptul că creativitatea în procesul învățării unei limbi străine contribuie la formarea priceperilor de autocunoaștere, de cunoaștere a posibilităților sale, limitele acestor posibilități, interesele și necesitățile, iar formarea priceperii de autocunoaștere reprezintă baza formării personalității creative.

Conceptul de predare creativă înseamnă a fi un profesor de limbi străine eficient, concept care are beneficii atât pentru profesori, pentru elevi, cât și pentru școli. Pentru studenți, predarea creativă îi ajută să-și dezvolte capacitățile pentru idei originale și pentru o gândire creativă. De asemenea, îmbunătățește calitatea experiențelor pe care le primesc studenții și îi poate ajuta să dezvolte un nivel crescut de motivație și chiar de stima de sine. Pentru profesor, aceasta oferă o sursă de reînnoire și satisfacție profesională continuă - deoarece atunci când elevii sunt implicați, motivați de succes, predarea este motivantă pentru profesor. Pentru instituție, poate duce la niveluri crescute de satisfacție atât pentru profesori, cât și pentru elevi, precum și pentru a contribui la calitatea, eficacitatea și reputația școlii.

În concluzie, elevii creativi au nevoie de profesori creativi, iar profesorii trebuie să lucreze în școli în care creativitatea este apreciată și împărtășită, deoarece cerința procesului educațional actual este formarea unui profesor creativ, capabil să predea elevilor creativi. Ca urmare, creativitatea dezvoltă gândirea creativă, găsind soluții noi, creând idei, care, la rândul lor, duc la rezultate pozitive ale învățării unei limbi străine.

Bibliografie:

1. Bocoș, M., - Teoria și practica cercetării pedagogice, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2007;
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., (2007) - Metode interactive de grup, Ghid metodic, Editura Arves, Craiova, 2007;
3. Cerghit, I., - Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
4. Roșca Al. - Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei, București, 1981;
5. Stoica-Constantin A., - Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

Schimbarea educațională între deziderat și realitate

Prof. Cioară Luiza-Dana, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

Educația este unul dintre factorii determinanți care concură la evoluția unei societăți, a unei țări, în general. Ea este aceea care poate furniza ingineri, cercetători, întreprinzători, medici, profesori, manageri, etc., categorii socio-profesionale atât de necesare oricărei societăți contemporane.

În ultimii ani au existat diverse schimbări în sistemul de învățământ care a determinat și o modificare a percepției în care cadrele didactice înțeleg să își exercite profesia, mai ales că în noile condiții este nevoie de o legătură tot mai puternică între școală și societate. Procesul de schimbare este transferat de la centru către nivelurile de bază ale sistemului, foarte importante și mai relevante pentru schimbarea educațională

Schimbarea în educație este facilitată de trei procese:

- globalizarea tot mai vizibilă a societăților și a economiilor, dar, treptat, și a practicilor culturale, inclusiv educaționale;
- avansul către societatea cunoașterii;
- definirea educației de-a lungul întregii vieți ca filozofie subiacentă a modului în care concepem învățarea.

Societatea contemporană este tot mai mult definită în literatura de specialitate ca fiind o societate educativă. Analizele comparative ale sistemelor educaționale actuale evidențiază convergența existentă între gradul de dezvoltare socială, economică și culturală al unei societăți și viabilitatea sistemului de învățământ pe care aceasta îl promovează. Acest fapt impune necesitatea unei cât mai bune reflectări la nivelul fenomenului educațional a schimbărilor survenite sau anticipate a surveni în sfera socio-economică și întreprinderea unor cercetări riguroase cu privire la posibilitățile de optimizare a sistemelor educaționale contemporane.

Societatea contemporană se caracterizează nu doar prin extinderea orizonturilor culturale ale existenței ci și prin progresul tehnologic accelerat, fapt ce impune implicarea activă a educației în medierea adecvată a raporturilor existente între cultură și civilizație. Alături de formarea și dezvoltarea esenței culturale a ființei umane, dar în strânsă legătură cu aceasta, educației îi revine sarcina de a asigura, prin intermediul demersurilor sale specifice, un alt atribut esențial al existenței plene a omului și anume atributul libertății.

Diversificarea și actualizarea structurii curriculare a sistemelor educaționale este determinată și de un alt fenomen și anume de comercializarea ofertei informaționale. Reducerea implicării statului în organizarea sistemelor de învățământ implică, alături de descentralizare și diminuarea resurselor bugetare alocate acestora. Această situație impune tot mai mult atât asumarea de către diversele instituții de învățământ a principiilor

autogestiunii și autofinanțării cât și preocuparea pentru competitivitate ca și condiție de bază a supraviețuirii în condițiile unei realități educaționale de tip concurențial.

În acest context cei care se educă vor fi interesați nu atât de adevărul unor cunoștințe sau teorii cât de utilitatea practică efectivă a acestora, de plusul de competență acțională pe care achiziționarea lor îl poate aduce cu sine. Școala ca instituție și în special universitățile devin astfel competitori pe piața ofertelor educaționale iar posibili beneficiari ai diverselor sisteme de învățământ reprezintă, în ultimă instanță, consumatori de educație. Principiul egalității șanselor educaționale suferă în aceste condiții următoarea reformulare: *toți indivizii sunt egali în calitatea lor de consumatori pe piața educațională, ei având libertatea de a alege oferta de educație care li se pare a fi cea mai convenabilă.*

Aflate sub presiunea mereu în creștere a pieței educaționale și urmărind asigurarea și menținerea competitivității în acest sector, instituțiile de învățământ contemporane se văd obligate nu numai la frecvente restructurări a conținutului învățământului și la o mai bună politică de selecție a personalului didactic ci și la stabilirea unor legături de strânsă colaborare cu departamentele de cercetare științifică existente la nivelul diverselor domenii de activitate. Acestor priorități li se vor adăuga în timp, datorită concurenței de pe piața educațională, ridicarea standardelor de selecție a candidaților.

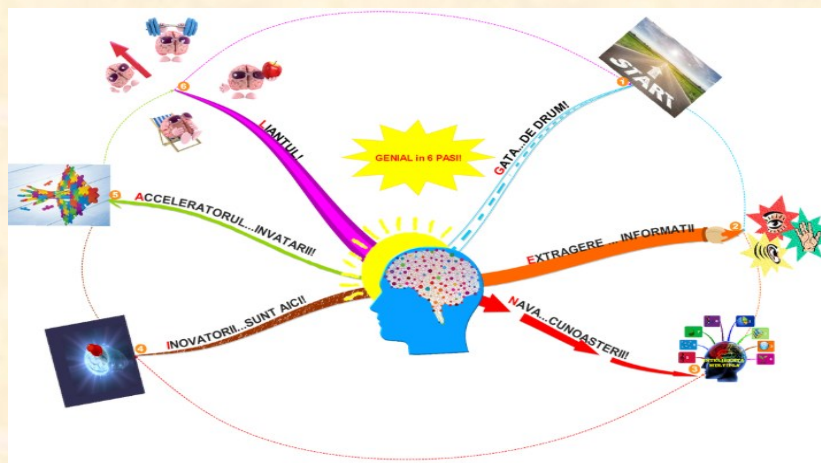
În contextul autofinanțării și sistemelor educaționale concurențiale devine evident faptul că trebuie stabilite criterii pertinente de selecție a candidaților astfel încât educația acestora să implice costuri cât mai reduse iar performanțele lor ulterioare să contribuie la îmbunătățirea imaginii instituției care i-a pregătit.

Din această perspectivă, se impun schimbări majore și în ceea ce privește sistemul managerial al școlii care trebuie să devină mai flexibil și mai dispus să reacționeze rapid și adecvat la provocările socio-economice ale prezentului. La rândul lor, profesorii de la toate nivelurile de organizare a învățământului, vor fi încurajați să-și asume în mod direct și explicit responsabilitatea progresului școlar al celor care se educă, evitându-se ca relația profesor-elev să devină o relație goală de orice semnificație.

Pentru a face față cu succes diverselor provocări ale societății contemporane este necesar ca educația să se orienteze nu înspre eliminarea nediscriminatorie și abuzivă a ideilor pedagogice ale modernității ci asupra transformării și adaptării acestora la specificul și caracteristicile pe care societatea le impune.

Felul în care va arăta societatea viitorului depinde în mare măsură de eficiența și calitatea acțiunii educaționale desfășurate la momentul prezent. Caracterul prospectiv al fenomenului educațional presupune astfel existența unei duble acțiuni de modelare a educației de către societate și a societății prin educație. În fapt, anticiparea producerii unor schimbări și pregătirea în raport cu acestea echivalează adeseori cu favorizarea mai mult sau mai puțin voluntară a apariției lor.

Concomitent cu adecvarea acțiunii educaționale prezente la niște condiții încă nemanifeste, presupuse a caracteriza tendința de evoluție a societății, are loc și orientarea implicită a acesteia înspre direcția respectivă.

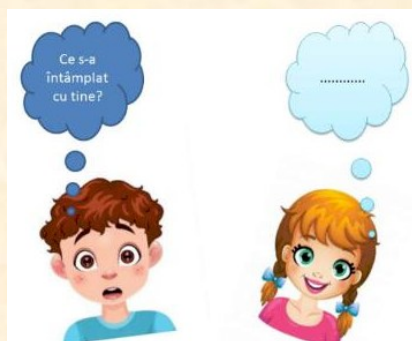
Datorită caracterului său prospectiv, educația nu numai că se adaptează la specificul schimbărilor anticipate a se produce ci și pregătește condițiile de apariție a acestor schimbări și modelează prin acțiunile prezente însăși specificul societății adaptate la o multitudine de nevoi pot deveni cea mai bună sursă pentru ameliorarea și dezvoltarea unor politici educaționale de nivel național, realiste și sustenabile.

Bibliografie:

1. Gheorghe Dumitriu, Constantina Dumitriu, Iulia Damian, Iulia Dumitriu, - Psihopedagogie, Editura Alma Mater, Bacău, 2004;
2. Cozma, Teodor, - O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea, Editura Polirom, Iasi, 2001;
3. Cucos, Constantin, - Timp și temporalitate în educație. Elemente pentru un management al timpului școlar, Editura Polirom, Iasi, 2002;
4. Iosifescu, Șerban, - Management educațional, Educația 2000+, București, 2005.

Blocaje în comunicare

Prof. Gheban Nora, Școala Gimnazială „I. G. Duca” Petroșani

Comunicarea presupune transferul de informație între un emițător și un receptor, unde informația transmisă și receptată este înțeleasă și interpretată în mod similar de ambele părți implicate. Dicționarul explicativ al limbii române furnizează diverse sinonime pentru termenul "comunicare": înștiințare, știre, veste, raport, relație, legătură.

Comunicarea se referă la transmisie și schimb de informații între oameni, la circulația de impresii, trăiri afective, judecăți de valoare, comenzi cu scopul de a obține modificări comportamentale la indivizi, manifestate, în reprezentările, cunoștințele acestora.

Orice copil de vârstă preșcolară dorește să obțină atenția și aprecierea educatoarei, dar și a copiilor din grupă, pentru unii dintre ei însă este foarte importantă părerea grupului în configurarea eului, în poziția pe care o au în interiorul grupului; tot mai mulți copii vin din familie cu multe cunoștințe, ei comunică foarte bine cu adulții, dar atunci când sunt puși în situația de a se exprima într-un cadru organizat, o activitate unii refuză să răspundă din teama de a nu greși, mesajul pe care l-au înțeles (de regulă din familie) este că a nu ști ceva rușinos, rău, greșit, folosind refuzul ca un mijloc de apărare; e nevoie de timp și tact pentru a lămurii faptul că învățăm tot timpul unii de la alții.

Ca evaluator al propriei activități și a activității copiilor dascălul are mereu tendința de a judeca ,a critica,a da soluții, a oferi sfaturi,a eticheta uitând parcă faptul că prin toate aceste moduri de comunicare nu face decât să blocheze fluxul de mesaje.

Reactia firească de respingere nu s-a lăsat așteptată: „dacă se joacă el ,eu nu mă joc! Eu nu vreau să mă joc cu el că nu-l cunosc, nu e prietenul meu!da' de ce nu ne lasă în pace?”

Am renunțat treptat la acest tip de comunicare și am adoptat un limbaj al responsabilității pe care l-am focalizat mai mult pe comportamente: „sunt tristă când nu –i primiți și pe ei în jocul vostru, pentru că vi s-ar putea întâmpla si vouă să fiți singuri” (fără prieteni)

Copiii au răspuns favorabil prin acceptarea colegilor,dar cel mai important lucru mi se pare a fi faptul că au adoptat si ei modul de comunicare la persoana I.

În activitatea mea țin seama de faptul că există modalități ineficiente de comunicare pe care doresc să le elimin treptat pentru a putea realiza o mai eficientă comunicare cu copiii, cum sunt:Critica—adică judecarea în sens negativ a comportamentelor, atitudinilor,acțiunilor copiilor.exp: „Tu ești vinovat pentru tot ce s-a întâmplat”

Etichetarea-caracterizarea persoanei și nu a faptei.exp. „Ești neatent ca de obicei,nici nu mă gândeam că ai putea fi altfel”

Lauda evaluativă- evaluarea în termeni generali a unei persoane în scopul obținerii unui beneficiu ,exp: „Totdeauna mi-a plăcut cum dezvolți ideile ,pot conta pe ajutorul tău,nu mă poți refuza”

Oferirea de sfaturi-oferi soluții în locul altei persoane.exp: „Eu nu m-aș fi emoționat știam eu ce să-i spun”

Folosirea unor întrebări închise ,la care se poate răspunde printr-un singur cuvânt.exp: „Regreți ce ai făcut?”

A da ordine – a comanda unei persoane să facă ceea ce vrei tu să facă provocând reacții de rezistență,agresive.exp: „Cere-ți iertare imediat!”

Amenințarea –încercarea de a comanda acțiunile celeilalte persoane prin amenințarea ei cu privire la consecințele negative care vor urma.exp: „Faci ce spun eu altfel o vei păți!”

Moralizarea –se referă la faptul că spui altei persoane ce ar trebui să facă sau să nu facă,a ține predici.exp: „Ar trebui să te oferi să ajuți ,asta trebuie să gândești!”

Argumentarea logică impusă –încercarea de a convinge cealaltă persoană prin argumente logice fără a ține seama de implicarea emoțională a acestuia ,exp: „Dacă nu-l iei în seamă nu mai suferi”

Abaterea sau devierea-încercarea de a schimba cursul discuției de la preocupările celeilalte persoane la propriile preocupări.exp. „Nu te mai enerva mai bine spune-mi ce avem de făcut mâine!”

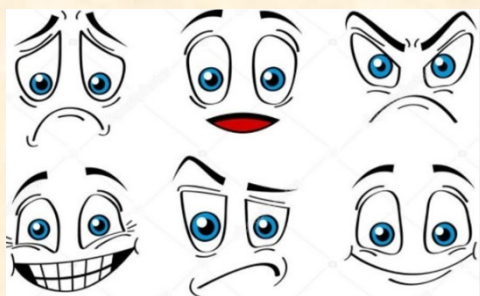
O altă cauză care blochează comunicarea o reprezintă lipsa recunoașterii și exprimării emoțiilor atât prin însușirea unor stereotipii sociale de tipul: „ești bărbat, nu trebuie să plângi!”(deși are doar 3 ani),cât și prin negarea emoțiilor si sentimentelor proprii sau ale celorlalti: „sunt supărată pe mama!” –spune un copil- „ce ,și tu te superi ,lasă că mă supăr eu destul!”-îi răspunde aceasta,ca și cum doar ce simte mama e important.

Se întâmplă adesea ca un copil, care e foarte degajat în mod obișnuit,pus într-o situație cu mare încărcătură emoțională să se blocheze sau să comunice cu greutate:să-și uite poezia la serbare, să plângă,să nu-și poată controla gesturile,să i se accelereze respirația.Ca modalitate de eliminare a acestui tip de blocaj am folosit identificarea si recunoașterea emoțiilor si exprimarea lor „îmi simt inima aici la gât cum bate când mă gândesc că va fi multă lume la serbare și n-o să-mi mai stiu rolul”a spus un copil, „și eu am emoții,dar te

ajut, dacă ai nevoie ,mă bucur când pot să fac asta!, îi încurajez să-și exprime și apoi să-și controleze exprimarea emoțională.

Exerciții de stimulare a comunicării nonverbale

Prof. Grecu Andreea-Oana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Comunicarea presupune asocierea elementelor cognitive și afective cu scopul de a transmite informații, a inspira credințe, a induce emoții sau a evidenția comportamente printr-un proces alternant de relații între scris, vizual, nonverbal, vocal, auditiv, simbolic și comportamental. Perturbarea comunicării prin intermediul limbajului oral, dar mai ales al celui scris-citit reprezintă una din cauzele frecvente ale eșecului școlar. De aceea, considerăm că antrenarea copilului în activități de educare/ reeducare a limbajului asigură, în majoritatea cazurilor, premise importante în reducerea anxietății copilului, în creșterea motivației intrinseci și, în cele din urmă, în apariția performanței în actul de comunicare.

Cultivarea aspectelor de comunicare non-verbală în relațiile interpersonale contribuie la activarea și stimularea activității sistemului limbic drept. De comunicarea non-verbală ține: paralimbajul (felul în care se spune ceva); modul de utilizare al spațiului pentru comunicare; limbajul corpului (mimică, gestică).

Sunt numeroase exerciții concepute pentru comunicarea non-verbală, dintre care amintim :

- continuarea discuției de pe poziția interlocutorului (a celuiilalt sau a celorlalți cu care purtăm o discuție);
- se referă la transpunerea în situația celui cu care avem o discuție și argumentarea faptului că această poziție este cea mai bună soluție care s-ar putea adopta;
- acest fapt ne obligă să ne gândim la sentimentele, emoțiile, argumentele celuiilalt și să empatizăm cu el, fapt ce îmbunătățește comunicarea;
- continuarea discuției fără utilizarea cuvintelor; ne putem exprima sentimentele prin intermediul mimicii, pantomimicii, a limbajului corpului în general; mesajul care se dorește a fi transmis va fi astfel transmis în manieră spontană, altfel decât prin cuvinte și eliminând funcția defensivă a cuvintelor;
- continuarea tehnicii anterioare în care o persoană povestește o experiență importantă;
- interlocutorul este îndemnat să continue povestirea non-verbal;
- colocutorii trebuie în acest caz să stea față în față, să poată avea contacte directe, să conștientizeze rezistențele întâmpinate în comunicare, dificultatea de a fi sinceri, deschiși.

La sfârșit, este recomandabil ca filmul respectiv să fie revăzut, persoana putând compara observațiile făcute cu situația reală; orientarea atenției spre ceea ce interlocutorul vrea să exprime dincolo de cuvinte; trebuie să se facă abstracție de ceea ce comunică verbal interlocutorul, și atenția să fie îndreptată spre ceea ce vrea să spună prin observarea privirii, a mișcării buzelor, mâinilor, a ritmului respirației, a posturii în general.

Ne putem imagina că persoana din fața noastră ne vorbește într-o limbă pe care nu o înțelegem și facem efortul de a decoda mesajul din limbajul corpului, a mimicii etc. Reformularea a ceea ce a vrut să spună interlocutorul, putem încerca să reluăm ideile, aprecierile celorlalți și să le reformulăm metaforic, să elaborăm cât mai multe analogii și în final să verificăm dacă interlocutorul este de acord că am înțeles ce a vrut să spună și am exprimat cât mai fidel opiniile lui. Sincronizarea cu interlocutorul, se realizează prin adoptarea aceleiași poziții a corpului, aceluiași ritm al respirației, aceleiași mimici și acelorași gesturi desfășurate simultan cu interlocutorul. Acest exercițiu poate părea inițial ridicol, repetarea lui însă dă posibilitatea de a interioriza și interpreta mesajele interlocutorului la nivel inconștient.

Metoda PAPSA de stimulare a creativității. Metoda pleacă de la afirmația lui Osborn conform căreia momentul de elaborare sau apariție a unei idei trebuie separat de momentul evaluării ei (tendința de a evalua o idee simultan cu emiterea ei fiind unul din factorii cei mai nocivi pentru imaginație).

Metoda PAPSA afirmă existența a cinci etape într-un demers creativ complet: percepție, analiză, producție, selecție și aplicație. Fiecare fază respectă alternanța divergențăconvergență și implică tehnici creative specifice.

✚ Faza de percepție presupune a percepe mai bine oportunitățile în situații aparent liniștite; a simți problema în totalitate, cu ingenuitate. În acest scop oamenii trebuie învățați să asculte cu adevărat - lucru cu care ei nu sunt obișnuiți. Sunt propuse mai multe căi sau direcții de regăsire a ingenuității percepției: deblocarea canalelor senzoriale: folosirea din plin a celor cinci simțuri; înlăturarea capcanelor întinse de cuvinte; interpretarea cuvintelor trebuie să se facă în funcție de mediu (context) și de hărțile mentale ale interlocutorului; descoperirea plăcerii de a-l asculta pe altul; a învăța să ajuti eficient: să nu complici lucrurile atunci când se pot soluționa foarte simplu; a ajuta nu înseamnă a salva.

✚ Faza de analiză se referă la analiza cât mai profundă a problemei, la explorarea câmpului problemei pe căi diferite, pentru a i se putea descoperi structura, pentru a putea fi corect identificată; se abordează de obicei aspectul cel mai vizibil al problemei, care nu este însă întotdeauna și cel mai important. Analiza creativă se face în două momente: o fază divergentă (problema este explorată sistematic, dar liber; sunt strânse date, dar acestea nu sunt clasificate sau judecate) și o fază convergentă. La sfârșitul etapei de analiză, se conturează: structurarea problemei în subprobleme; direcții de cercetare prioritare; criteriile de succes specifice.

✚ Faza de producție. Etapa producției de idei rămâne esențială, importantă fiind găsirea de soluții pertinente. Sunt generate rapid zeci și zeci de idei originale fără nici o cenzură. În faza divergentă se produc cât mai multe idei, iar în faza convergentă aceste idei sunt clasificate, regrupate, fără însă a fi eliminate unele dintre ele sau a le fi atribuite note pentru originalitate.

✚ În faza de selecție, dintre ideile propuse sunt alese cele care corespund cel mai bine obiectivelor fixate. În acest scop, ideile sunt selecționate pornind de la criterii raționale, dar puse într-o situație prospectivă. După acceptarea binevoitoare a ideilor, acestea sunt supuse unui proces succesiv de filtrare, în urma căruia sunt reținute ideile cu cel mai înalt grad de eficiență și cele mai originale.

✚ În faza de aplicare, ideile sunt puse în practică și vândute eficient partenerilor interni sau externi; pentru aceasta trebuie găsite mijloacele adecvate în scopul evitării respingerii automate a noului. Cel care vrea să vândă idei are mai multe obstacole de care trebuie să fie conștient: forța obișnuinței sau greutatea rutinei; neîncrederea în non-experti și în experții altor discipline; confuzia între spiritul critic și spiritul de a critica; plăcerea de a găsi sistematic ceea ce nu va merge; exagerarea riscului; apărarea teritoriilor și a avantajelor; lipsa de încredere în sine sau în idee. Existența acestor obstacole nu trebuie însă să descurajeze, ci dimpotrivă,

să mobilizeze, având în vedere faptul că orice obstacol utilizat creativ este o resursă potențială, orice rezistență fiind o sursă de energie atunci când se inversează direcția.

✚ Reușita acestei ultime faze, de aplicare, depinde de considerarea a două dimensiuni:

✚ **Dimensiunea rațională** se referă la faptul că descrierea ideii, a soluției trebuie realizată cu maximum de detalii. Urmează o perioadă de ajustare care constă în a exprima ideea în limbajul celor cărora aceasta este reprezentată (beneficiarilor).

✚ **Dimensiunea relațională** este necesară pentru pregătirea terenului, prin realizarea unui adevărat „studiu de piață” calitativ asupra interlocutorului, analizând sistemul de valori și nevoi al acestuia, determinând canalele de comunicare deschise și pe cele care par definitiv închise.

În faza de prezentare a ideii, este necesară sincronizarea pe aceeași lungime de undă cu interlocutorul. Deși la începutul secolului trecut lucrările care abordau comunicarea nonverbală erau foarte rare, în momentul de față se constată un interes deosebit pentru acest domeniu, mai ales în sfera dezvoltării personale atât a copiilor, cât și a adulților, ca formă de educație necesară la școală, la locul de muncă, în viața personală. Mai mult, societatea globalizată și tehnologizată de astăzi, în care interacțiunea dintre persoane care provin din culturi diferite este un fapt comun, impune o mai bună cunoaștere și înțelegere de sine și a celor din jur. De aceea, școala este obligată să ofere o educație adecvată, în acord cu dinamica lumii contemporane.

Contextul școlar, mai ales cel relațional, are o importanță deosebită în formarea personalității elevilor, în dezvoltarea competențelor sociale ale acestora.

Bibliografie:

1. Andrei Cosmovici, Luminița Iacob, - Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 1998;
2. Elvira Crețu, - Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar, Editura Aramis, București, 1999;
3. Montessori, Maria - Descoperirea copilului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

Compunerea –activitate de importanță majoră în procesul de creație

Prof. Herteg Liliana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Știm că orice copil, chiar dacă are ceva talent, când vine vorba de compuneri intră în panică și nu știe cum să facă să scape mai repede de ea. De aceea multe compuneri sunt nereușite, chiar și la vârste mai mari. Ideea este că noi, dascălii, nu am reușit să trezim interesul copiilor pentru astfel de activitate, nu i-am pregătit îndeajuns pentru compoziție și ca orice necunoscută, trezește sentimentul de respingere. Curios este faptul că ei, școlarii noștri, își doresc să scrie compuneri frumoase, pentru care să fie evidențiați. Dacă nu ne credeți, ascultați comenterile copiilor, după o oră de compunere, la care unul, sau mai mulți elevi a/au fost

lăudat/lăudați. Primele întrebări pe care le vor adresa se vor referi la "cum ai reușit?" De ce? Pentru că ei nu au găsit calea.

Să încercăm să le-o mai arătăm și cu această ocazie!

❖ **Primul pas:** Ca să poată găsi locul cuvintelor, să înțeleagă și să cunoască bine sensurile lor, trebuie să înceapă cu lectura. Numai citind mult, copiii vor izbuti să realizeze compuneri reușite. Prin lectură își vor îmbogăți vocabularul cu expresii și cuvinte noi, vor învăța cum să aranjeze aceste cuvinte în propoziții, astfel încât să le placă cu adevărat ceea ce au scris. Respectarea regulilor lingvistice în exprimarea curentă are influențe pozitive asupra comportamentului copilului, asupra personalității acestuia. Conștientizarea normelor gramaticale înlătură pericolul exprimării copiate care în unele situații atinge chiar ridicolul. În ideea că se exprimă frumos ca o persoană anume, unii elevi folosesc de multe ori cuvinte, propoziții și chiar fraze al căror sens nu-l cunosc.

❖ **Al doilea pas:** Învățați-i să povestească folosind cuvinte simple, dar bine rânduite! Elevii noștri cred că marii scriitori s-au născut scriitori. Ei trebuie să înțeleagă că exprimarea aleasă se formează pe lungul drum al cunoașterii. Îi observați cum bâjbâie, cum nu-și găsesc cuvintele, cum nu știu ce să scrie și cum să înceapă. N-au curajul să-și citească compunerea pentru că nu sunt convinși că au scris bine.

Încă din clasa I îi punem să compună: scrisori desenate; să alcătuiască silabe, cuvinte, amestecând silabele. Amestecând silabele vor obține fel de fel de cuvinte care există sau nu există. Îl vor alege, sau vom alege, pe cel care le place mai mult și vor denumi ceva anume, sau vor încerca să ne convingă ce sens au găsit pentru cuvântul ales.

❖ **Al treilea pas:** Vor putea să scrie frumos, adevărat și convingător numai despre ceea ce cunosc. Foarte important este să formăm copiilor deprinderea de a observa, cu toată atenția, tot ce se află în jurul lor :gâze, flori, pomi, case, străzi, oameni etc. și tot ce se întâmplă în jurul lor : ploaia, jocul, cântecul păsărelelor, susurul apei, răsăritul soarelui, înflorirea pomilor, căderea frunzelor, întoarcerea păsărilor, zâmbetul florilor.... Observând vor putea povesti mai bine și mai ușor. Momentele de reflectare asupra mediului înconjurător trebuie finalizate cu momente de lectură din diferite texte, care ilustrează în cuvinte exact ceea ce noi le-am cerut să exerseze oral.

❖ **Al patrulea pas:** Învățați-i să-și lase imaginația să zboare! Foarte greu înțeleg elevii noștri că, la compunere, au voie să scrie ce cred ei de cuviință, că pot alege expresii și cuvinte deosebite, că pot visa. Noi îi putem ajuta să își închipuie ceea ce nu este, dar poate fi, chiar și numai în imaginația lor. La compunere imperativul este „Inventează!” , „Crează!” Exemplele pot fi multiple: inventează un joc, crează cuvinte noi prin combinații de silabe, găsește un răspuns neașteptat, caută o altă soluție, gândește cum ar fi clasa ta, școala, orașul, peste zece, o sută de ani....

❖ **Al cincilea pas:** Elevii trebuie formați în spiritul consecvenței în ceea ce privește timpul în care se petrece acțiunea sau persoana. Când alcătuim o compoziție trebuie să fim consecvenți, să povestim întreaga compunere la același timp: trecut, prezent, viitor și la aceeași persoană. Uneori copiii încep compunerea, punând verbele la un timp și o sfârșesc în alt timp. Înainte de a începe o compunere, trebuie să se stabilească timpul în care se va povesti: o întâmplare trecută o vom povesti la timpul trecut, descrierea unei persoane, a unui animal, a unui colț de natură se poate face la timpul trecut, dar și la prezent, ca și când le-am avea în față.

❖ **Al șaselea pas:** Învățați-i pe elevi să identifice esențialul în ceea ce au de spus! Este esențial ceea ce trebuie neapărat spus; ceea ce este foarte important și fără de care compunerea nu ar avea conținut, ar fi goală și nu ar trata ceea ce trebuie. Amănuntele sunt date care pot lipsi, fiind mai puțin importante. Se poate întâmpla ca ceea ce este amănunt într-o compunere să fie esențial în alta care are un alt subiect.

❖ **Al șaptelea pas:** Ajutați elevii să nu se rătăcească, alunecând spre alte subiecte! Atenție la scris! Titlul compunerii spune clar despre ceea ce trebuie să scriem. Nu scriem ceea ce nu are legătură cu compunerea. Alcătuirea planului de idei ne va ajuta să nu ne rătăcim, alunecând spre alte subiecte. Înainte de a ne apuca de scrierea unei compuneri, ne adunăm ideile. Le scriem în ordinea în care n vin, apoi le ordonăm într-o înșiruire firească, în funcție de trecerea timpului sau cum sunt ordonate părțile unui întreg, dacă facem o descriere și așa ne vom face înțeleși.

❖ **Al optulea pas:** Folosiți ciorna! Gândim și apoi scriem, nu invers! După ce au fost culese datele, observațiile necesare redactării unei compuneri, se alcătuieste un plan de lucru. Urmează să dezvoltăm aceste idei, alcătuiind propoziții. Orice propoziție se alcătuieste întâi în gând și apoi în scris. După ce am alcătuit o propoziție o mai citim o dată. Dacă nu ne place o corectăm până capătă forma cea mai bună. Citim de câteva ori compunerea în întregime.

❖ **Al nouălea pas:** Bucuria de a scrie compuneri! Ultima citire a lucrării (după ce a căpătat forma cea mai bună și am trecut-o în caiet) se face cu voce tare. Este foarte important ca elevul să știe să-și citească compunerea, s-o prezinte în fața clasei, pentru a fi înțeles. Atunci apare bucuria realizării unei compuneri, când copilul simte că este ascultat cu plăcere de colegi, când în clasă nu se mai aude nici un foșnet și toți cei prezenți îl însoțesc pe drumul „zidirii” sale.

Deprinderea de a compune nu se formează ușor, parcurge un drum lung și cere o repetare, exersare constantă a metodelor și sarcinilor de lucru. Această muncă îi revine dascălului, iar copiii pot face diferența între dascălii care știu să-i formeze și cei care nu știu. Este clar că îl vor asculta pe cel care știe despre ce vorbește, care știe ce vrea.

Ne-ar plăcea să știm, să simțim că am fost în stare să transmitem toate acestea copiilor pe care i-am învățat să scrie. Chiar dacă vor compune în viața lor, sau nu, suntem siguri că elevii noștri vor reține ceva din dragostea pentru cuvinte. Vor veni vremuri când se vor întoarce la scris, pentru confort sau pentru plăcere, așa cum mulți dintre noi o facem și, mulți dintre ei vor scrie din plăcere sau... siliți de împrejurări.

Bibliografie

- 1.Parfene, Constantin, Compozițiile în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
- 2.Molan, Vasile, Peneș, Marcela, Metodica desfășurării orelor de compunere- expunere la ciclul primar, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983;
- 3.Popescu, Mihăiești, Alexandru, Formarea și dezvoltarea creativității verbale la elevi, Învățământul primar, 1997;
- 4.Șchiopu, Ursula, Verza, Emil, Psihologia vârstelor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.

Educația, între ideal și realitate

Prof. Ința Ramona-Estera, Colegiul Economic „HERMES” Petroșani, județul Hunedoara

Educația exprimă o funcție excesiv umană și de natură pur spirituală la acțiune, educația pornește de la o persoană și se îndreaptă spre formarea altei persoane. Educația are în vedere viața personală a omului, mântuirea acestuia, relația lui cu Dumnezeu. O condiție indispensabilă a educației este modelul după care educatorul vrea să modeleze spiritul omenesc. Educația stă la baza tuturor lucrurilor, o societate civilizată care își respectă valorile, se ghidează după principii sănătoase. O societate fără o educație temeinică este o societate care se afundă în întuneric și în necunoaștere, nu poți să respecti dacă nu înțelegi, nu poți să înțelegi dacă nu ești educat.

Profesorul se confruntă în planul activității didactice cu toate problemele educative, altfel spus ne interesează cu măsuri variabile și problematica evaluării, problematica învățării, problematica disciplinei, problemă majoră pe care o ridică relația elev-profesor și comunicarea educațională.

În învățământul modern, în care principiul democratizării școlii reușește asupra celui elitist, imperiul disciplinării negative se sfârșimă. Profesorul descoperă stupefiat că vechile sale arme – amenințarea cu pedeapsa, cu note mici- s-au uzat. Cel de școală veche încearcă să procedeze în noua școală, însă nu-și modifică substanțial modul de a vedea lucrurile și instrumentele, astfel, el nu se vede dezarmat? Puterea din trecut i-a fost luată cu democratizarea educației din prezent.

Educația pozitivă este un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale, eficiența sa, se decide pe terenul raporturilor concrete zilnice, dintre profesor și elev. În relația profesor-elev, pe lângă o bogată experiență pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor, se constată că uneori predomină practicile învechite și prejudecăți pe care o atitudine conservatoare le menține. Pentru îmbunătățirea relației profesor-elev este necesar să abordăm, pe de o parte, obiectivele educației, iar pe de altă parte psihologia elevilor de azi, actul educativ fiind un proces de continuă invenție socială.

Relațiile dintre profesor și clasă se polarizează, în general în sentimente de simpatie, încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și chiar ostilitate. Sunt și cazuri când contactul spiritual dintre profesor și elev nu trece de zona indiferenței: clasa nu există pentru profesor și nici profesorul pentru clasă. Inițiativa trebuie să aparțină însă profesorului, care ținând seama de legea esențială a relațiilor afective interumane potrivit căreia simpatia și bunăvoința naște simpatie și bunăvoință, antipatia și ostilitatea trezesc sentimente de aceeași calitate, trebuie să conducă, să dirijeze aceste legături și să le structureze pe colaborare. Din practica de la comisiile metodice am constatat că o parte din noi nu reacționează adecvat nici în cazul răspunsurilor bune (corecte) ale elevilor și nici în cazul răspunsurilor greșite (nule).

Deosebit interes psihologic prezintă reacția acelor profesori care, după opinia elevilor, nu se bucură când aceștia dau răspunsuri corecte. Am concluzionat, că în aceste cazuri nu se respectă un principiu fundamental al educației și anume încurajarea printr-o judicioasă folosire a laudei și a dojanului. Un profesor

care dojenește mai mult decât laudă, sau care nu spune nimic atunci când ar trebui să spună, nu folosește suficient criteriile aprecierii pozitive pentru formarea și schimbarea comportamentului elevului.

Sursa de nemulțumire a elevilor își are originea în comportamentul unor cadre didactice, în imaginea deformată pe care pe care unii elevi o au despre profesori și profesorii despre ei. Utilizarea noilor metode didactice, duc în cele din urmă tocmai la selecționarea și întărirea comportamentelor adecvate, la realizarea în condiții optime a conexiunii inverse, la aprecierea performanțelor școlare ale elevilor pe baze științifice și în condițiile unei obiectivități știute.

La clasă avem o atitudine întemeiată pe relații în care profesorul are rol de îndrumător și coordonator al activității elevului. Orice încercare de a umili sau încurca un elev mai ales în prezența colegilor săi, va sfârși printr-un rezultat nedorit; elevul ori se retrage în sine, refuzând să mai comunice, ori reacționează violent față de încercarea de a fi încurcat sau umili. Indiferența față de personalitatea elevului amenință nevoile și trebuințele spirituale de bază ale acestuia, respectul față de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur.

Practica școlară tradițională ne-a lăsat imaginea profesorului care vrea să domine elevii și să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere și pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relații, la relații în care profesorul colaborează cu elevii. Principala activitate a acestuia nu va fi predarea, ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente, profesorul devenind partener în demersul didactic, având cu elevii o relație bazată pe stimă și respect reciproc. Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor și îngreunează crearea unui climat favorabil muncii creatoare în clasă.

Profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive nu se va feri de o ușoară supraapreciere a performanțelor elevului; va aprecia pe elev mai mult decât merită, spre a-l face să merite pe deplin aprecierea, să se ridice la nivelul aprecierii făcute. Experiența ne arată că profesorul cu rezultate bune în activitatea lui își îmbunătățește relațiile cu elevii slabi și prin faptul că le acordă suficientă apreciere pozitivă. Chiar și pentru unele performanțe școlare minore, profesorul care cunoaște valoarea aprecierii pozitive, o folosește încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forțe.

Neacordând o atenție mai mare modului de distribuire a formelor de întărire a balanței pedepselor și recompenselor, a aprecierii pozitive și negative, se poate ajunge la o depreciere a personalității elevului, atunci când se folosește în mod exagerat dojana.

Nu este deloc întâmplător ca profesorii ce impulsionează elevii mai mult prin laudă, obțin rezultate mai bune în procesul de educație. Aceștia apreciază pozitiv „elevii dificili” chiar și pentru unele progrese minore încercând în felul acesta să dezvolte, în mod permanent, încrederea elevilor în propriile forțe.

Raporturile dintre profesor și elev nu prezintă numai o latură intelectuală. Factorul afectiv are o importanță deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziție în clasă reprezintă o condiție necesară pentru evitarea eșecului școlar. Fiecare lecție se desfășoară într-un climat afectiv particular, dispoziția clasei variază în funcție de cea a profesorului. Prin apreciere profesorul trebuie să schițeze o perspectivă.

Sperând că în procesul de predare-învățare-evaluare, rolul profesorului este unul de coordonator și partener al elevului, care este mereu în centrul atenției, nu numai în școala noastră putem încerca să întrezărim un viitor apropiat în care educația pozitivă să predomină, iar elevii să perceapă feed-back-ul în aceeași manieră optimistă.

Educația permanentă reprezintă un principiu organizatoric și filozofic care presupune că educația este un continuum existențial ce poate avea la bază un sistem complex de mijloace care trebuie să răspundă nevoilor și aspirațiilor de ordin educațional și cultural ale fiecărui individ. În contextul dinamicii și complexității actuale, educația permanentă reprezintă unul dintre răspunsurile fundamentale la provocările societății contemporane.

Bibliografie:

1. Cucoș C., - Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași, 2000;
2. Kulcsar Tiberiu, - Factorii psihologici ai reușitei școlare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978;
2. Golu, I., Golu, P., - Psihologia învățării și dezvoltării, Editura Fundației Humanitas, București, 2003.

Procesarea informațiilor în cazul copilului cu CES

Prof. Lăcătușu Mihaela, Școala Gimnazială „I.G.DUCA” Petroșani

Modelele psihologice sunt cele care încearcă să explice de ce omul reține și evocă mult mai bine când este atent, motivat și interesat, când are intenția memorării, când înțelege ceea ce memorează.

Modelul structural consacră distincția între MSD (memoria de scurtă durată) și MLD (memoria de lungă durată) - făcută de Brown, 1958 și succesiunea stadiilor memoriei. Blocul MSD este alimentat de informația secvențială receptată de analizatori. Aici informația este filtrată și poate fi utilizată în sarcinile curente, imediate. Dacă informația nu este repetată, aceasta se pierde (uitare). Dacă este repetată, informația este transferată în blocul MLD și poate fi păstrată timp îndelungat. Acest model se numește structural deoarece încearcă să surprindă arhitectură și dinamica proceselor și mecanismelor mnezice, modul lor de înlănțuire.

Rolul fundamental în performanța mnezică îl au procesele de control și amplificare care au loc în MSD (de exemplu, repetiția menține informația în MSD, favorizând transferul în MLD). Nu locul unde se află informația, nu durata stocării ei este important, ci ce se face cu ea. Astfel, au apărut noi modele explicativ-interpretative ale memoriei.

Un alt model psihologic este modelul nivelului de procesare a informațiilor propus de către Forgas I.M. Craik, Robert S. Lockhart în 1972. Acest model propune memoria ca pe o activitate și nu ca pe o structură. Există două idei principale:

a) Durata memoriei este produsul secundar al percepției și înțelegerii, dovadă că ne amintim mai bine evenimentele la care am avut acces prin percepție sau le-am înțeles; (mai ales în cazul copiilor cu CES)

b) Reținerea diferită a unui eveniment este condiționată de nivelul la care a fost procesată informația, un nivel mai profund asigură stocarea mai îndelungată.

Astfel, sunt descrise trei **niveluri de procesare**:

- *Nivelul superficial* (Apariția fizică a stimulului, de exemplu, cuvântul cu care se operează este scris cu literă mare?);

- *Nivelul fonologic* (Ce rezonanță are cuvântul?, Cu ce rimează?);

- *Nivelul semantic* (Ce semnifică cuvântul?, Se aseamănă cu altul?).

Postulatele modelului sunt:

- Memoria este un subprodus al proceselor perceptive și intenționale;

- Performanța memoriei este condiționată de tipul de analiză, de profunzimea nivelului de tratare a informației;

- Analiza sensului și semnificației informațiilor face că traseele mnemonice să fie mai profunde, deci, mai stabilă (fără sens).

Aceste niveluri de procesare a informațiilor sunt parcurse în actul educațional al copiilor cu CES. Informația transmisă acestora se menține în MSD, doar prin repetiții multiple fiind transferate în MLD.

Bibliografie:

1. Cosmovici, A. (1996), Psihologie generală, Editura Polirom, Iași
2. Freud, S. (2010), Psihopatologia vieții cotidiene, Editura Trei, București
3. Zlate, M. (2006), Fundamentele psihologiei, Editura Universitară, București

Rolul factorilor educativi în realizarea educației incluzive

Prof. Lupa Daniela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Educația incluzivă reprezintă un proces permanent de îmbunătățire a instituțiilor de învățământ având ca scop modificarea optimă a resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor copiilor din cadrul comunității.

Școala incluzivă este denumirea instituției școlare din învățământul public de masă unde au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație unde programul activității didactice are la bază un curriculum specific (individualizat și adaptat).

Educația incluzivă are ca principiu fundamental - un învățământ pentru toți - care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepti și se concretizează în experiențe bune și practică de integrare/incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Unitatea de învățământ obișnuită cu orientarea incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare, construiește o societate incluzivă și oferă educație pentru toți, mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și chiar rentabilitatea întregului sistem de învățământ.

Declarația mai cuprinde puncte care se referă la:

- ❖ dreptul fiecărui copil de a avea acces la educație și oferirea șansei de a ajunge și de a se putea menține la un anumit nivel de învățare;
- ❖ fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii;
- ❖ proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor educaționale trebuie să țină seama de diversitatea caracteristicilor și trebuințele copiilor incluși în procesul educațional. Rolul cadrului didactic în aceste condiții este deosebit de important. Personalului didactic și de specialitate trebuie să dovedească implicare totală în procesul didactic astfel încât, să satisfacă într-o măsură cât mai mare cerințele educaționale ale copiilor din clasă:
- ❖ să trateze copiii cu demnitate și respect și să aibă considerație față de situația particulară în care se află copiii cu cerințe educative speciale;
- ❖ să manifeste atitudine critică și constructivă prin propuneri concrete și realiste în sprijinul integrării copiilor cu cerințe speciale în clasele de copii.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern, „direct și indirect” atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori, media, etc.

O condiție esențială pentru reușita acestor factori activi din grădiniță, este existența unor relații de integrare, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează prin voință și convingere.

Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte important să fie sensibilizați copiii din grupă și pregătiți pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități.

Pentru a înțelege mai bine situația copiilor cu dizabilități se pot desfășura cu copiii diferite povestiri, jocuri, discuții libere, vizite la domiciliul copilului. Conduita și atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze, celorlalți copii că i se acordă preșcolarului cu dizabilități aceeași valoare ca și celorlalți, respectându-se principiul democratic al valorii egale.

Educatoarea trebuie să evite compătimirea, mila sau alte conduite inadecvate care pot semnifica de fapt devalorizarea copilului cu dizabilități. Trebuie să-i încurajăm, să-i stimulăm ori de câte ori este nevoie, sădindu-le încrederea în forțele proprii, în propria reușită și în acțiunile întreprinse, evidențiind unele abilități sau interese speciale lor în dezvoltarea și sprijinirea cărora trebuie implicate și familiile copiilor.

Părinții sunt parteneri la educație pentru că ei dețin mai multe informații despre copiii lor. Ei trebuie să fie informați cu privire la programul grupelor, la conținuturile și metodele didactice, dar presupune și participarea la ședințe, la expoziții, drumeții, excursii, serbări, vizite în care sunt implicați proprii lor copii. Putem afirma că familia este primul educator și are cel mai mare potențial de modelare.

În mod firesc instituțiile de educație nu pot substitui familia, ci o sprijină și contribuie la dezvoltarea relațiilor intra și extra familiale. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilități, gradul de interes și de colaborare a părinților cu grădinița este cel mai adesea direct proporțional cu rezultatele obținute de copii.

Educația părinților și consilierea au un rol important în integrarea copiilor cu afecțiuni de natura psihică, emoțională, ori de altă natură în grădiniță.

Comunicarea părinte-educatoare, sau chiar comunicarea părinte-copil, în contextul integrării copilului în instituția grădiniței asigură un anumit echilibru. Tot părinții sunt aceia care informează și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați pentru a nu determina inhibarea și izolarea copiilor. În paralel educatoarea desfășoară o activitate individuală.

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu dizabilități în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

- ❖ organizarea mediului educațional conform prevederilor curriculumului specific în acord cu principiile educației incluzive;
- ❖ planificarea și desfășurarea activităților instructiv-educative în acord cu prevederile curriculumului specific și cu respectarea principiilor educației incluzive și a managementului eficient.

Utilizarea în activitatea cu preșcolari a materialelor și auxiliarelor didactice avizate ME și/sau confecționarea lor cu respectarea principiilor privind siguranța, calitatea, aspectul estetic și concordanță cu programa școlară specifică. Organizarea și participarea la evenimente didactice (activ. metodice, cercuri pedagogice, simpozioane, conferințe, sesiuni de referate și comunicări științifice) care abordează tematica educației incluzive, învățarea diferențiată, calitatea în educație, managementul clasei etc;

Planificarea și derularea unor activități în parteneriat (activități cu părinții, activități extracurriculare, activități cu școala, activități în cadrul unor proiecte educaționale etc) în care să fie atinse și obiective ale educației incluzive/educației diferențiate sau ale asigurării calității în educație.

De aceea se poate afirma că munca cu copiii trebuie să continue până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în cadrul grupului, iar părinții îi vor accepta pe toți colegii copilului lor.

Centrarea atenției educaționale pe grupuri vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o anumită societate și aceasta impune căutarea unor formule de solidaritate umană, fapt care are o semnificație aparte în societatea noastră.

În concluzie, în afară de toate aceste încercări, nu trebuie să uităm faptul că, educația incluzivă înseamnă și un respect față de ființa umană, și în special față de copil, iar prin acceptarea acestei forme de învățământ înseamnă, de fapt, să acceptăm diversitatea ca sursă a propriei dezvoltări, educația incluzivă dând valoare ființei umane, indiferent de probleme, deoarece societatea actuală are nevoie de toți membrii acesteia, fiecare fiind important prin felul lui de a fi, valoarea umană venind chiar din străfundurile esenței sale, motiv pentru care societatea trebuie să accepte și să identifice nevoile de formare ale fiecărui membru ca fiind daturi firești.

Educația incluzivă, prin natura acesteia, asigură o educație egală și valabilă pentru toți reprezentanții acesteia, chiar dacă de cele mai multe ori, aceasta este și o adevărată provocare pentru școală și pentru noi toți.

Bibliografie:

1. Ecaterina Vărășmaș, - Introducere în educația cerințelor speciale, Editura Credits, București, 2004;
2. Lăscuș, V., - Colaborarea școlii cu familia și educația în familie, Casa Corpului Didactic, Cluj-Napoca, 1974;
3. Traian Vărășmaș, - Învățământul integrat și /sau incluziv, Editura Aramis, București, 2001.

Mental Health and Well-being of Students

Prof. Maier Anca, colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani

Mental health and well-being have emerged as critical concerns in the field of education, given their profound impact on students' academic performance, social interactions, and overall quality of life. Recognizing the importance of addressing mental health issues in schools, educators, policymakers, and healthcare professionals are increasingly focusing on promoting positive mental health and providing support for students facing challenges. This article explores the significance of mental health and well-being in the context of education and examines strategies for promoting a supportive and nurturing school environment.

The Importance of Mental Health in Education The mental health of students plays a fundamental role in their ability to learn, interact with peers, and thrive in school. Research has consistently shown that mental health problems, such as anxiety, depression, and stress, can significantly impact academic achievement, attendance, and behavior. Moreover, untreated mental health issues can lead to long-term consequences, including substance abuse, social isolation, and even suicide. Therefore, addressing mental health needs in schools is essential for ensuring the holistic development and success of students.

Challenges Faced by Students

Students today face a myriad of challenges that can negatively impact their mental health and well-being. Academic pressure, social media, peer relationships, family dynamics, and societal expectations are just a few factors that contribute to stress and anxiety among students. Additionally, the COVID-19 pandemic has exacerbated existing mental health issues, leading to increased feelings of loneliness, uncertainty, and isolation. Moreover, stigma surrounding mental illness often prevents students from seeking help or accessing appropriate support services.

Strategies for Promoting Mental Health and Well-being

Educators and school administrators play a crucial role in creating a supportive and inclusive environment that prioritizes mental health and well-being. Here are some strategies that schools can implement:

1. Promoting Awareness and Education:

Provide students with information about mental health and well-being, including signs and symptoms of common mental health disorders.

2. Offer workshops, seminars, and guest speakers to educate students, teachers, and parents about mental health issues and available resources.

3. Creating Supportive Spaces: - Establish safe and confidential spaces where students can seek support from school counselors, psychologists, or trusted adults. Implement peer support programs, such as peer mentoring or support groups, to encourage students to connect with and support each other.

4. Building Resilience and Coping Skills: Integrate social-emotional learning (SEL) programs into the curriculum to teach students essential skills for managing emotions, building resilience, and coping with stress. Provide opportunities for mindfulness, relaxation exercises, and other wellness activities to help students develop healthy coping mechanisms.

5. Fostering Positive Relationships: - Encourage positive relationships and social connections among students through team-building activities, group projects, and extracurricular clubs. Train teachers and staff in trauma-informed approaches to ensure they can provide empathetic and supportive responses to students in distress.

6. Reducing Stigma and Discrimination: - Promote a culture of acceptance and inclusivity where students feel comfortable discussing mental health concerns without fear of judgment or discrimination. Challenge stereotypes and misconceptions about mental illness through educational campaigns and awareness-raising initiatives.

Investing in the mental health and well-being of students is not only a moral imperative but also a strategic investment in their academic success and future prospects. By creating supportive environments, fostering resilience, and promoting positive coping strategies, schools can empower students to thrive academically, emotionally, and socially. It is essential for educators, policymakers, and communities to work together to prioritize mental health and ensure that all students have access to the support they need to succeed.

Bibliography

World Health Organization. (2004). Promoting Mental Health: Concepts, Emerging Evidence, Practice. World Health Organization.

Greenberg, M. T. (2010). School-Based Prevention: Current Status and Future Challenges. *Effective Education*, 2(1), 27-52.

National Association of School Psychologists. (2019). Model School Mental Health Program. National Association of School Psychologists.

Lee, J., & Wong, C. (2021). Understanding and Addressing Student Mental Health: Insights from Recent Research. *Child and Adolescent Mental Health*, 26(2), 128-131.

Relațiile care influențează predarea și învățarea

Prof. dr. Manolea Mihaela, Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani

Dacă în didactica tradițională, accentul în activitatea de predare cădea pe comunicarea cunoștințelor și a informațiilor gata structurate în scopul asimilării acestora de către elevi în mod pasiv, în didactica modernă, predarea nu se reduce la transmiterea unui volum de informații, ea devenind o activitate complexă care implică formarea abilităților de învățare ale elevilor, dezvoltarea gândirii acestora, stimularea motivației pentru a cunoaște și a învăța. Ce vor și de ce au nevoie profesorii și elevii? Această întrebare a motivat scrierea acestui studiu. Voi încerca să explic modul în care relațiile influențează predarea și învățarea, axându-mă în special pe cele patru relații importante din clasă: relația profesorului cu el însuși, relația profesor-elev, relația elev-elev și cea dintre elev și procesul de învățare. Ideea centrală a acestui studiu se sprijină pe afirmația conform căreia învățarea angajată apare numai atunci când nevoile de siguranță fizică și emoțională ale profesorilor sunt satisfăcute.

Asigurarea unei asemenea securități creează în primul rând încrederea necesară fiecărui elev pentru a-și asuma riscurile și a fi suficient de vulnerabil pentru a participa la procesul de învățare.

Elevii cu care am intrat în contact mi-au spus adeseori că profesorii nu-i ascultă și că tot ceea ce vor profesorii este ca elevii să fie cuminți și să-și facă temele la timp. Pe scurt, elevii declară că doresc ca profesorii și ceilalți adulți să-i asculte, să le respecte ideile și să le ia în considerare nevoile.

Profesorii vor ca elevii să-și asume o responsabilitate mai mare atât în comportamentul lor, cât și în procesul de învățare. Ei vor să aibă mai mult timp pentru a acorda atenție nevoilor studiului individual și să vadă că în clasele lor se desfășoară un proces de învățare mult mai angajat. Pentru a învăța elevii au nevoie de siguranța emoțională oferită de un mediu construit pe sprijin, cultivare, considerație, contribuție reciprocă, sentimentul apartenenței, protecție, acceptare, încurajare și înțelegere, cu alte cuvinte, o clasă care are la bază relațiile prin care nevoile elevilor și ale profesorilor sunt respectate.

Într-o asemenea clasă există un climat de siguranță și încredere. În ciuda dovezilor existente privind importanța siguranței, a unor relații bazate pe încredere, noi știm că mulți elevi și profesori nu se simt în siguranță la școală. De la presiunea și stresul din clase la conflictele din recreație există foarte multe lucruri în viața școlară care contribuie la anxietate și teamă. Intimidarea creează un climat de teamă și spaimă care amenință siguranța fizică și emoțională a tuturor elevilor. Este foarte dificil să rămâi concentrat asupra lecțiilor în vreme ce încerci să-ți revii după o altercație pe care tocmai ai avut-o sau în timp ce o anticipezi pe următoarea. Fără îndoială, un climat școlar caracterizat de siguranță emoțională și încredere este un fundament ferm pe care se poate desfășura procesul de învățare.

➤ **Relațiile din clasă**

♣ **Relația profesorului cu sine însuși**

Adevărata compasiune ne cere să facem apel la umanitatea din noi, să ajungem la o acceptare deplină a vieții noastre, așa cum este ea. Ea ne cere, de asemenea, să ajungem în cea mai bună relație cu ceea ce este cu adevărat omenesc în noi înșine. Tendința de a ne critica și supune propriei noastre judecăți duce, de obicei, la o tendință similară față de ceilalți. În schimb, compasiunea față de noi înșine este mult mai susceptibilă de a genera sentimente asemănătoare față de ceilalți.

Profesorii ar trebui să își acorde un răgaz pentru a identifica contribuțiile și succesele lor, să reflecteze la greșelile pe care le-au făcut, pentru a putea învăța din ele, să observe ce nevoi au încercat să satisfacă și să se gândească cum ar putea să le satisfacă mult mai eficient data viitoare.

Un element important o reprezintă și starea de spirit. Activitățile care produc o plăcere autentică sunt revigorante. Dacă nu avem parte de divertisment în viața noastră, s-ar putea să ne fie greu să sprijinim această nevoie importantă a elevilor.

♣ *Relațiile dintre profesor și elev*

Dacă vrem ca elevii noștri să gândească liber, să fie sinceri și originali, trebuie să fim noi înșine gânditori, sinceri și demni de crezut. Devenind mult mai conștienți de modul în care interacționăm cu elevii, putem să ne dăm seama dacă dezvoltăm sau nu relații care oferă siguranță, generează încredere și încurajează învățatura.

Dacă dimineța, când elevii intră pe ușă îi vedeți ca pe niște ființe umane care au propriile gânduri, sentimente, nevoi, talente, interese și înzestrări de împărtășit, este posibil să aveți sentimente de entuziasm, admirație și curiozitate. Dacă, dimpotrivă, vă simțiți cuprinși de anxietate sau de teamă, probabil că aveți în minte o imagine în care elevii sunt leneși, neastâmpărați, sălbatici, pretențioși sau rebeli. Felul în care gândim despre elevi la începutul și în cursul anului școlar este perceput adeseori mai clar decât propriile noastre cuvinte.

Ascultându-i cu atenție pe elevi, arătăm că noi punem preț pe ceea ce spun ei și că îi luăm în serios. Acest lucru contribuie la dezvoltarea unui climat al înțelegerii, al încrederii și la crearea unei legături.

♣ *Relațiile dintre elevi*

Este surprinzător de natural pentru elevi să lucreze împreună în mod cooperant. Atunci când dispun de posibilități și de abilități noi în ceea ce privește modalitatea de interacțiune, atunci când preocupările lor sunt auzite și când nevoile lor sunt satisfăcute, ei descoperă că a lucra cu celălalt este cea mai plăcută formă de a fi împreună. Atunci când elevii sunt implicați în luarea deciziilor referitoare la viața din clasă, ei se simt angajați, interesați, puternici și optimiști. Întâlnirea într-un cerc este o modalitate folosită pentru a satisface nevoile de includere, egalitate și legătură, și care oferă o oportunitate de a practica ascultarea în grup. Faptul că, rând pe rând, elevii preiau conducerea discuțiilor din clasă le permite să cunoască perspective și să câștige abilități de mediere. Cu toate că aceste discuții ar putea să pară haotice profesorilor, ele sunt valoroase pentru elevi, permițându-le să se exprime sincer, să asculte cu atenție.

♣ *Relația elevului cu procesul de învățare*

Atunci când elevii sunt conștienți de propriile lor procese de învățare și au numeroase oportunități de a stabili legături cu lumea, ei sunt pe cale să devină niște persoane încrezătoare în forțele proprii. Într-o clasă, elevii și profesorii ar trebui să lucreze împreună pentru a stabili obiectivele procesului de învățare, pornind de la ceea ce elevul este nerăbdător să învețe și de la ceea ce profesorul consideră că este important pentru elev să învețe. Fiecare dintre noi are propriul lui proces de învățare. Fiecare avem lucruri care ne stârnesc interesul și ne stimulează apetitul pentru învățatură. Toate aceste relații sunt importante în procesul de învățare din

perspectiva contribuției profesorului la crearea unui climat de siguranță, de încredere , prin respectarea nevoilor elevilor și prin facilitarea unui dialog semnificativ.

Folosim des sintagme precum „profesori excelenți” sau „educație de calitate”, dar fără să avem aceeași înțelegere a lor. Dovezile arată că, deși nu există o rețetă universală a predării de calitate, avem indicii clare care pot operaționaliza și îmbunătăți practica profesorilor. Totul începe cu o evaluare corectă a „predării excelențe”, deci stabilirea acelor elemente care pot fi controlate și îmbunătățite, pornind de la niște indicatori care măsoară succesul. Practica repetată nu e de ajuns. Zece sau 20 de ani de experiență la catedră în sine nu garantează o practică îmbunătățită. Ca și în cazul elevilor, învățarea pentru profesori implică o bună autoevaluare, practică deliberată, obiective clare și pași de îmbunătățire, corectarea greșelilor, cu ajutorul elevilor, colegilor și mentorilor cu expertiză.

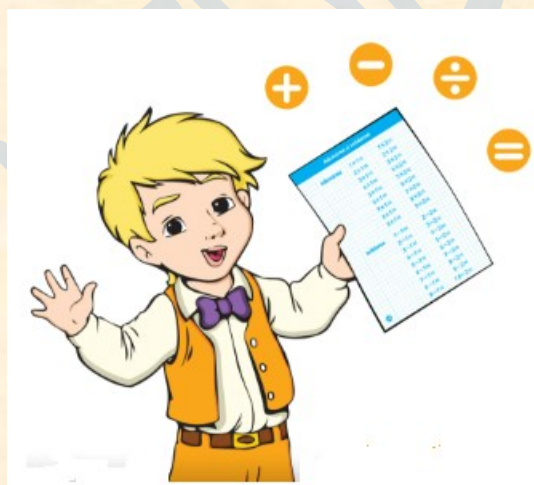

Bibliografie:

1. Boncu, Ștefan și Ceobanu, Ciprian, - Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 2013;
 2. Crețu, Carmen, - Curriculum diferențiat și personalizat, Editura Polirom, Iași, 1998;
 3. Cucos, Constantin, - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1999;
- Weston, A., - Creativitatea în gândirea critică, Editura All, București, 2008.

Utilisation du média dans l'enseignement du fle

Prof. Luminița Mihoc, Colegiul Național « Mihai Eminescu » Petroșani

L'enseignement est un processus de transmettre des connaissances (savoir, savoir-faire et savoir-être) qui implique non seulement l'enseignant et les apprenants comme deux acteurs principaux, mais aussi d'autres éléments, comme par exemple: le curriculum, le syllabus, l'approche, la méthode et la technique d'enseignement, le manuel, et le média. Ce dernier joue un rôle aussi pertinent dans l'enseignement de la langue, y compris du français, comme le support pour atteindre à la réussite du processus d'enseignant-apprentissage dans la classe de langue.

Le multimédia représente aujourd'hui la cheville ouvrière d'une situation d'apprentissage réussie. Le multimédia et

l'enseignement du FLE sont deux facettes qui doivent interagir ensemble pour favoriser l'apprentissage de la langue française. La plupart des établissements scolaires sont désormais équipés avec une salle de multimédia. Le multimédia en classe de langue n'a plus de limites.

Puisque le média est considéré comme moyen de la communication, on distingue principalement deux grandes formes de cette communication humaine: la communication directe ou interpersonnelle et la communication médiatisée. Celle-ci fait appel à un support technique comme la télévision ou l'affiche. La notion de média implique donc une technologie d'amplification des messages et une grande diffusion. Elle suppose en outre une institution, un système de gestion et des acteurs.

Et pour mieux savoir quels médias l'enseignant peut utiliser et profiter au cours du processus d'enseignement-apprentissage de la langue, nous en expliquons plus détaillé comme suivant.

Lorsqu'on parle d'éducation par les médias, on entend l'utilisation de films, émissions de télévision et de radio, journaux, magazines, affiches publicitaires, etc. comme auxiliaires d'enseignement : projection d'un documentaire scientifique, visionnement d'un film en classe d'histoire, de religion ou de morale pour traiter d'un thème particulier, utilisation d'articles de journaux pour aborder certains aspects de l'apprentissage de la langue maternelle ou de la langue seconde, etc. L'éducation par les médias renvoie ainsi à une pédagogie du soutien, où les productions médiatiques sont au service de l'enseignement des matières scolaires.

Dans le cas de l'éducation aux médias, la perspective est tout autre : ce sont les médias qui deviennent eux-mêmes l'objet d'étude. Ils sont abordés comme constituant un domaine spécifique et autonome de connaissances sur lequel porte l'enseignement.

L'intégration de l'utilisation des ressources d'Internet dans le cadre des cours de langue est non seulement souhaitable mais évidente. Aujourd'hui les étudiants ont peu l'occasion de pratiquer le français pendant les cours, donc les outils multimédias comme l'internet leur permettent de s'exercer à l'oral, pas seulement en classe mais aussi en dehors du cadre scolaire. C'est l'outil pédagogique idéal car il est facile à mettre en oeuvre et permet aux apprenants de mettre leurs productions en ligne sous forme de sons et d'images. Il ne reste plus au professeur qu'à proposer des devoirs sous forme d'activités ludiques et créatives, particulièrement motivantes. Les productions des étudiants sont archivées. Il est donc facile d'évaluer les progrès accomplis en cours d'année.

La télévision est essentiellement un medium à maîtrise centralisée, c'est-à-dire que les rythmes d'émission, les moments d'émission, et les contenus sont déterminés pour l'essentiel par le centre producteur et émetteur de message.

On parle souvent de l'importance de regarder des films ou des séries TV en version originale afin d'améliorer la compréhension orale et le vocabulaire d'une langue étrangère. Il s'agit d'une méthode agréable et très efficace pour apprendre et faire des progrès. Des chercheurs américains ont confirmé que regarder des films avec sous-titres est efficace pour les compétences orales.

Les systèmes de radio sont extrêmement variés. Il existe des systèmes peu coûteux d'une portée de quelques dizaines de kilomètres jusqu'à des stations très puissantes de portée nationale ou internationale. Du point de vue de l'éducation, la radio présente sur la télévision le grand avantage de permettre l'exposition de l'auditeur plusieurs fois par jour au même message par la diffusion répétée de mêmes leçons.

Aujourd'hui, de nombreux enseignements se font dans les pays en voie de développement grâce à la radio ou en s'appuyant notamment sur la radio. Les formes et les finalités de l'utilisation sont très variables.

En conclusio, utiliser les médias dans les classes de langues étrangères constitue un avantage positif et immédiat étant donné qu'on contribue au développement de la compétence de communication des apprenants, toujours en éveillant chez eux leur désir d'apprendre. Amener les élèves à une démarche d'éducation «aux» médias, c'est les amener à s'interroger sur la nature des relations qu'on établit avec les médias, individuellement et collectivement. Le but premier dans l'éducation aux médias est celui de développer l'autonomie critique des apprenants.

Bibliographie

<http://fleweb.over-blog.com/2015/08/des-films-et-series-tv-pour-apprendre-le-francais.html>

<http://unesdoc.unesco.org>

<http://file.upi.edu>

<http://www.didacticale.unlu.edu.ar>

<http://www.cahiers-pedagogiques.com/Education-par-les-medias-ou-aux-medias>

<http://salledesprofs.org/multimedia-et-didactique-du-fle>

Comunicarea didactică - blocaje și bariere

Prof. Mititelu Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Comunicarea didactică se referă la transmisia și schimbul de informații dintre educator și elev și invers, la circulația de impresii, trăiri afective, judecăți de valoare, comenzi, cu scopul de a îmbogăți sfera cunoștințelor, pentru a determina modificări comportamentale. Ea vizează în principal înțelegerea, pentru asigurarea căreia educatorul are un rol activ, în sensul că el acționează ca un filtru ce selectează, organizează și personalizează informația.

Comunicarea didactică se referă la transmisia și schimbul de informații dintre educator și elev și invers, la schimbul de impresii, de trăiri afective, de judecăți de valoare, cu scopul de a îmbogăți sfera cunoștințelor celor implicați pentru a determina modificări comportamentale. Aceasta vizează înțelegerea, pentru asigurarea căreia educatorul are un rol activ, în sensul că el acționează ca o sită ce selectează, organizează și personalizează informația.

Specificul comunicării la clasă este determinat de cadrul instituțional în care se efectuează și de logica specifică a învățării, ca modalitate fundamentală de instruire și educare. Comunicativitatea, componentă esențială a aptitudinii didactice este astfel utilizată încât operează constructiv.

Unii profesori dau dovadă de un talent nativ în arta comunicării, astfel utilizează: vorbire expresivă, gestică, capacitate de demonstrație instructivă și logică, expuneri semnificative și inteligente, dialogul colocvial antrenant, totul concentrându-se pe activitatea mentală a copilului. Specificul comunicării didactice

este dat de relația profesor-elevi, la clasă. În activitatea la clasă, profesorul competent conduce cu pricepere dialogul cu elevii, cu tact pedagogic, influențează personalitatea copiilor și, în același timp, se lasă el însuși influențat de personalitatea acestora, stimulându-se, reciproc. Astfel, elevii vor recepta mai eficient mesajul pornit de la profesor, iar acesta, la rândul lui, prin întrebările și intervențiile elevilor va obține un feedback adevărat în legătură cu eficiența și defecțiunile actului de predare-învățare. Astăzi actul comunicării este abordat ca o unitate a informației cu dimensiunea relațională, aceasta fiind purtătoare de semnificații, în funcție de situație și de relația dintre actorii comunicării. Perspectiva comunicării este înlocuită în prezent de modelul interactiv, care analizează actul comunicării ca o relație de schimb între parteneri, care au fiecare, simultan, un statut dublu: de emițător și de receptor, în același timp. Astfel, atribuirea rolului de emițător educatorului și a celui de receptor elevului, practicat în școala tradițională, se modifică, în sensul că informația vine nu numai de la profesor spre elev, ci și de la elev spre profesor.

Analiza exclusivă a informațiilor codificate prin cuvânt, și implicit, prin mesajul verbal, pierde tot mai mult teren în fața abordării și cercetării diversității codurilor utilizate (gest, imagine etc.) și a acceptării unei comunicări în diferite forme (auditiv, vizual, tactil etc.).

Comunicarea apare ca un circuit care se autoreglează permanent. Interlocutorii nu numai că aleg sau creează conținuturi, ei inventează procedee și modalități pentru schimbul lor. Profesorul nu trebuie doar să informeze, el trebuie să comunice cu elevii săi. Informațiile sale variază în funcție de informațiile primite de la elevi. Acestea fac dovada a ceea ce ei așteaptă de la profesorul lor, a ceea ce sunt dornici să afle. Astfel, profesorul este un rezonator, ca și elevul. Dacă profesorul nu descifrează la timp reacțiile elevilor săi și nu-și adaptează la timp conduita comunicațională, întreaga activitate educațională poate fi compromisă. Atunci când scriem sau vorbim, încercând să convingem, să explicăm, să influențăm, să educăm sau să îndeplinim orice alt obiectiv, prin intermediul comunicării de fapt urmărim: să fim receptați, să fim înțeleși, să fim acceptați, să provocăm o reacție (o schimbare de comportament sau atitudine). Atunci când nu reușim, înseamnă că ceva în modul de comunicare nu este corespunzător, orice interferează cu procesul de comunicare poartă denumirea de barieră în calea comunicării. Barierele în comunicare se produc atunci când receptorul mesajului nu primește mesajul sau interpretează greșit sensul pe care emițător a vrut să-l dea acestuia. Scopul studierii comunicării este acela de a reduce cauzele care provoacă aceste fenomene. Barierele pot fi găsite în orice sistem comunicațional și de aceea este corect să spunem că mesajul transmis nu e identic cu mesajul recepționat, deoarece sensurile în care se realizează comunicarea diferă de la individ la individ. Formarea competențelor comunicative constituie un obiectiv major în cunoașterea realității. Una dintre căile principale de antrenare a comunicării constă în identificarea blocajelor care reduc fidelitatea sau eficiența transferului de mesaj.

Perturbațiile pot fi:

- de natură internă - fiziologice, perceptive, semantice, interpersonale sau intrapersonale;
- de natură externă - apărute în mediul fizic în care are loc comunicarea.

Barierele comunicării din perspectiva complexelor personale - se identifică patru tipuri de barieră personale care blochează comunicarea:

a. Bariere cauzate de contextul socio-cultural – se referă la condițiile de trai ale individului într-un tip de societate sau mediu nesatisfăcător.

Acestea sunt determinate de:

- conflictul de valori și lipsa cadrelor de referință;

- condiționarea și manipularea prin mass-media;
- diferențele culturale.

b. Bariere cauzate de frica endemică. Se referă la teama pe care o încearcă anumiți membri ai societății, de regulă, cei mai vulnerabili, cei care au unele sensibilități personale.

c. Bariere cauzate de atitudinile individualiste.

Sunt specifice indivizilor care pun accentul pe propria persoană și apar datorită:

- comportamentului egocentric;
- necunoașterii propriei persoane;
- sentimentului de incompetență sau ineficiență;
- lipsei de obiectivitate și realism.

d. Bariere referitoare la relațiile individ-grup apar datorită marginalizării, lipsei de autenticitate și izolării.

Modalități de ameliorare a comunicării

Pentru o comunicare eficientă trebuie să se respecte o serie de reguli cum ar fi: să se utilizeze mesaje adresate la persoana I, să se focalizeze pe ceea ce simte emițătorul și pe comportamentul interlocutorului, prevenind relațiile defensive în comunicare. să fim spontani în exprimarea opiniilor personale, să nu ne impunem punctul de vedere. să ascultăm cu atenție, căci ascultatul activ este o modalitate de a asculta și a răspunde, care duce la îmbunătățirea înțelegerii reciproce și la depășirea obstacolelor în comunicare. Comunicarea apare ca un circuit care se autoreglează permanent. Interlocutorii nu numai că aleg sau creează conținuturi, ei inventează procedee și modalități pentru schimbul lor.

Profesorul nu trebuie doar să informeze, el trebuie să comunice cu elevii săi. Informațiile sale variază ca amplitudine și profunzime, în funcție de informațiile primite de la elevi. Acestea fac dovada a ceea ce ei așteaptă de la profesorul lor, a ceea ce sunt dornici să afle. Astfel, profesorul este un rezonator, ca și elevul. Dacă profesorul nu descrie la timp reacțiile elevilor săi și nu-și reglează la timp conduita comunicațională, întreaga activitate educațională poate fi compromisă.

O comunicare eficientă presupune identificarea și depășirea blocajelor ce pot interveni în cadrul acestuia la un anumit moment dat, prin asigurarea alternativelor de eficientizare. Realizarea acestui deziderat presupune dezvoltarea unor deprinderi și abilități comunicative interlocutorilor. Lipsa deprinderilor sociale sau insuficiența lor dezvoltare sunt asociate cu probleme emoționale și comportamentale, cu dificultăți de adaptare socială. Dificultățile de stabilire și menținere a relațiilor interpersonale reduc calitatea și frecvența experiențelor de învățare, ceea ce atrage scăderea performanțelor școlare.

Bibliografie:

1. Abric, J. - Psihologia comunicării, Editura Polirom, Iași, 2002;
2. Iacob, L. - coordonator A. Cosmovici, L. Iacob - Comunicarea didactică în Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 1998;

3. Leroy, G - Dialogul în educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974;
4. Săucan, D. Șt. - Specificitatea comunicării didactice în contextul comunicării interumane, în Competența didactică, Editura ALL Educațional, București, 1999.

Asigurarea calității în procesul instructiv-educativ

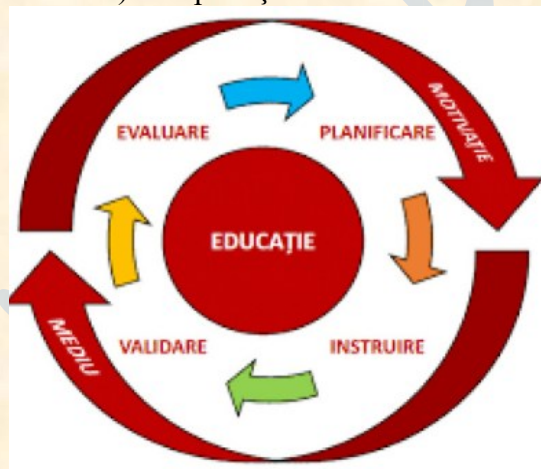
Prof. dr. ing. Mitran Cecilia-Livia Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Calitatea educației este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate.

În consecință, asigurarea calității este astăzi o opțiune fundamentală pentru nivelul de standard european, privit în tot unitarul său, iar într-o societate bazată pe umanism, aceasta dobândește noi valențe prin calitatea educației.

Astfel pentru un învățământ de calitate în unitățile de învățământ cu scopul atragerii unui număr cât mai mare de elevi , se impun următoarele măsuri :

- a) prestarea unor servicii educaționale de calitate, adaptate permanent nevoilor unei societăți bazate pe cunoaștere, în conformitate cu noile tehnologii și cu necesitățile pieței forței de muncă;
- b) crearea unei culturi instituționale care să încurajeze implicarea întregului personal educațional și administrativ în adoptarea unei etici a îmbunătățirii continue a calității;
- c) evaluarea permanentă și pe tot parcursul proceselor educaționale a calității, depistarea neconcordanței cu standardele existente și corecția non-calității acolo unde aceasta a apărut;
- d) dezvoltarea continuă a infrastructurii;
- e) împărtășirea unei dimensiuni europene în evaluarea calității prin implicarea în proiecte și rețele

internationale de asigurare a calității în domeniul învățământului preuniversitar;

f) perfecționarea continuă a personalului didactic.

Alte cauze care conduc la reușita atragerii unui număr cât mai mare de elevi țin de :

- ♣ Calitatea elevilor și factorii care determină reușita școlară;
- ♣ O perspectivă interesantă ne oferă analiza factorilor care determină reușita preșcolară și care ne duce indirect la eficiența învățării. Modelul prezentat are ca punct de plecare lucrarea lui Kulcsar.

Personalitatea elevului reprezintă factorul fundamental al reușitei școlare, condițiile interne prin intermediul cărora acționează condițiile externe. În cadrul acestora vom distinge:

- factorii fizici: starea de sănătate, echilibrul psihosomatic, rezistența la efort, potențialul genetic.
- factorii psihici:

a. intelectuali: inteligență, stilul cognitiv, nivelul de dezvoltare a proceselor intelectuale (memori, gândire, imaginație, atenție);

b. non-intelectuali: motivația, interesele, atitudinile, trăsăturile de personalitate.

În psihopedagogie se utilizează conceptul dematuritate școlară vizând maturitatea fizică, cea volitivă, socială, morală, mintală și maturitatea pentru muncă.

Nu trebuie să ne bazăm doar pe existența unui mobilier nou sau a mijloacelor moderne de învățare, este necesar să avem în vedere și câteva principii de bază care țin de profesor și anume :

- ❖ Curajul - a avea puterea de a face ceea ce este bine și de a-și urma propria conștiință.
- ❖ Judecata înțeleaptă - a defini și a înțelege scopurile valoroase și a stabili prioritățile; a gândi prin prisma consecințelor acțiunilor și a fundamenta deciziile pe înțelepciunea practică.
- ❖ Integritatea - a avea puterea interioară de a spune adevărul, de a acționa onest în gând și în faptă.
- ❖ Bunătatea - a arăta grijă și compasiune, prietenie și generozitate față de ceilalți.
- ❖ Perseverența - a fi consecvent și a găsi puterea de a merge mai departe în ciuda dificultăților, a eșecurilor personale.
- ❖ Respectul - a arăta considerație față de oameni, față de autorități, față de proprietate și, nu în ultimul rând, față de propria persoană.
- ❖ Responsabilitatea - a duce la îndeplinire cu consecvență obligațiile care revin fiecăruia asumarea răspunderii pentru propriile acțiuni.
- ❖ Autodisciplină - a avea control asupra propriilor acțiuni, cuvinte, dorințe impulsuri și a avea un comportament adecvat oricărei situații; a da tot ce ai mai bun în orice împrejurare.

Toate cadrele didactice au obligația morală și profesională să își organizeze lecțiile și activitățile extrașcolare în așa fel încât să formeze elevi care să fie în stare:

- să-și cunoască propria valoare;
- să încerce să se autodepășească;
- să gândească independent;
- să-și rezolve singuri problemele;
- să-și planifice sarcini și să le îndeplinească;
- să învețe să se protejeze singuri;
- să comunice în mod eficient cu ceilalți.

Desigur, pentru a putea să formeze aceste competențe elevilor, toate cadrele didactice din trebuie să facă dovada prin activitatea de zi cu zi că le au ei înșiși.

Activitatea cadrelor didactice în instruirea și educarea tinerei generații are o importanță uriașă pentru progresul societății. De aceea, cu toate greutățile perioadei actuale, este necesar să punem înaintea intereselor personale interesul general al elevului și, implicit, al societății.

Personalitatea educatorului este factorul decisiv pentru reușita învățământului. Pentru a-și îndeplini adevăratul rol de mentor, profesorul și învățătorul trebuie să fie permanent în mijlocul elevilor, să constituie pentru fiecare dintre ei o personalitate vie, dinamică.

O asemenea prezență îi va ajuta în conturarea idealului lor etic.

Educația nu trebuie să devină însă o obsesie nici pentru profesor, nici pentru elevi.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. - Metode de învățământ (ediția a III-a), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
2. Cosmovici, A. - Pedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2005;
3. Neacșu, I. - Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București, 1998.

Scoala ca element al comunității și factor al dezvoltării

Consilier rețea școlară, MUREȘAN OANA ALINA, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara

Cel mai natural mod de a privi școala este ca făcând parte din mediul economic și socio-cultural al comunității. Școala nu își poate realiza potențialul total fără sprijinul comunității. Pe de altă parte, însă, comunitatea are nevoie de școală nu doar pentru a-i educa tinerii, ci și pentru a sprijini învățarea permanentă a adulților. Școala este un element esențial al comunității prin resursele umane pe care le are, dar și prin resursele materiale : dotări, echipamente, bibliotecă, spații destinate activităților de învățare. O școală responsabilă este garantul dezvoltării permanente a comunității.

Din perspectiva educației, observăm că fiecare comunitate este un loc care se constituie într-un laborator de învățare bogat echipat. Copiii sunt cetățeni tineri a căror educație școlară este menită să contribuie la îmbunătățirea calității vieții în comunitate. Școala are tendința de a transmite acele produse ale gândirii umane care au dobândit în cadrul disciplinelor de studiu statutul de cunoaștere, care este propusă tinerilor în vederea socializării lor. Cunoașterea presupune învățare, iar școala este o instituție unde se învață, deci școala este o instituție a cunoașterii. Cunoașterea potențează forțele individuale și comunitare ale acțiunii și construcției sociale; ea înseamnă putere, atât a minții cât și a acțiunii dirijate, iar școala este principala instituție a transmiterii/reproducerii cunoașterii și implicit a distribuției puterii în societate.

Educația este responsabilitatea întregii comunități educative, nu doar a cadrelor didactice. Familia și comunitatea au dreptul și obligația să se implice în educația tinerilor și pot contribui în diverse modalități la realizarea procesului instructiv-educativ, mai ales pentru că ele cunosc copiii în mai multe ipostaze decât cel de școlar, perspectiva rezervată cadrelor didactice. Educația nu este o chestiune care trebuie lăsată exclusiv pe seama experților în domeniu. Participarea familiilor și a comunităților locale este indispensabilă pentru asigurarea unei educații de calitate pentru toți. Implicarea familiilor și a comunităților în educația școlară se constituie într-un proces desfășurat pas cu pas și bazat pe încredere reciprocă. Sunt necesare eforturi deosebite mai ales pentru a stimula implicarea grupurilor marginalizate.

Funcționarea școlii ca factor de dezvoltare a comunității și a comunității dezvoltate ca garant al succesului școlar se bazează pe următoarele principii fundamentale:

Educația, la fel ca oamenii, trebuie bine ancorată într-un loc;

Fiecare persoană are drepturi egale la educație, care să o ajute la realizarea potențialului propriu în cele mai bune condiții, și îi revine responsabilitatea pentru exersarea acestui drept;

Asigurarea accesului egal la educație pentru fiecare membru al comunității este responsabilitatea întregii comunități;

Pentru a asigura bunăstarea fiecărui membru al comunității, comunitățile trebuie să se dezvolte permanent;

Comunitățile dezvoltate își doresc școli de excelență;

Școlile de excelență conduc la formarea unor comunități bine încheiate și sănătoase;

Oamenii care sunt educați să trăiască bine într-un loc vor deveni membri valoroși ai oricărei comunități oriunde ar alege să trăiască.

Comunitatea, școala și elevii

Copiii de vârstă școlară își trăiesc viața în două lumi: cea a căminului, a familiei, a comunității, pe de o parte, și cea a școlii, pe de altă parte. Când aceste două lumi nu reușesc să se cunoască sau nu se respectă reciproc, copiii sunt puși într-o situație dificilă. La școală, copiii care provin din familii care vorbesc altă limbă decât limba de predare, din familii marginalizate social, sau din culturi și grupuri etnice altele decât cele majoritare, sunt confrunțați deseori cu devalorizarea propriei realități și cu subminarea respectului și admirației pentru cultura și valorile familiei proprii.

Lipsa legăturii permanente dintre școală și familie și a unei reale incluziuni a realității copilului în curriculumul școlar perpetuează ideea conform căreia părinții nu pot contribui la educația propriilor lor copii. Pe măsură ce elevii descoperă discrepanța mare dintre modelele promovate de școală și propriul mod de viață, ei trăiesc experiența unor conflicte interioare profunde. Deoarece societatea manifestă o tendință de a judeca realitatea în termeni binari, de a gândi în dihotomii (bine - rău, acceptabil - inacceptabil), copiii expuși conflictului nedeclarat dintre cele două lumi se simt obligați să ia decizii dureroase în legătură cu familiile și comunitățile cărora le aparțin, în legătură cu școala și cu identitatea lor. În loc să asigure spațiul sigur de dezvoltare, școala exercită astfel mai degrabă un efect negativ asupra dezvoltării copiilor.

Copiii percep cu ușurință (deși rareori o afirmă conștient) când curriculumul și practicile pedagogice nu respectă și nu reflectă cultura familiile lor. Micile eforturi de a declara pluralismul nu reușesc decât să ascundă problemele reale. Efectele acestei superficialități sunt însă resimțite puternic. Eșecul școlii de a recunoaște și a valoriza cunoștințele și învățarea din familie are un efect nedorit nu doar asupra imaginii pe care copilul și-l formează despre părinți, dar și asupra autoaprecierii ca membru al culturii familiei, și a încrederii în sine, în ansamblu. Mai mult, eșecul școlii în această direcție poate conduce la eșecul școlar al elevului aflat în situația descrisă mai sus. Acest fapt se reflectă negativ nu doar asupra grupului comunitar din

care provine elevul, prin reproducerea marginalizării sociale, ci și asupra școlii, care eșuează în realizarea rolului ei de instituție a cunoașterii.

Dacă școlii îi pasă de elevii ei, atunci îi pasă în egală măsură și de părinții și familiile acestor elevi. Dacă școala îi privește pe copii doar ca elevi, atunci probabil că privește familia ca fiind ruptă de școală. Cu alte cuvinte, ea se așteaptă ca familia să își vadă de ale ei și să lase educația pe seama școlii. Dacă însă școala îi privește pe tineri și ca pe niște copii, atunci probabil că vede familia și comunitatea din care acești copii provin ca parteneri ai școlii în educarea și dezvoltarea copiilor. Partenerii recunosc interesele împărtășite și responsabilitatea comună pentru copii și conlucrează pentru a dezvolta programe și oportunități mai bune pentru aceștia.

Sunt multe motive pentru care merită să dezvoltăm parteneriatul dintre școală, familie și comunitate. Aceste parteneriate pot conduce la programe școlare îmbunătățite, la un climat mai prielnic pentru învățare, la servicii în sprijinul familiei, la competențe sporite în cazul părinților, inclusiv de leadership, la o rețea de sprijin alcătuită din familii și școală care ajută atât familiile cât și cadrele didactice. Însă în primul rând, motivul pentru care aceste parteneriate trebuie să se dezvolte este pentru a-i ajuta pe toți copiii să aibă succes școlar și succes în viața de după școală. Când părinții, profesorii, elevii și alți membri ai comunității se privesc unii pe alții ca parteneri în educație, se formează o comunitate afectivă în jurul elevilor, care își va arăta efectul pozitiv în scurt timp.

Școlile au posibilitatea de a-și alege linia proprie de acțiune. Ele pot să aleagă o agendă sumară a comunicării și interacțiunilor cu familiile și comunitățile, tinzând să mențină cele trei sfere de influență ce afectează școlarul separate. Sau pot stabili o agendă bogată și diversificată a interacțiunilor, gândită astfel încât să apropie cele trei sfere. Ca urmare a interacțiunilor mai frecvente dintre școli, familii și comunități, mai mulți elevi vor primi același mesaj de la diverse persoane: anume, că școala este importantă, că merită să muncești, să gândești creativ, să îți ajuți colegii și să îți continui studiile.

Modelul parteneriatului dintre școală, familie și comunitate plasează elevul în centru. Este un fapt incontestabil că elevii sunt principalii actori în educația, dezvoltarea și succesul propriu. Parteneriatul chiar foarte bun dintre școală, familie și comunitate nu produce implicit elevi de succes. Însă activitățile care se desfășoară în cadrul acestui parteneriat își pot propune să angajeze, să ghideze, să motiveze elevii pentru succes. Asumpția este aceea că dacă elevii simt că celor din jur le pasă de munca pe care ei o depun la școală ca elevi, atunci șansele ca ei să învețe mai bine sunt mai mari și implicit dorința de a abandona școala scade.

Și elevii au un rol foarte important în realizarea unor parteneriate de calitate între școală, familie și comunitate. Ei sunt deseori sursa principală de informație despre școală la care părinții pot apela. În programe de parteneriat valoroase, cadrele didactice vor ajuta elevii să înțeleagă rostul comunicării tradiționale cu familiile (prin transmiterea unor scrisori sau documente) și al comunicării de tip mai nou (interacțiuni cu membrii familiei pe marginea temelor de casă sau participarea la întâlniri cu părinții/cadrele didactice/elevii). Pe măsură ce ne parvin mai multe informații despre rolul elevilor în parteneriat, vom putea avea o înțelegere mai profundă a felului în care școlile, familiile și comunitățile trebuie să colaboreze pentru a crește șansele de succes ale elevilor.

Bibliografie

1. Butnar, Lia, - Școala și familia, parteneri în educație, lucrare de disertație, Suceava, 2010;
2. Godfrey, Claff, - Parteneriat școală – familie - comunitate, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2006;
3. Iosifescu, Șerban, (coord.), - Management educațional pentru instituțiile de învățământ, București, ISE - MEC, 2001;
4. Rădulescu, Eleonora, Tîrcă, Anca, - Școală și comunitate. Ghid pentru profesori, Colecția Educația 2000+, Editura Humanitas Educațional, București 2002.

Dorința și bucuria de a citi

Bibliotecar, Scafariu Angela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Între numeroasele încercări de a „defini” actul intelectual de care ne ocupăm, făcute de-a lungul a peste cinci secole de când există cartea în forma ei actuală, cuvintele marelui cronicar Miron Costin („...că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos zăbavă decât cetitul cărților”) ni se par cele mai izbutite din punct de vedere metaforic, căci nici o definiție propriu-zisă nu poate fi atât de exactă și de cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei această complexă minune de fiecare zi: cartea, lectura.

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrăm intacte un timp nedefinit. Uitate între file, de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Una dintre marile ei virtuți o constituie caracterul de utilitate individuală și permanentă. O carte o citești când vrei, unde vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Îl regăsești oricând la fel de credincios și discret : nu te face să roșești de propria ignoranță.

Lectura a fost și va rămâne o sursă de hrană spirituală pentru generații întregi de cititori. Nu numai la noi, ci în întreaga lume, cartea trece printr-o criză profundă, interesul pentru lectură scade rapid, pe măsură ce calculatorul oferă informații utile în timp record, iar televiziunea răspunde nevoii de ficțiune a copiilor. Se înregistrează o scădere îngrijorătoare a apetenței pentru lectură și în special pentru lectura recomandată prin programele școlare. Pentru ca elevii să redescopere frumusețea textelor literare și pentru a-și putea dezvolta sensibilitatea și capacitatea de asimilare a ideilor exprimate de scriitori, se impune identificarea unor modalități de stimulare a interesului pentru lectură a elevilor. Copilul trebuie îndrumat, orientat spre diverse specii

literare: de la povestire, basm, legendă, fabulă, până la poeme și romane. Unii părinți nu reușesc pentru că nu mai au timpul și răbdarea pentru a propune, selecta și cumpăra cărțile potrivite. De aceea, învățătorului îi revine misiunea de a învăța pe elevi tehnica cititului, conștientizarea și valorificarea celor citite cât și în a le prezenta lecturile potrivite și a-i ajuta să le descifreze.

Fiecare clasă din învățământul primar reprezintă o treaptă în procesul de formare pentru lectură a elevilor. Pot afirma că tocmai clasa a-II-a este treapta hotărâtoare când se declanșează gustul pentru lectură. Am pornit de la lecturile prevăzute în manualul de clasa a-II-a. Manualul prezintă fragmente de lectură (versuri și proză). Conținuturile lor pot fi extinse prin recomandarea citirii și a altor fragmente sau a operei în întregime. Am insistat pe realizarea unei fișe de lectură de către fiecare elev. Aceste fișe au fost atașate unor portofolii realizate în clasă, portofolii care cuprindeau date despre viața și opera unor scriitori, date despre personaje, rezumatul unor lecturi, expresii artistice selectate din operele lecturate, portrete, reprezentarea prin desen a unor scene din operele citite sau a unor personaje etc.

Un rol important a avut și punerea în scenă a unor fragmente. Elevii intră în contact cu textul prin jocul actorilor iar impactul asupra lor e mai puternic dacă reprezentarea e văzută pe viu. Toate aceste activități au avut ca rezultat îmbunătățirea ritmului citirii, îmbogățirea și activizarea vocabularului, desprinderea cu ușurință de către elevi a mesajului textelor, crearea unor compuneri cu expresii frumoase, crearea unor poezii.

Trebuie să pornim de la ideea că elevul are nevoie de un ghid bun, care să îl ajute să pășească în lumea mirifică a cărților. El nu știe ce ascunde biblioteca în spațiul ei magic și auster, nu bănuiește ce se află dincolo de un titlu, nu are idee că firele lecturii îl conduc spre surse fabuloase de idei și filoane de gândire. Însă, atâta vreme cât lectura este asumată ca gest impus, ea nu va avea succes. Elevul ar trebui să o înțeleagă ca necesitate și act de libertate a gândirii. Până la intrarea copilului la grădiniță, apoi la școală, familia este cea care poate insufla dragostea pentru lectură.

Acestor activități am mai putea adăuga rolul pe care îl are revista școlii, care constituie o rampă de

lansare a talentelor literar-artistice, un câmp larg de receptare a literaturii. Lectura este o activitate indispensabilă, atât în viața cotidiană, dar și în studiul celorlalte discipline. Există o interdependență între lectură-înțelegere-memorare-reproducere. Pentru a fi capabil să reproducă cele citite, elevul, indiferent de nivel, este nevoit să citească manifestând interes și înțelegere. Școlarul citește de la notițe la cerințe, texte de amploare diferită și le trece prin filtrul minții și imaginației proprii, le transformă în funcție de experiențele anterioare, rezultând astfel un produs personal, în care comunicarea joacă un rol foarte important.

Biblioteca școlară ocupă un loc important în viața spirituală a elevilor, ea fiind un colaborator al cadrului didactic în organizarea unor activități din care va avea de câștigat elevul. Aici se pot organiza multe activități: lecturi cu voce tare, rezumate, dezbateri, medalioane și șezători literare.

Am mai putea adăuga acele parteneriate dintre școli și bibliotecile locale care au ca obiective: lărgirea orizontului cultural artistic prin lectura suplimentară; cultivarea gustului pentru lectură a elevilor; îmbogățirea vocabularului elevilor în vederea unei exprimări elevate .

Bucuria de a citi are ca efect dezvoltarea gustului pentru citit, plăcerea de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, modelează caractere. Profesorul are menirea de a reda o interpretare obiectivă asupra unei opere literare, îndrumând pe elev să analizeze din perspectiva mai multor concepte de valoare, precum cele creative, estetice, teologice, critice, temporale, atemporale, psihologice, stilistice etc. Toate acestea trebuie corect definite deoarece, prin literatură, elevul își modelează personalitatea, gândirea și sentimentele, datorită participării la viața eroilor, în care se expun acțiuni ce îi determină să își exprime stări de conștiință și nu numai, să își însușească modelele pe care și le aleg.

În concluzie, prin diferite mijloace, metode și procedee, avem datoria de a cultiva dragostea și interesul elevilor pentru carte, ajutându-i să citească texte potrivite vârstei lor, învățându-i cum să citească și prin intermediul lecturilor să le dezvoltăm calitățile cele mai de preț: prietenia, hărnicia, cinstea, modestia, curajul, perseverența, dreptatea, cinstea și cuvântul. Lectura joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în cazul vârstnicilor. Cartea citită rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, contribuie într-o măsură însemnată la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea dragostei față de țară și la educația estetică.

Bibliografie:

1. Alexandru, Gh; Șincan, Eugenia, - Îndrumător metodic pentru părinți și elevi, Editura „M. Duțescu”, 1993;
2. Cerghit, I., - Metode de comunicare scrisă. Lectura - o tehnică fundamentală de muncă intelectuală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
3. Gagne R., - Condițiile învățării, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.

Cadrul didactic – promotor al metodelor moderne de predare

Prof. SCAFARIU CORINA-ANIȘOARA, Școala Gimnazială I. D. Sîrbu Petrila-Hunedoara

De-a lungul istoriei, educația și-a demonstrat rolul vital pentru dezvoltarea civilizației, culturii umanității, pentru creșterea gradului de ordine și raționalitate în viața socială, pentru cultivarea valorilor spirituale și conferirea în acest fel a unui statut elevat condiției umane. Evoluțiile rapide din viața socială generează o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor pe durata vieții.

Sistemele educaționale cunoscute până în prezent s-au bazat pe monopolul instituțional al școlii. Un astfel de model a putut funcționa

optim atâta vreme cât alternativele educaționale din afara școlii erau puțin dezvoltate și nu puteau deveni concurente. Deceniile din urmă însă au pus în evidență o dezvoltare a noi medii educaționale în afara școlii, capabile să devină o alternativă (fie complementară, fie concurențială) pentru educația formală de tip școlar. Extensia educației nonformale și informale a evidențiat și anumite carențe ale educației școlare, conducând la anumite contestări și critici (uneori foarte vehemente, ca în teoria "deşcolarizării societății"). S-a conturat, din ce în ce mai mult, ideea că școala trebuie considerată în ansamblul modalităților sociale de educație, care constituie sistemul social de educație. Multe din noile modalități de educație satisfac nevoia de educație permanentă a individului.

Contextul socio-economic și politic al anului școlar 2006-2007 este marcat de aderarea României la Uniunea Europeană, fapt care impune cu și mai multă stringență necesitatea racordării la standardele și cerințele europene în domeniul educației. Studiarea sistemelor educaționale europene și implementarea elementelor de progres devin o obligație morală față de tânără generație. Complexitatea fenomenului educațional și diversitatea sarcinilor și provocărilor cărora pedagogia contemporană trebuie să le facă față au determinat necesitatea consolidării caracterului interdisciplinar al pedagogiei.

Dacă în pedagogia tradițională accentul se punea pe predare, iar cele două activități erau privite separat, în pedagogia modernă accentul se mută pe învățare, activitatea de predare urmând să se adapteze la activitatea elevului. În plus, didactica modernă atașează celor două acțiuni pe cea de-a treia, evaluarea, venită să completeze ciclul de intervenții al profesorului.

Predarea este activitatea predominantă a profesorului, prima solicitare dintre atribuțiile sale, funcție fundamentală a oricărei instituții de învățământ.

Este o variabilă cauzală de care depinde o învățare eficientă, starea de progres a elevului, o bună educație școlară, prestigiul instituției școlare.

Conceptul de predare este unul dintre cele mai dinamice. E în curs de reconsiderare, de evoluție. Există acum două moduri de abordare metodologică a predării, ce vor duce la dezvoltarea unei teorii a predării : Modelul deductiv se sprijină pe explicațiile inspirate de anumite teorii, paradigme ale învățării didactice (personalistă, raționalistă), ale comunicării, informației, praxiologia ș.a. Modelul inductiv se sprijină pe cercetarea faptelor, analiza comportamentelor didactice, condițiilor concrete ale instrucției și care conduc la « design »-ul educației.

Abordări moderne ale predării:

Predarea – ca transmitere de cunoștințe și tehnici de acțiune. Din această perspectivă, obiectivul predării este de a propune, a mijloci un transfer de informații, a comunica, a transmite cunoștințe, metode, tehnici de acțiune și altele. Presupune o activitate centrată pe profesor, bazată pe competențele lui de a accesibiliza materia și a sprijini elevii în însușirea materiei, pe abilitatea de a comunica informațiile și a trezi interesul elevilor. Eficiența învățării e căutată în o mai bună organizare a conținutului, a comunicării.

Chiar dacă au existat unele critici față de această abordare a predării, în sensul că nu încurajează efortul de prelucrare a informațiilor și utilizarea lor, nu stimulează dezvoltarea operațiilor mentale, - realitatea vine să reabiliteze importanța predării prin transmitere, ca o reacție împotriva tehnologizării excesive.

Predarea ne apare în desfășurarea ei ca un lanț de interacțiuni, ca un proces de transmitere a unui conținut bazat pe o relație subiect – obiect din care elevul iese cu un câștig, cu o experiență personală și socială certă și ca o activitate de inițiere a elevului în universul lumii valorilor. Este vorba despre o pedagogie a comunicării, pentru că învățământul este un loc unde se deprinde comunicarea, unde se perfecționează, se

elaborează și se folosește aceasta, ca factor de instrucție și educație. Dacă învățământul tradițional e criticat pentru că a pus accent pe comunicarea verbală abstractă, e nevoie acum de o recontextualizare prin materiale ilustrative, scheme, suporturi ce leagă cunoștințele de realitate (indiferent de vârsta elevilor) și prin stabilirea de legături între structurile noi și cele vechi

(asocierea schimbă contextul de receptare, conferă un anumit sens cognitiv noilor cunoștințe).

În plus, profesorul trebuie să dea dovadă de competențe comunicative în activitatea sa de predare.

Predarea – ca ofertă de experiență. Aceasta presupune oferta unor progresii de experiențe determinate și dirijate de valori, experiențe de cunoaștere, de acțiune, afective, ce trebuie selectate, organizate și prezentate.

Conceptul central este *experiența*, care exprimă interacțiunea organismului cu mediul și căreia îi sunt proprii două aspecte: acțiunea și cunoașterea. Acțiunea duce la o modificare a mediului, iar cunoașterea la o modificare a comportamentului. Educația devine astfel o organizare și o reorganizare a experienței, o îmbinare a teoriei cu practica.

A preda înseamnă a aduce elevii în fața unor experiențe noi, adecvate, alese astfel încât să trezească o anume curiozitate, să îndemne la acțiune, la dorința de a încerca, a experimenta.

Experiența să conțină în sine energii active, să fie o forță motrică a dezvoltării intelectuale, care să îi determine pe elevi să extragă tot ce pot din ea, atunci când o trăiesc.

Această accepțiune a predării e inspirată din principiile umanismului modern, ce pune accent pe dezvoltarea ființei umane atât în ce privește latura educativă, cât și formativă.

Predarea – ca dirijare a învățării. Predarea presupune un ansamblu de proceduri de prezentare a materiei și un complex de prescripții cu scopul de a ghida eforturile elevilor spre obținerea rezultatelor așteptate.

Premisa de la care se pornește în acest demers este: simpla prezență a unui conținut nu semnifică nimic pentru elevi dacă nu li se indică de ce ?, cum ? să se raporteze la acest conținut. Ori, tocmai acesta este rolul predării : de a formula sarcini, de a provoca și orienta învățarea. Sintetic vorbind, dirijarea presupune orientarea direcției, efortului, captarea atenției elevilor asupra sarcinilor, remedierea erorilor, impunerea unui ritm optim de învățare, reglarea raporturilor interpersonale, propunerea de reguli de urmat, stimularea eforturilor de muncă independentă. Ultima rațiune a dirijării este a îndruma discret elevii spre studiul autodirijat, independent de o programă elaborată prin procedeele specifice învățării.

Predarea – ca management al învățării. Acest tip de predare presupune un ansamblu de activități destinate organizării și gestionării învățării. Predarea este o problemă de gestiune a învățării și presupune o adaptabilitate la situațiile de instruire și o interogație cu privire la impactul conținuturilor predate elevilor, la rezonanța educativă a instrucției. « *A preda înseamnă a produce sau a preîntâmpina* unele transformări în ființele umane, a păstra și intensifica unele calități fizice, intelectuale, ale caracterului și a înlătura trăsăturile nedorite » (J. Devitz)

Predarea- ca instanță decizională. În măsura în care se aplică diverse strategii de dirijare a învățării, predarea este privită ca o instanță decizională prin care se optează, în funcție de criterii precis definite și în perioade alternative de timp pentru diverse strategii sau modele de învățare.

« Sintetizând datele și corelându-le cu enunțurile formulate, vom defini predarea drept « o componentă a instruirii care constă în dirijarea învățării elevului în vederea realizării anumitor obiective educative. În termenii analizei structural-funcționale, această definiție sugerează următoarele elemente: predarea este o activitate a adultului, care cooperează cu elevii în realizarea instruirii; ea constituie un proces dirijat, orientat către atingerea unor obiective pedagogice prestabilite; ea este în permanentă interacțiune cu învățarea, fiind

intim legată de aceasta; predarea nu are sens decât în măsura în care produce un proces corespunzător de învățare din partea elevului; predarea este un proces eminamente social, realizat prin cooperarea mai multor persoane, fiecare cu rolul și statutul său bine determinate; este un ansamblu de interacțiuni, de comportamente verbale și neverbale, care respectă o anumită organizare a condițiilor de mediu." (C. Bârzea, Știința predării)

BIBLIOGRAFIE:

1. Ausubel, D. P., Robinson, F. G., Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică, E.D.P, București, 1981
2. Cerghit, I, Teoria și metodologia instruirii – curs, Universitatea București, 1999
3. Davitz, J., Ball, S, Psihologia procesului educațional, E.D.P., București, 1978
4. Manolescu, M., Iucu, R., Pedagogie, Ed.Fundației Culturale „Dimitrie Bolintineanu”, Iași, 2001
5. Neacșu, I, Instruire și învățare, Ed. Științifică, București, 1990
6. Stanciu, Gh., I, Școala și doctrinele pedagogice în secolul XX, E.D.P., București, 1995

Rolul profesorului într-o lume a schimbărilor

Prof. dr. Todorici Monteola-Ilona, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Învățământul românesc se află în plin proces de reformă, de transformare și modernizare, proces datorat evoluțiilor care au avut și au loc în societatea românească și în mpus de necesitatea alinierii la standardele Uniunii Europene. Produsele viitorului vor încorpora o intensă componentă intelectuală, de gândire și creație, în acord cu exigențele societății informaționale, cultural-intensive.

Investiția în educație și în formarea oamenilor este cea mai rentabilă pentru dezvoltarea unei societăți pe termen lung. De aceea, instituțiile de învățământ și educație, precum și cele de cercetare științifică sunt privite ca instituții strategice pentru destinul național.

Educația este cea care trebuie să facă o lume mai bună, mai dreaptă, mai iubitoare, în care valorile tradiționale, universale, existențiale să respecte invariabil cultura, tradițiile și dorințele națiunilor și ale fiecărui individ, folosind aceasta pentru propria dezvoltare și propria devenire.

Educația trebuie să răspundă în mod egal necesităților tuturor indivizilor implicați în proces; educația trebuie să fie aptă să ia la cunoștință de drepturile fiecărui individ și să încurajeze respectul reciproc între indivizi, între grupuri etnice și culturale. De-a lungul vieții, tinerii dobândesc o multitudine de valori personale, cunoștințe și abilități dobândite atât prin intermediul părinților, cât și al cadrelor didactice care reușesc să își

lase propria amprentă asupra formării caracterelor acestora. Valorile și credințele personale se formează deseori în cadrul orelor de curs predate de cadre didactice.

Școala este instituția care participă într-un mod decisiv la educația generațiilor tinere ale unei țări, la transmiterea valorilor culturale și morale, la construirea premiselor pentru noi schimbări sociale. Impactul școlii în formarea tinerei generații, fiind atât de important, este necesară și o analiză a implicării acesteia și a valorilor transmise de ea.

Un profesor cu vocație pedagogică este acela care dorește și reușește să realizeze o instruire eficientă, pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor complexe la elevi de a însuși conținuturi și noțiuni specifice disciplinei. Eficiența constă în diagnosticarea stării inițiale a instruirii, în a proiecta și realiza activități la clasă în funcție de nivelul de pregătire al elevilor, conținuturi și competențe.

Deși formarea tinerei generații nu se reduce doar la transmiterea unor informații și la dezvoltarea cognitivă a copiilor, școala pune un foarte mare accent pe educația intelectuală și transmiterea de cunoștințe. Cum sunt integrate aceste cunoștințe, cum sunt utilizate și ce importanță au ele în raport cu celelalte aspecte ale personalității copilului au fost unele dintre întrebările pe care ni le-am pus ca cercetători în acest demers de investigare.

Un alt interes a fost acela de a descoperi cine ar trebui să se ocupe de educația morală și afectivă a copilului dacă școala este centrată pe educația intelectuală? Educația nu înseamnă doar dezvoltare cognitivă, adesea obiectivul major și unic al școlii. Tânărul are nevoie de o formare completă a personalității sale și chiar dacă nu dispune de influențe consistente, coerente pentru creștere morală și afectivă, va căuta aceste elemente prin modelele adulte din mediu.

Orice profesor, indiferent de disciplina predată ar trebui să fie, înainte de toate, matur afectiv, deci coerent cu sine, o persoană dezirabilă social și capabilă de interacțiune educativă cu copiii și cu tinerii. Profesorii au nevoie uneori de o privire din exterior pentru a conștientiza importanța și influența foarte mare pe care o au asupra tinerilor. Aceasta poate fi și o motivație puternică pentru a se perfecționa, pentru a evolua ei înșiși, pentru a se simți importanți prin ceea ce sunt și nu doar prin activitatea de predare. Este necesar conștientizarea legăturii dintre comportamentul moral al profesorului, conținuturile cu consistență morală predate și formarea morală a elevilor.

Pentru a-și atinge țelul, o educație morală solidă presupune integrarea a cel puțin trei dimensiuni:

- ❖ dimensiunea moral-afectivă;
- ❖ dimensiunea pro-socială experimentarea unor comportamente alternative celor agresive, formarea de atitudini îndreptate spre colaborare și împărtășire de idei, sentimente și valori cu alte persoane;
- ❖ dimensiunea normativă – văzută sub două aspecte:
 - a) comportamentul civilizat, reguli de politețe (automatisme însușite în ocazii de reciprocitate ale vieții cotidiene);
 - b) disciplina școlară, înțeleasă ca raport între libertatea elevului și autoritatea profesorului, norme și cerințe axiologice vizând îndeplinirea îndatoririlor școlare și atitudinile, alegerile, comportamentul elevilor în raport cu respectivele norme.

Profesorul este persoana care realizează o misiune de importanță majoră, de formare și dezvoltare a personalității tinerei generații, precum și de instruire profesională în cadrul instituțiilor de învățământ în concordanță cu necesitățile vitale socio-profesionale, morale și cetățenești. Prin aceste activități profesorul contribuie la realizarea celui mai important produs al societății - omul. El trebuie să fie instruit, calificat,

capabil să se integreze prin activități social-utile, contribuind astfel la progresul societății. Cadrul didactic este principalul factor al educației și instruirii tinerilor. Având rolul de îndrumător, acesta contribuie la pregătirea omului pentru activitate și creație independentă. În învățământul contemporan profesorul are un rol din ce în ce mai important, este fundamentul formării personalității umane. Personalitatea sa reprezintă factorul decisiv pentru reușita elevilor, filtrul care imprimă direcții și finalități nuanțate întregului demers educativ. Tactul pedagogic se înscrie ca o componentă esențială și specifică a aptitudinii pedagogice, o abilitate de a înțelege elevii, de a aprecia și a nota corect, de a da dovadă de exigență și severitate moderate, de a sprijini și îndruma elevul, de a-i ierta greșelile minore, de a fi drept în acordarea recompensei și a pedepsei, de a pedepsi fapta, nu persoana, de a nu-l persecuta, de a nu-i aminti mereu o greșală. Tactul pedagogic solicită inteligență, ingeniozitate și afectivitate în sensul de a acționa adecvat, suplu și creator în vederea reușitei depline a actului educațional.

Aptitudinile organizatorice întregesc structura aptitudinii pedagogice. Ele includ capacitatea de organizare și ordonare a materiei, abilitatea de a organiza, îndruma și conduce activitatea clasei de elevi ca grup psihosocial. Munca la catedră necesită programarea timpului pentru fiecare lecție, dar și pentru fiecare semestru sau an școlar. Trebuie organizată evidența și controlul activității elevilor, precum și corecta evaluare a rezultatelor acestei activități.

O altă componentă importantă a aptitudinii pedagogice este capacitatea de a comunica cu clasa. Acest act comunicațional privește mai întâi abilitatea învățătorului de a transmite pe cale verbală sistemul de cunoștințe și priceperi astfel ca actul comunicării să fie viu, activ, dinamic, expresiv. De conținut și de fluența verbală depinde în mare măsură calitatea predării cunoștințelor.

Dar pedagogul nu transmite elevilor doar informații. El stabilește cu clasa un contact psihologic, realizează cu elevii o comunicare cognitivă și una afectivă. Dacă stăpânește temeinic materialul de predat, pe parcursul lecției el urmărește îndeaproape modul cum sunt recepționate informațiile, cum reacționează elevii, observându-le privirea, mimica și gesturile. Are mereu un feedback al activității instructiv-educative pentru a păstra permanent sub control bunul mers al acesteia.

Educația permanentă permite o mai bună adaptare la cerințele societății, societate aflată în continuă transformare. Unul din criteriile după care pot fi diferențiați profesorii înăuntrul organizațiilor școlare este experiența pe care o posedă în munca cu elevii. Având în vedere dificultatea meseriei de profesor, nuanța personală pe care o capătă în timp de predare, faptul că rareori se potrivesc schemele de acțiune elaborate de alții, ne așteptăm să găsim deosebiri semnificative între profesorii experimentați. Profesorii cu experiență și-au format o structură de cunoaștere care le îngăduie să se adapteze repede la orice situație din clasa și să propună cele mai adecvate soluții de moment. Ei au o viziune clară despre elevi și despre școala, știu să lucreze cu toate categoriile de elevi. În privința utilizării timpului, o resursă extrem de importantă în cadrul lecțiilor, sunt capabili să recupereze, fără să se abată prea mult de la planul inițial.

BIBLIOGRAFIE

1. Cucoș Constantin, - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2000;
2. Neculau, A., - O perspectiva psihopedagogică asupra stilului de munca al profesorului, Editura Didactică și Pedagogică București, 2003;
3. Tomșa, Gh., - Școala - o abordare socio-pedagogică, Editura Polirom, Iași, 2008;
4. Truță, Elena, Mardar, Sorina, - Relația profesor – elev, Editura Aramis, București, 2005.

Dezvoltarea competenței de comunicare și relaționare între elevi și cadrele didactice

Prof. VasIU Claudia, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

Noțiunea de competență de comunicare a evoluat foarte mult, înglobând astăzi domenii de cunoaștere din ce în ce mai vaste. Competența de comunicare este considerată de mulți autori ca o capacitate globală care cuprinde capacități comunicative ale indivizilor dobândite de-a lungul vieții. Acestea pot fi îmbunătățite prin aplicarea unei metodologii speciale care ar contribui la dezvoltarea competenței de comunicare.

Principala finalitate a educației preuniversitare este pregătirea elevului pentru activitatea ulterioară și dezvoltarea competențelor acestuia. Astfel, elevul urmează să ajungă o persoană capabilă de a se descurca în viață cu ajutorul comunicării orale, eficientă în situații diferite, o persoană aptă să-și achiziționeze în mod independent cunoștințele și competențele solicitate - o personalitate cu un ansamblu de cunoștințe, atitudini și competențe de comunicare formate pe parcursul școlarității, actualizate pe parcursul întregii vieți. Astfel, elevul studiind de-a lungul anilor, trebuie să ajungă o persoană capabilă de a se orienta în viață prin comunicarea eficientă în diferite situații, aptă să-și exprime atitudinea față de valorile etice și estetice, pregătită să-și achiziționeze în mod independent cunoștințele și competențele solicitate - o personalitate cu un ansamblu de cunoștințe, atitudini și competențe de comunicare formate pe parcursul școlarității.

Cauzele pentru care elevii se implică prea puțin sau deloc în dialogul școlar sunt uneori obiective, întemeiate iar alteori subiective, nejustificate. Chiar și atunci când este vorba de cauze subiective, simpla constatare a acestui fapt nu este capabilă să rezolve problemele. Într-o intervenție educativă de succes, după identificarea cauzelor se recurge la elaborarea unor strategii acționale de contracarare a manifestărilor nefavorabile și de promovare a celor favorabile.

Problemele de comunicare în marea majoritate a relațiilor interpersonale își au originea în obiceiurile învățate în copilărie, în primii ani de școală. De exemplu, competențele de comunicare ale adolescenților se formează în special prin activitatea didactică și extradidactică, de predare-învățare a cunoștințelor, de formare a priceperilor și deprinderilor, de comunicare interumană și relaționare în cadrul grupului școlar.

Cele mai bune oportunități de dezvoltare a competențelor de comunicare s-au dovedit a fi oferite de însuși exercițiul comunicativ întrucât este necesar ca elevilor să li se ofere șansa să comunice constructiv.

Formarea competențelor de comunicare presupune formarea unor deprinderi cum ar fi: ascultarea activă, dialogarea, însușirea și folosirea formelor de politețe, dezvoltarea capacității empatice, dezvoltarea comunicării asertive, respectarea normelor de comunicare orală și scrisă, cunoașterea limbajului non-verbal și paraverbal

Pentru a da rezultate, comunicarea didactică trebuie să îndeplinească anumite caracteristici :

- claritate și accesibilitate - utilizarea de termeni și expresii scurte, familiare elevilor;
- expresivitate - adaptarea și reglarea volumului vocii în funcție de ambianță și de necesitatea evidențierii unor idei;
- intensitate - utilizarea intonației ca pe un „comutator de sens”, vorbirea are farmec și stil;
- ritm - evitarea unei vorbiri monotone care favorizează comunicarea intrapersonală, sau a vorbirii prea rapide care împiedică receptarea corectă a mesajului;
- puritate - evitarea bâlbelor, a vorbirii nazalizate, răgușite care distrag interesul de la ceea ce se comunică; - logica mesajelor transmise ;
- prezentarea interesantă a conținutului instruirii; - interactivitate - menținerea unui contact vizual permanent cu elevii, utilizarea mimicii și a gesturilor cât mai naturale;
- asigurarea unui climat adecvat comunicării.

Nu este suficient ca mesajul didactic să fie susținut doar de profesor pentru a deveni eficient, el necesită atenție sporită și din parte elevilor care trebuie :

- să aibă capacitate de concentrare, să asculte activ și critic;
- să posede cunoștințe necesare învățării ce urmează;
- să fie motivați pentru a învăța;
- să cunoască limbajele utilizate.

A comunica eficient înseamnă atât a fi un bun vorbitor, cât și un ascultător activ. Se spune că omul învață trei ani să vorbească și o viață întreagă să asculte, din această cauză, în școală, ascultarea activă trebuie practică deopotrivă de elevi și de profesori. Pentru ca elevii să devină ascultători activi, educatorii pot propune exerciții pentru dezvoltarea competențelor de comunicare.

Pentru ca elevii să-și poată exprima opiniile, ideile și sentimentele, aceștia au nevoie să se cunoască pe ei înșiși, comunicare despre sine implică autocunoaștere, stimă de sine, încredere în forțele proprii și deschidere spre a primi aprobarea sau dezaprobarea celor din jur. Educatorii trebuie să încurajeze elevii să își exprime părerile, să se lase descoperiți și să nu le fie frică să împărtășească idei cu oamenii din jur.

Folosindu-ne de empatie și persuasiune, factori importanți în a relaționa eficient, cred că putem afirma că misiunea noastră de educatori și-a atins scopul.

Orice cadru didactic trebuie să fie conștient de responsabilitatea față de cuvântul rostit într-o societate în care totul se petrece sub semnul rapidității, în care greșelile de exprimare sunt considerate fără importanță și în care nimeni nu răspunde pentru ce a spus, în care nimeni nu așteaptă răspuns la intervenția sa într-o conversație. Comunicarea interumană este una din dezideratele acestui nou secol. Eșecul sau reușita comunicării didactice depinde în foarte mare măsură de personalitatea profesorului care trebuie să stăpânească nu numai noțiunile teoretice dar și cele practice, dar în același timp trebuie să dea dovadă de tac pedagogic.

Competențele unui profesor diferă de nivelul său de experiență, debutant sau expert și de obiectul pe care-l predă. O detaliere a lor ne permite să le organizăm în:

- competențe privitoare la subiectul și conținutul învățării;
- competențe referitoare la clasă;
- competențe cu privire la școală și la sistemul educativ;
- valorile, atributele și abilitățile implicate de profesia didactică;
- competențele de comunicare se bazează pe abilitatea de a înțelege, de a exprima și de a interpreta gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală cât și în scris (ascultare, vorbire, citire și scriere) într-o gamă potrivită de contexte sociale – la serviciu, acasă, în educație și instruire - conform cu dorințele sau nevoile individului.

Procesul comunicării didactice eficiente se va regla permanent, în funcție de modul în care profesorul a receptat și a înțeles mesajele educaționale și de atitudinea față de cum au înțeles cei educați mesajele pe care le-a transmis. O comunicare didactică eficientă produce schimbări în personalitatea elevului; astfel, orice comunicare este o încercare de a influența elevul. Așadar, comunicarea didactică eficientă are drept model intenția de a modifica personalitatea elevului în sensul prefigurat de finalitățile educaționale propuse, adică formarea de competențe.

Scopul comunicării didactice este unul complex: comunicarea se realizează pentru a primi și transmite informații, pentru a clarifica și soluționa o problemă, pentru a lua o decizie, pentru explicarea și implementarea informațiilor, pentru transmiterea diverselor sarcini de predare-învățare, pentru motivarea elevilor, pentru dirijarea acțiunilor, pentru evaluarea elevilor sau a activităților acestora, pentru exprimarea unor opinii, cerințe, convingeri etc.

O competență evoluează în funcție de ceea ce face cu ea persoana care a construit-o. Ea poate rămâne strict ancorată într-o situație, după cum poate fi adaptată la alte situații, poate deveni generalizabilă și poate fi conceptualizată. Un cadru didactic știe cum să acționeze competent dacă cunoaște modul de a selecționa, combina și mobiliza un număr de resurse pertinente și are abilitatea de a da rezultate la nivelul standardelor profesionale în contextul unui cadru temporal predeterminat.

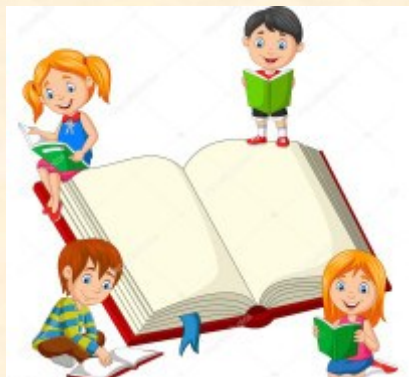
Aspecte legate de rolul de consilier al cadrului didactic care vine să întâmpine nevoile elevilor și să sprijine consilierul specializat - competențele de consiliere sunt considerate componente esențiale ale profilului profesional al cadrului didactic. Prin dobândirea sau dezvoltarea competențelor de consiliere, cadrele didactice pot determina scăderea numărului de evenimente cu impact negativ asupra formării personalității tinerei generații.

Bibliografie :

1. Abric, Jean-Claude, Psihologia comunicării, Teorii și metode, Editura Polirom, Iași, 2004
2. Cosmovci, A., Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 1998
3. Chelcea, Septimiu, Personalitate și societate în tranziție, studii de psihologie socială, Editura Știință și Tehnică, București, 1994;
4. Stanciu, N., Stanciu, R.M., - Reflecții metodice și psihopedagogice, Editura CCD,,I.Gh. Dumitrascu" Buzau, 2005.

Rolul proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în socializarea și valorizarea elevilor

Prof. Zorilă Coculeana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Educația contemporană nu mai poate fi concepută fără integrarea unor metode interactive și colaborative care să sprijine dezvoltarea holistică a elevilor. Proiectele și parteneriatele educaționale școlare joacă un rol esențial în acest context, oferind elevilor oportunități valoroase de socializare și valorizare personală. Aceste inițiative nu doar completează curriculumul școlar, ci și îmbogățesc experiențele de învățare, contribuind la formarea unor cetățeni responsabili și competenți.

Problematizările în procesul educațional și îmbrățișarea incertitudinilor ca oportunități sunt modalități educaționale moderne; dar pentru asta trebuie să renunțăm la frica față de imprevizibilitățile aduse de viitor. În fine, curajul de a iniția acțiuni și de a învăța din greșeli este un alt mecanism educațional modern; dar pentru asta trebuie să începem să modelăm comportamentul social cât prin recompense.

În plus, se deschid porți de vulnerabilitate fără precedent, de care adulții nu au știut niciodată și nu le percep prea ușor pentru că nu au crescut cu așa ceva. Iată de ce, din ce în ce mai mult, se afirmă că școala și specialiștii săi au un rol esențial în formarea și pregătirea tinerilor pentru viață.

O școală responsabilă trebuie să respecte o serie de condiții și criterii:

- ✚ în primul rând, ea e răspunzătoare educațional și civic pentru ceea ce produce în și pentru societate;
- ✚ în al doilea rând, o astfel de școală, dă seama de rezultatele produse, cu alte cuvinte este capabilă să-și recunoască, să-și planifice și să-și evalueze resursele în termenide scopuri și rezultate.
- ✚ Pentru a deveni responsabilă, ea trebuie să respecte o serie de condiții și criterii, să-și revizuiască scopurile, atitudinile, să-și evalueze periodic rezultatele.

Școala modernă se bazează pe metodele care diferă mult de cele uzuale bazate pe expunere, memorizare, repetare. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele învățate și în viața de zi cu zi. De multe ori se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod câtmai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Parteneriatul reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune. În practica școlară există mai multe expresii destinate parteneriatului educațional: acord de parteneriat, acord cadru de parteneriat pentru educație, parteneriat de colaborare, protocol de colaborare, protocol de parteneriat, contract de parteneriat, convenție de parteneriat, parteneriat, parteneriat de colaborare instituțională, proiect de parteneriat și altele.

Termenul de parteneriat este definit ca „asocierea a doi sau mai mulți parteneri, iar în literatura de specialitate, parteneriatul reprezintă modalitatea, formală sau informală, prin care două sau mai multe părți decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun.” (Cucoș, 2009).

Pentru realizarea unui parteneriat de succes, sunt necesare parcurgerea unor etape precise: explorare - evaluare - planificare - formare - inițiere - realizare - verificare - reglementare - consolidare - acționare - implementare - evaluare. Astfel, este nevoie a fi respectate cele patru condiții de realizare a acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat. Procesul de colaborare pornește de la un nivel inferior, cel al comunicării pentru a ajunge la un nivel superior, cel al parteneriatului. Astfel, parteneriatul reprezintă o formă avansată a relației dintre două sau mai multe părți, cooperarea și coordonarea sunt formele intermediare, cele care facilitează stabilirea unui parteneriat, iar comunicarea reprezintă punctul de plecare în vederea realizării parteneriatului între două sau mai multe părți.

Condițiile realizării unui parteneriat reușit implică:

- identificarea scopurilor, intereselor comune, utile partenerilor și comunității;
- găsirea modului optim pentru realizarea scopului propus;
- organizarea și conducerea resurselor disponibile pentru a atinge scopul propus;
- identificarea competențelor persoanelor implicate în aceste proiecte pentru a le putea folosi la maxim;
- combinarea eficientă a atitudinilor, abordărilor și tehnicilor care se pot aplica diferitelor sarcini;
- utilizarea cu succes a schimbării în folosul instituției.

Elaborarea, coordonarea și desfășurarea unor proiecte educative extracurriculare atrag atenția nu atât asupra importanței acestora în sine, cât mai ales asupra implicațiilor pe care le au asupra construirii și modelării personalității viitorilor cetățeni ai planetei, elevii de azi. Aceste activități sunt apreciate de către copii și factorii educaționali în măsura în care:

- urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ ;
- valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile celor supuși actului educațional;
- organizează timpul liber într-o manieră plăcută, relaxantă;
- formele de organizare ale acestor activități au caracter recreativ, dar urmăresc un scop educativ;
- au un efect pozitiv pentru muncă desfășurată în grup, creează un

sentiment de siguranță și încredere.

Organizarea unor activități extrașcolare prin care elevii să contribuie, după puterile lor, la creșterea calității vieții în comunitatea în care trăiesc, are nenumărate avantaje din punctul de vedere al educației pe care o face școala.

Acestea sunt:

- ✚ împletirea teoriei cu practica, elevii constatând că ceea ce învață la școală, poate fi aplicat în cadrul unei acțiuni concrete;
- ✚ acțiunile dezvoltă la elevi empatia, responsabilitatea față de semenii lor;
- ✚ se creează legături la nivelul comunității; se stimulează gândirea critică;
- ✚ se educă percepția multiculturalității;
- ✚ se dezvoltă stima de sine și devotamentul pentru ideile civice.

Printre efectele majore pe care le produc proiectele educative, se pot menționa:

- creșterea calității actului educațional și a rezultatelor învățării;
- stimularea și multiplicarea inițiativelor tinerilor în dezvoltarea vieții comunității școlare/comunității;
- creșterea gradului de socializare și valorizare a elevilor; reducerea procentului fenomenelor antisociale, a abandonului și absenteismului școlar;
- creșterea ratei promovabilității școlare; asigurarea șanselor egale de dezvoltare personală;
- ridicarea calității resursei umane din sistemul educațional;
- formarea resursei umane necesare dezvoltării societății cunoașterii;
- asigurarea sustenabilității proiectelor educative prin conștientizarea comunității cu privire la potențialul pe care programele educaționale le au asupra formării tinerei generații ce urmează a se integra;
- transformarea educației în sursă de dezvoltare comunitară.

Proiectele de parteneriat educaționale vizează întărirea relațiilor dintre părinți, elevi, dascăl și comunitate, creșterea gradului de implicare a tuturor factorilor educaționali.

Activitatea în parteneriat are nenumărate avantaje, deoarece creează relații de colaborare, clarifică diverse probleme educative, oferă un nou cadru în dezvoltarea personalității elevului. Inițierea diferitelor proiecte de parteneriat educaționale sunt benefice atât pentru elevi, cât și pentru toți factorii implicați: școală, familie, comunitate.

Școala face posibilă participarea grupurilor și colectivităților la viața publică, elaborarea și luarea deciziilor. Schimbul de informații favorizează interacțiunea socială și permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluționarea problemelor.

Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Experiențele elevilor participanți sunt pozitive, legăturile de prietenie dintre participanți sunt stabile și viabile astfel încât nu mai este nevoie de motivare suplimentară pentru participarea la alte programe asemănătoare, interne sau internaționale.

În concluzie, proiectele și parteneriatele educaționale școlare sunt instrumente esențiale pentru socializarea și valorizarea elevilor. Aceste inițiative contribuie la dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viață și carieră, promovează interculturalitatea și responsabilitatea socială și stimulează interesul și motivația pentru învățare. Prin crearea unui mediu educațional dinamic și colaborativ, școlile pot asigura o pregătire adecvată pentru provocările și oportunitățile viitorului

BIBLIOGRAFIE:

1. Adina Băran-Pescaru, - Parteneriat în educație, Editura Aramis Print, București, 2004;
2. Bătrînu, E., - Educația în familie. București: Editura Politică, 1980;
3. Cucoș, C., - Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009;
4. Venera Cojocariu, Liliana Sacară, -Managementul proiectelor pedagogice, Editura Didactică și Pedagogică, 2005.

